

En Francesc Monmany Escofet ha mort

(A. C. S.)

Els seus germans Isabel vídua de Selma, Ferran i Ramon, cunyades, nebodes, cosins, parents tots i la casa Fills d'En F. Mas Sardá, en assabentar als amics de pèrdua tan dolorosa, els demanen que servin un record del finat en llurs oracions i concorrin demà diumenge, dia 7, a dos quarts d'onze del matí, a la casa mortuòria, Princesa, 15, per acompanyar-lo a l'església de Sant Cugat i d'allí al Cementiri Nou, sa darrera estada.

Si encara no usen la làmpara
VULCAN 1/2 WATT
assajeu-la i l'adoptareu
Rambla Flors, 26 botiga

Borrell, 71 i 73
Telèfon 984 A
Electromotors Vivó-Torras
S. A.
BARCELONA

Per vostres malalts

Si en teniu el
combustible sòlid

META

us serà de gran utilitat,
perquè podreu escalfar el
caldo, la llet, fer les infu-
sions, etc., a la cambra
mateixa del malalt, sense
carregar-se l'aire ni viciarlo,
sense por d'explo-
sions i tenint foc a l'acte,
amb tota comoditat en
qualsevol moment.

META

no embruta ni deixa resi-
dus. Per la comoditat en
el seu ús, triomfa arreu

META

LOCALS

**Observatori Meteorològic de la
Universitat de Barcelona.** - Dia 6
de gener de 1923.
Hores d'observació: A les set, a les
tretze i a les divuit.
Baròmetre a 0° i al nivell de la mar:
762'3, 762'3, 762'7.
Termòmetre sec: 5'0, 11'0, 8'2.
Termòmetre humit: 4'0, 7'1, 5'8.
Humitat (centèsimes de saturació):
84, 63, 67.
Direcció del vent: E., SO., O.
Velocitat del vent en metres per segon:
1, 3, 2.

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletes, 2-4
BARCELONA

Direcció telefònica:

MARSANSBANK

Apartat de Correus núm. L.

Telèfons números... 4530 A.
4531 A.
4532 A.

SUCURSAL A MADRID

Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

Lluís Rigalt ex-soci industrial de la casa **Rigalt Granell i C.**

participa a les seves amistats la seva separació de l'esmentada firma i l'obriments dels seus tallers de vidrieria d'art i magatzems per a instal·lacions, al carrer Casanovas, 32, amb la cooperació de don Ramon Bulbena, sota la raó social de

Rigalt i Bulbena

No havent aconseguit encara la instal·lació del telèfon, serveixin-se
usar el número 3.993 A. a nom de Ramon Acero.

BIBLIOTECA
LITERARIA

SETZE CONTES

ALFONS
MASERAS

Preu per exemplar: 2'50 ptes

Surten dotze volums a l'any d'aquesta im-
portant publicació. Han sortit més de sei-
xanta volums. Subscripció: Barcelona, 24
pessetes a l'any; fora, 26; estranger, 28.
Escriu a l'Editorial Catalana, S. A., Escu-
dellers, 10, i tot seguit rebreu prospectes
explicatoris.

EL SIGLO

DEL 8 AL 27 DE GENER IMPORTANTES DESCOMPTES

En cartells fixats a les respectives sec-
cions s'anuncia la quantia del des-
compte que correspon als seus articles

Secció de gèneres de punt

Mitges de cotó canalé; el parell, a ptes.	1	Mitges de seda, en ne- gre i color; el parell, a ptes.	3'65
Toreres de cotó, punt anglès; a ptes.	2'75	Mitjons de llana blancs; el parell, a ptes.	0'95
Mitjons llana canalé, gran novetat; el parell, a ptes.	2'40	Mitjons de cotó color; el parell, a ptes.	0'55

NOVETAT

ARMILLES de llana, gran abric; una a pessetes 22'50.
Gran assortiment en toreres, camisetes i pantalons de
cotó atelpat, de molt abric per a senyora i senyor,
a preus molt reduïts
Recomanem els vestits interiors de llana pura MEDICAL;
article especial per a
combatre el reuma. **Venda exclusiva**

Es necessiten fadrines i mitges fadrines
per fer capses de cartó en clas-
se ordinària i de luxe. **NOIES** de 14 a 18 anys per ensenyar les
de l'ofici, guanyant.
CAPSES I ECOLANS MOYA, S. A.
(Antiga casa Moya)
Sagués, 214 : Muntaner i Diagonal : Tramvies 7 i 58

Estat del cel: Quasi Seré. Seré.
Classe de núvols: St.K., C.St.
Temperatures extremes a l'ombra:
màxima, 13'2: mínima, 3'3: mínima prop
del sol: 2'4.
Oscil·lació termomètrica: 9'9.
Temperatura mitja: 8'2.
Precipitació aquosa, des de les set
del matí del dia anterior a les set del
dia de la data, 0'0 mm.
Recorregut del vent en igual període:
54 km.
Observacions particulars: Boira al
matí.

El director, E. Alcobé.

Paraigües Cardús Portafer-
rissa, 10.

-Objectes per a presents
Grifó & Escoda. - Fernando, 36

Vaixelles PORCELLANA
J. Llorens. Rbla. Flors, 30.

La Comissió d'Asils ha fet públic
el seu agraïment al Café Espanyol,
per haver fet ofrena de quatre gallins
a la Casa de Famílies, 160 quilos de
torrons a l'Asil del Parc.

Bomboneres per a bodes
i bateigs
Grifó & Escoda. - Fernando, 36

Un carro, del qual s'ignora el nú-
mero, va agafar a Enric Cireró Abat,
de 14 anys, el qual passava pel car-
rer de Borrell, davant del número 30,
produint-li ferides lleus a distintes
parts del cos.

Cristalleries J. Llorens, R. Flors, 30

Estufa J. M. B.
València, 346 — Telèfon 747 S. P.

Ha pres possessió del càrrec de Fis-
cal municipal del Districte de la Con-
cepció En Carles Rubinat Clot.

Jocs de cafè Grifó & Escoda
Fernando, 36

JABONES ROGAMORA
"EL LEON"
"LA PAJARITA"
PARA TODOS LOS USOS

Relació dels objectes trobats als cot-
xes dels Tramvies de Barcelona, du-
rant el mes de desembre últim, els
quals són a l'oficina corresponent, a
disposició de les persones que acredi-
tin tenir-hi dret.

Catorze paraigües; un bastó; onze
moneders; tres parells de guants; un
coll de pell; quatre bufandes; una agu-
lla de corbata; una arracada de dol;
un rellotge per a senyora; una bra-
calet d'argent; una agulla per al ca-
pell; un parell de sabates per a se-
nyoray; un parell de sabates per a se-
nyora; un parell de sabates per a se-
de justa; un berret flexible; diverses
claus; una capseta amb una medalla,
premi d'un campionat; una capsa con-
tenint botons; una cartera de buixaca
amb documents, a nom de Magallón;
una cartera amb factures de la Serra-
dora Mecànica, S. A.; un paquet con-
tenint troques de llana i un paquet
contenint sobres per a targetes.

JOLIES VILANOVA Unió, 6

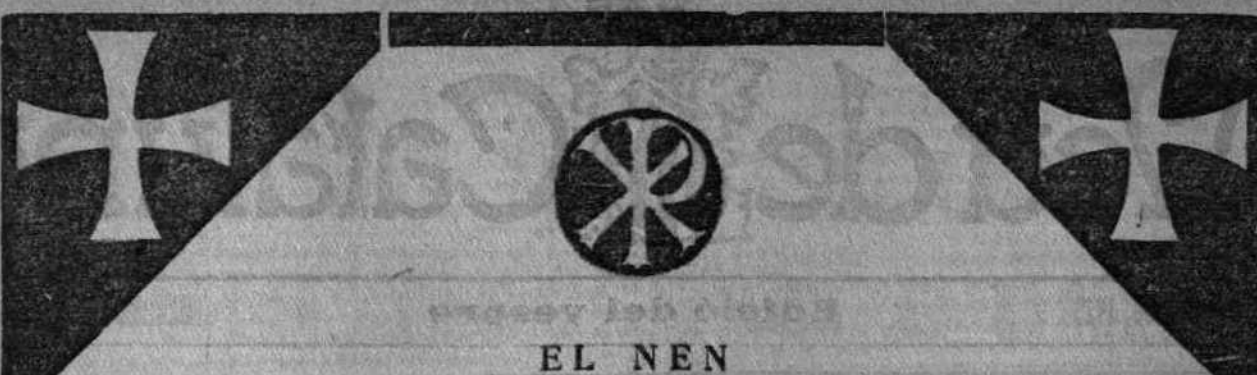
-Servei de tes Grifó & Escoda
Fernando, 36

El Comitè d'Excursions del Centre
Autonòmic de Dependents del Comer-
ci i de la Indústria, ha organitzat
per al proper dia 11 del corrent mes,
a les deu del vespre, una conferència
a càrrec del doctor Delfi Sanmartín,
del Centre Excursionista de Terrassa,
sobre el tema: «Impressions d'una ex-
cursió al Pic d'Aneto i Vall d'Aran»,
amb projeccions fotogràfiques d'An-
toni Albó.

— Banyeres, Waters, Lavabos, etc.
S. Verdaguier. Ronda Universitat, 2.

-Cristalleries Grifó & Escoda
Fernando, 36

Al carrer de les Corts, encreuament
amb el de Casanova, un camió atropel-
là a Salvador Sorda, de 41 anys, re-
sultant amb una contusió al peu es-
querre, de pronòstic reservat.
Després de curat al dispensari, pas-
sà al seu domicili.

EL NEN ANTONI DE P. MORA I BELETA

se n'és anat al Cel el dia 6 de gener de 1923

als vintiu mesos d'haver nascut

(A. C. S.)

Els seus afligits pares Enric Mora Gosch i Francisca Beleta Seguí, avis Antoni Mora i Dolors Gosch, oncles, ties, cosins, parents tots (presents i absents) i el jove Alexandre Alvarez, en recordar a llurs amics i coneguts tan irreparable pèrdua, els preguen que el tinguin present en llurs oracions i se serveixin concórrer a la casa mortuòria, Rambla de Catalunya, 43, demà, diumenge, a dos quarts de dotze del matí, per a acompanyar el cadàver a l'església parroquial de Nostra Senyora de Betlem i d'allí al Cemen-
tiri Nou, pel qual favor els quedaran eternament agraïts.

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

En Josep Planas Salats

ha mort a Manresa a l'edat de 57 anys

havent rebut els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica

(A. C. S.)

La seva vídua Candelària Martí, fills Francesc, Joan, Enric, Sebastià, Josep Maria, Pilar i Lluís, germans, germans polítics i els altres parents, assabentats als amics i coneguts de la dolorosa pèrdua, i els demanen la caritat d'una oració per l'ànima del finat.

L'enterrament se celebrarà demà, a les onze del matí.

Manresa, 6 de gener de 1923

Relació dels objectes trobats als Au-
tonibus de Barcelona, durant el pas-
sat mes de desembre, els quals són
als dipòsits de la dita Companyia.
Núms. 274, a disposició de les perso-
nes que acreditin que són seus.

Un Paraigües; un biberó de goma
per a nen; un mocador de seda; un
cinturó; set parells de guants; qua-
tre moneders; un capell de llana,
una camisa; un bastó; una joguina
de nen; una capsa de te; unes al-
leres amb estoig; un mostrari de fa-
rines; un paquet amb brodat; una
toallola; un mocador amb patates;
un programa de francès; un paquet
contenint folios; un vel; dues gafes;
una bufanda; un collar de perles fan-
tasia; uns guants; un llibre manus-
crit i un vestit blau.

- Sabó La Creu Blanca

Econòmic superior
Es ven a tot arreu

- Coberts i ganivets
d'alpaca i platejats

Grifó & Escoda - Fernando, 36

Anit passada, al carrer de la Peixar-
teria es va imflamar una canonada
de gas, sortint grans flamaradets per
les boques de la claveguera.
Acudiren els bombers del Parc, els
quals extingiren el foc als pocs mo-
ments.

-DEPILATORI BELLESA treu d'arrei-
el pel moixi, pel de la cara i brayos.
Resultats pràctics. Venda en perfums.

- Orfebreria Grifó & Escoda
Fernando, 36

En baixar del tramvia, al Passeig
de la Barceloneta, el guàrdia urba
Ramon Miquel Riba, de 62 anys, el
qual es dirigia a prestar servei, fou
atropellat per un carro que anava a
gran velocitat, produint-li contusions

a la cara i peu esquerre i magulla-
ment general, de pronòstic reservat.

Després de curat al dispensari pas-
sà al seu domicili.

El carro i el carreter no foren de-
tinguts.

Granja Royal

Pelayo, 58 - Telèfon 5225 A.

Gateaux des Rois

Plates i capsetes de nata
Torrons - Neules

Gelats

Chantilly Crema - Chantilly Cacao
Chantilly Royal - Torró Vaticà

Per aclamació, en la Junta general
del Patronat del Col·legi Institut Fe-
minat, quedà homenat el següent
Consell Directiu:

President honorari fundador, N'En-
ric Pérez Capdevila; president efec-
tiu, En Joan Quer Güell; secretari,
En Baldri Rahola; tresorer, En Josep
Fàix; vocal primer tècnic, En Josep
Maria Marqués; vocal segon tècnic,
En Rosend Flaquer.

-Vaixelles Grifó & Escoda
Fernando, 36

-La Garza Cafè pur, exquisit.
El venen als colmadors

L'Acadèmia de Bones Lletres de
Barcelona celebrà la solemne sessió
inaugural del present curs de 1922-23,
el propiament dilluns, dia 8 del cor-
rent, a les sis de la tarda, a la sala
d'actes de l'Ateneu Barcelonès, en la
qual el senyor Carreras Candí llegi-
rà son discurs reglamentari sobre

«L'Heràldica Catalana», i el secreta-
ri senyor Girona i Llagostera donarà
compte de la vida corporativa aca-
dèmica durant el curs anterior.

— Les exigències de la Moda en la
decoració de la llar queden suplertes
amb l'encant dels mobles de jonc i mè-
dula, del Passeig de Gràcia, 115.

- Colmadors de Simó, 3. en C.

Salmeron, 54, i Sucursal Avinyó, 18
Participem que hem rebu novament es-
tufes a petroli, les més perfeccionades
i de menys consum. Venda de petroli
«Luz Brillante», especial per a tota
classe d'estufes, sense fum ni olor en
bidons de 5 litres a 0'60 litres. Repar-
timent a domicili.

Relació dels objectes trobats i di-
positats a la Majordomia municipal:
Un estoig contenint unes ulleres;
un moneder petit, d'hule negre, con-
tinent un mirallet i metal·lic; un clauer
amb una clau i una claueta; unes
ulleres amb montura de metall ni-
quelat; una clau; un clauer amb una
clau i una claueta; una bomba de
vent per a neumàtics; un llibre regis-
tre de la rifa, i un reglament de la
societat «La Humanitària»; una bossa
de tela negra, contenint metal·lic; un
moneder de pell negra, contenint un
clauer amb dues claus; un paquet
de capses amb paper apropiat per a
embalatge de dolços i pastisseria;

Dr. Camps Puntas

VIES URINÀRIES. Rda. Universitat, 14,
pral. De 3 a 5. Econòmica de 7 a 8 de la nit.

G. ALOMAR

Curació ràpida infeccions uretra, les recents
2 o 3 cures mitjançant aparell especial seu.
ARIBAU, 5; de 11 a 11'3 a 5. Festius: 10 a 12. Econòmica: UNIO, 20, de 7 a 9

ELS TAN

ANOMENATS CARAMELS I BOMBONS MARCA «SOL»
REGISTRADA

Es venen a les principals confiteries i colmadors de Barcelona, Madrid
a províncies. - J. BERNABÉ BARCELONA. - Proveïdor de la Reial Casa

una clau i un clauer amb una claueta
i dues de petites; dos llibres ti-
tulats «El Pol Anstral»; un tub di-
pòsit de benzina, per a xarol; un
moneder d'hule negre contenint me-
tal·lic; una cartera de cuir, con-
tinent un certificat militar, a nom d'Eu-
dald Noguera Cabrerres; una creu de
metall, del Mèrit Militar; un clauer
amb una clau i una claueta; un clauer
amb nou claus petites; una cartera
de pell, contenint documents a nom
de Marcial Diaz Leno; una clau; un
moneder d'hule negre, contenint una
claueta i una altra de petita, il·ludades
amb una cinta; un certificat de na-
cionalitat, a favor d'Antoni Buena-
ventura Gils.

- Puré Permanyer El millor
aliment

vegetal per a nens i malalts. Premiat
amb medalla d'or i reu de mèrit enu
l'Exposició d'Hygiene de Milà de l'an
1919. Passeig de Colon, 2.

Obituari

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIO

En Florenci Manuel Castañes i Ga-
llardo. Ha estat enterrat aquest matí.

El P. Jacint Ferré de les Escoles
Pies. Va ésser enterrat ahir a Saba-
dell.

N'Euclia Baxeras i Camps, vídua
d'En Salvador Boguñá. Ha estat en-
terrada aquest matí.

Na Gertrudis Busquets i Baizeras,
vídua d'En Joan Codina. Ha estat en-
terrada aquest matí.

En Josep Comas i Santaló. Ha estat
enterrat aquest matí.

En Salvador Boada i Artigas. Ha
estat enterrat aquest matí a Mataró.

N'Antoni Caballer i Avinyó. Ha estat
enterrat aquesta tarda, al Cementiri
Vell.

Na Concepció Mercadé i Roca, vídua
d'En Josep Sabadell i Giol. Ha estat
enterrada aquest matí, al Cementiri
de Sant Gervasi.

Na Josefa Piera i Puig de Segastid,
Ha estat enterrada aquest matí, al Ce-
mentiri Vell.

N'Ignasi de L. Gall i de Castellar.
Ha estat enterrat aquest matí, al Ce-
mentiri Vell.

FUNERALS

En Salvador Boada i Artigas. Morí
a Mataró. Dimarts, a les deu, a la pa-
rroquia de Sant Joan i Sant Josep d'a-
quella ciutat.

ENTERRAMENTS

Na Maria Concepció Cavallia de
Pujols. Demà, diumenge, a les onze.
C. M. Diputació, 366, primer, primera.

Bisbat

— Demà, diumenge, a la tarda, el
rector de Nostra Dona del Carme, be-
neirà el tercer dispensari de Pueri-
cultura, a càrrec de la Lliga contra
la Mortalitat Infantil, instal·lada a
la casa número 107, del carrer del
Carme.

— Qüestions moral i litúrgica que
han de resoldre aquest mes els reve-
rends sacerdots que assisteixen a les
Conferències Eclesiàstiques d'aquest
bisbat.

«Casus conscientiae. — Margarita
alumna externa Col·legi quod a so-
roribus Congregationis religiosae re-
gitur curiositate ducta procurrit fo-
cum claus irae subiectum. Miseranda
puella deprehenditur in sua excursion-
e a Superiorissa Anathema sit, in-
gemmat Superiorissa. Incidisti in
manus diaboli. Excommunicationi su-
biaces. Neesse est igitur te manere
inelsam in aliquo cubiculo, donec ab-
solvaris, ex parte omnis communi-
cationis divine et humane. Frustra
clamat puella se nihil grave depre-
hendisse in illo facto. I. Queritur:
Quibus legitur regatur clausura reli-
giosa. II. Quoniam sint poene contra
clausuram transgredientes. III. Quid
ad casum.»

Questió litúrgica. — Orationem im-
peratam seu collectam quis potest
imperare quot et qua causa.»

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrammes i conferències de LA VEU)

EL GENERAL BURQUETE

Madrid, 5, 8'30 nit.

Aquest matí ha estat al ministeri de la Guerra el general Burquete, el qual ha celebrat una curta entrevista amb el senyor Alcaia Zamora. Després ha passat a la sala de secretaria, no podent saludar el general Barrera, perquè es trobava despatxant aquest amb l'infant don Ferrand.

EL NOI DEL SUCRE

«Informaciones» diu:

Aquesta tarda ha retornat a Barcelona el propagandista sindicalista Salvador Seguí, conegut pel «Noi del Sucre».

Ha estat alguns dies a Madrid. Les entrevistes que ha celebrat amb el marqués d'Albuñuelas, el comte de Romanones i don Lluís Silveira, entre altres ministres, no han estat relacionades, com s'havia dit, amb assumptes electorals, sinó per a veure de reduir, tant com es pugui, les condicions que estan complint els protagonistes dels fets esdevinguts a Cullera l'any 1911.

EL GOVERNADOR DEL BANC

Aquest matí ha pres possessió del càrrec de governador del Banc d'Espanya, don Tirso Rodríguez. A l'acte hi han concorregut l'alt personal de la casa i nombrosos amics polítics.

L'ESTAT D'EN VILLANUEVA

L'estat del senyor Villanueva inspira un xic d'inquietud.

La nit última la passa el senyor Villanueva una mica intranquil·la.

Avui, el doctor Giménez li ha practicat una altra cura. La supurecció continua, i la temperatura del malalt oscil·la entre 38 i 39 graus i mig.

Tocant a l'estat general, es pot dir que no és pitjor, havent estat satisfactori l'anàlisi que de l'orina se li ha fet, però es tem que pugui presentar-se-li un nou abscés al braç afectat.

El domicili del senyor Villanueva hi passen moltes personalitats polítiques, que acuden a interessar-se per la seva salut.

LA CASA DE VELAZQUEZ

Madrid, 5, 9'15 nit.

El Rei ha rebut en audiència particular a M. Pierre Paris, director de la Casa de Velazquez, edifici que es construeix, com se sap, en terrenys de la Moncloa, cedits a l'efecte a França pel Govern espanyol.

El monarca, que fou qui inicià la idea de crear aquest centre de cultura artística i que s'ha preocupat constantment amb el més viu interès per la realització del projecte, ha demanat a M. Paris molts detalls sobre la marxa de l'obra.

CONTRA LA LLAGOSTA

L'enginyer cap de Badajoz, ha telegrafiat al ministre de Foment participant-li que s'està roturant la finca «Sinuria», propietat del duc de Fernán Núñez, que s'assegurà fa poc temps, inclòs en l'assemblea de Toledo, que no es roturaria.

El dit funcionari atorga que s'ha obligat tots els propietaris a roturar, i dona compte de les milites imposades.

Diu que confia que s'ulimant la campanya d'hivern molt eficaçment.

PRESA DE POSSESSIO

A les dotze del matí d'avui ha pres possessió del càrrec de president del Consell d'Instrucció Pública, l'ex-ministre don Natalí Rivas, assistint a l'acte el ministre, senyor Salvatella, i pronunciant-se els discursos de rúbica.

CARREC DE MARINA

S'ha firmat una Reial ordre de Marina disposant que el sotseintendent don Josep Gutiérrez Soto continuï en el càrrec de comissari de la província marítima de Barcelona, fins la presentació del nomenat per a reemplaçar-lo.

LA DIADA DELS REIS AL PALAU

Demà, amb motiu de la festivitat dels Sants Reis, se celebrarà, a les onze del matí, capella pública al Palau.

Per al dit acte s'han repartit un gran nombre d'invitacions.

La recepció militar s'ha suspès.

MITING

Dissabte vinent, a dos quarts de deu

de la nit, se celebrarà un miting a la Casa del Poble, per a tractar dels actuals problemes municipals relacionats amb l'actitud de l'alcaldia sobre el nomenament dels tinentes d'alcaldia.

Al miting, faran ús de la paraula els quatre regidors que formen la minoria socialista de l'Ajuntament.

L'AJUNTAMENT DE MADRID

Demà celebrarà sessió de segona convocatòria l'Ajuntament de Madrid, per a elegir els tinentes d'alcaldia.

EL DECRET D'EN ROMANONES

Madrid, 5, 10'30 nit.

Ahí a la tarda, del seu puny i lletra, el comte de Romanones posà en net el text del decret per a la conservació i defensa dels tresors artístics en les esglésies espanyoles.

El pròxim dilluns, dia en què correspon despatxar al ministre de Gràcia i Justícia, el posarà a la signatura regia.

DETENCIONS

A l'arribada del ràpid de Barcelona, han estat detinguts en l'estació d'Atotcha Antoni López Pérez, de 20 anys, i Climent Puente García, de 24. El primer venia a substituir un profug, i el segon és agent de reclutament d'una agència establerta a Saragossa, propietat de Joaquim Rodríguez.

ELS XECS CREUATS

A propòsit de la creació de xecs creuats que produeixen efecte en les Cambres de compensació de Madrid, Bilbao i Barcelona, es coneixen els següents informes:

Aquests xecs quedaran exemptos del timbre quan hagin d'ésser pagats per banys i banquers adherits al consorci bancari.

L'excepció quedarà anul·lada automàticament a partir del Reial decret que ha de publicar-se, i en un termini de pocs mesos tres solament, el Consell Superior bancari no ha creat les Cambres de compensació a Madrid, Barcelona i Bilbao.

El Consell es reunirà de seguida en sessió especial per a aprovar, i després presentar al ministre les normes reglamentàries sobre les quals puguin descansar els oficials de les Cambres de compensació.

Tant aquest assumpte com el dels comptes corrents, que ha d'estudiar també el dit Consell, pot preparar un pla monetari d'Espanya i millorar la seva situació monetària. El dia 15 se celebrarà reunió per a estudiar la proposta de tres membres del Consell sobre la dita matèria, sobre la qual es proposen diversos graus, en el referent a l'interès, segons el termini del compte corrent.

DENUNCIA

En el Jutjat de guàrdia es presenta una denúncia que prova fins on arriba la desaparició d'alguns propietaris de cases.

Els llogaters de la finca núm. 18, del carrer del Barquillo, temps ha que havien estat desnonats pel propietari, perquè la desolotgesin, perquè havent exigit l'Ajuntament l'alineació de l'esmentat edifici, convenia més als interessos del propietari que a l'enderrocament total.

Fa dos dies, essent encara habitats dos pisos de la dita finca, sense molestiar-se el propietari a perdre el temps en els tràmits del desahucio judicial, ordenà el començament de les obres d'enderrocament, i els llogaters observaren espantats, que desapareixia la teulada i que per l'escala es feia perillosíssim el pas per la continuïtat caiguda de runa.

Immediatament es formula l'oportuna denúncia, però a última hora de la tarda d'avui, encara no s'havia ordenat la suspensió de les obres i l'edifici seguia aterrant-se sobre els caps dels que hi vivien, els quals no saben on ficar-se.

COMUNICAT OFICIAL DEL MARROCCO

Madrid, 6, 12'30 matineda.

Comunicat oficial de Guerra del dia 5 de gener:

«El general encarregat del comandament i despatx, de Tetuan estant, participa a aquest ministeri:

No res de nou.»

EL CONGRES DEL COMERO D'ULTRAMAR

La Cambra de Comerç Espanyola de

Filipines ha comunicat, als nuclis comercials on s'agrupen elements per a contribuir complint al Congrés Nacional del Comerç espanyol d'Ultramar, que està preparant la memòria sol·licitada per l'estatut del Congrés, a totes les Cambres espanyoles de comerç d'Amèrica i Filipines, fent constar les necessitats del comerç d'aquells països, les dificultats principals amb les quals ensopega el seu desenvolupament, i les recomanacions que l'experiència i el coneixement de llur situació puguin suggerir a les Cambres de Comerç per a la introducció de reformes o millores que tendixin a la solució de tals problemes.

L'esmentada Cambra de Comerç de Filipines, ha fet una crida a totes les forces vives d'aquell país, imitant l'actuació de les Cambres de Comerç espanyoles d'Amèrica, de l'entusiasme de les quals pel Congrés el Comitè té còpioses i freqüents notícies.

En el vapor «Matuel Calvo» sortí de Cádiz el dia 30 de desembre d'una còpia de la documentació destinada a la propaganda als Estats Units del Primer Congrés Nacional del Comerç Espanyol a Ultramar.

CONSELL DE GUERRA

Ahí se celebrà un Consell de guerra d'oficials generals per a veure i fallar la causa seguida contra don Félix J. Baró, jutge municipal de Mostoles, pel suposat delictes d'insult a la força armada.

El dia 31 de desembre de 1921, una parella de la guàrdia civil, de la qual formen part el caporal Primitiu Giménez, conduïa el pràs Manuel Jorge.

Sembla que el senyor Baró reconvingués el caporal per la manera de portar-lo.

Aleshores el caporal comunicà als seus superiors que el jutge havia pronunciat les següents paraules, dirigint-se al caporal: «Et porten lligat com un criminal. Els criminals són els qui et conduïxen, després d'haver-te pegat una pallassa».

Així serví per a instruir la correspondència sumària contra el jutge senyor Baró.

A l'acte de la celebració del Consell de guerra, la defensa del jutge, encomanada al lletrat don Joaquín del Moral, posà de relleu el fet que l'esmentat caporal, en compte d'auxiliar com agent a l'autoritat, capitanejava un grup de policies de Mostoles, contraris a don Félix Baró, a qui, per venjança, i valent-se dels prestis de la benemèrita, embolcava en un procés.

El defensor demostrà que tot l'ocorregut era un ardit del caporal; puix que, havent-se esdevingut els fets a l'estació del poble, on hi havia molt de públic, ni una sola persona sentí que el jutge pronunciés les paraules que se li atribuïen pel denunciador.

Acabà el seu informe planyent-se que el jutge municipal, funcionari digníssim, portés, per aquesta intriga caliginosa, la suspensió en el càrrec per més de tretze mesos, i demanant la lliure absolució del processat i que no quedí impune l'abus comès pel denunciador.

El Consell de guerra, presidit pel general senyor duc de Tetuan, d'acord amb la defensa, sentència absolutori.

NOTA BURSATIL

La Borsa acusa poc negoci, quedant l'interior a 70'90, en la sèrie major.

Estan animades les obligacions del Tresor, i pel contrari, fluïxes les cèdules hipotecàries.

De les accions bancàries tan sols les del Banc d'Espanya modifiquen el seu preu anterior baixant dos enters. La resta dels valors es cotitza amb pau.

La moneda estrangera, fluïxa, pel fracàs de la Conferència de París.

Els francs francesos baixen 75 cèntims, els belgues 50 i les llires 70. Les lliures i els dòlars consecutivament venut i els marcs tenen paper a 0'0765 i diner a 0'0725.

ACTE AJORNAT

A causa de l'enterrament del bisbe de Sió s'ha ajornat fins demà el repartiment de joguines que, amb assistència de la Reina, havia de fer-se aquesta tarda a les ciutats, a

l'hospital de Sant Josep i Santa Adela.

UNA ASSEMBLEA

Avui s'ha celebrat la sessió preparatòria de l'Assemblea d'oficials de registres i notaries.

La primera sessió serà demà, a la sala d'actes de la Confederació Nacional d'estudiants catòlica.

Després de l'Assemblea els assembleístes es reuniran en fraternal banquet.

ELS SECRETARIS MUNICIPALS

Els acords aprovats en l'Assemblea de secretaris d'ajuntaments, celebrada recentment a Madrid i en la qual es decidí la constitució de l'Associació general dels secretaris municipals d'Espanya, són els següents:

Primer. — Saludar fraternalment tots els secretaris dels Ajuntaments del país, donant-los la seguretat que poden comptar amb l'ajut precís en cas de desgràcia, i a tal fi s'acorda assignar un socors de mil pessetes que es pagarà immediatament després de la defunció.

Invitar els companys que encara no pertanyin a l'Associació que engrasseixin les files del secretariat municipal per a treballar per la dignificació total de la classe.

Segon. — Saludar també afectuosament la premsa madrilenya i la professional, que tant ajuda les tasques de l'assemblea, confiant que aquesta ajuda i cooperació a una obra regeneradora i justa a favor de la classe, ha de seguir amb el mateix interès i eficàcia que fins ara.

Tercer. Visitar el ministre de la Governació perquè amb tota la urgència possible porti a cap la reforma dels articles 1 i 3 del R. D. de 3 de juny de 1921, vista que fou portada a terme tot seguit, tractant-ne la més favorable impressió per l'excel·lent orientació que sobre el particular tenen el ministre i el director d'Administració local, el qual també visita-ten.

Quart. Fer patent davant la classe secretarial, que aquesta Associació i Unió professional de la classe no té altre objecte que celebrar l'Assemblea magna del Secretariat municipal en el mes de Maig de 1923, a Madrid, per a estudiar i resoldre tot allò que tingui relació amb els problemes que afecten als secretaris en l'aspecte professional.

Cinquè. Per a la preparació deguda d'aquesta assemblea i per a formular les conclusions quant a la millora de la classe, es fa necessari formar el cens professional de secretaris d'Espanya, al qual fi tots els adherits formularan la corresponent declaració en la qual figurin tots els extrems pertinents al cas, i el Consell encarregat de tal comissió al seu secretari don Lleó Navarro, secretari de l'Ajuntament d'Alcalá (Albacete), al qual s'hauran de dirigir les adhesions.

Sisè. La correspondència per a tot allò que es relacioni amb la vida interna de l'Associació, s'ha de dirigir al president del Consell, don Jesús Gastanaga, secretari de l'Ajuntament de Denso (Biscaia).

NOMENAMENT

El Rei, passats alguns dies de la mort del seu lleial servidor senyor Zarco del Valle, inspector general dels Reials Palaus, ha designat per a succeir-lo, don Lluís de Azúa.

SENADORS PER DRET PROPÍ

Amb la mort de l'arquebisbe de Santiago i del Patriarca de les Índies hi han dues vacants de senador per dret propi.

En l'actualitat esperen torn per a ésser-ho l'arquebisbe de Sevilla i el de Granada, el capità general de l'Armada, don Ricard Fernández de la Fuente, el duc d'Alburquerque i el comte de Montornès, i de la Valles, de Montor.

ENTERRAMENT

Metlla. — A les set ha estat feta la conducció dels cadàvers del capità d'intendència don Guillem Díez i de l'alferrès de complement, don Josep Maria Salazar, des del dipòsit al cementiri.

Els fèretres han estat embolcallats amb la bandera espanyola, i el dol era presidit pels caps del cos d'intendència i diversos oficials d'aviació.

Els cadàvers seran embalsamats i traslladats a Màlaga.

FOC

Sant Sebastià. — Aquest matí s'ha declarat un violent incendi a l'Hotel de França d'Hendaya.

Com que en aquella ciutat no hi ha servei de bombers, acudiren els d'Irún, els quals apagaren el foc després de dues hores de treball.

Les pèrdues materials són d'importància.

EL CONGRES DE LES CIENCIES

Salamanca. — En el paraní de la Universitat, a les quatre de la tarda, s'ha celebrat la sessió preparatòria del Congrés de les Ciències.

El catedràtic senyor Esperabé feu la presentació del doctor Carracedo, qui pronuncià un eloqüent discurs.

A la una de la tarda foren obsequiats amb un banquet els doctors Carracedo i Maroet, que han vingut a preparar el Congrés de les Ciències.

Es fixà la segona quinzena de juliol per a la celebració del Congrés, i es nomenaren els comitès d'honor, executiu i de propaganda, integrats per autoritats i importants persones.

DESAPARICIO

Vigo. — Els diaris de Buenos Aires arribats a Vigo, s'ocupen del següent fet:

Fa dos mesos s'embarcà a Vigo Maria Outanillo, orfida pel seu espòs Agapit Robles, ric estancador de l'Argentina.

Maria, abans d'embarcar, va vendre una casa, i va endur-se'n els diners.

S'embarcà en el vapor anglès «Iglen Ribes».

Quan en navili portava tres dies de navegació, desaparegué del vapor i no se n'ha sabut res més.

També han desaparegut els diners.

El capità del navili no feu res per buscar el fet i la seva conducta motivà la protesta de les autoritats espanyoles de Buenos Aires.

Maria era molt coneguda a Vigo, on cridava l'atenció per la seva extraordinària bellesa.

INAUGURACIO

Elx. — El dia 29 del corrent serà inaugurat el Canal de Regadiu de Llevant, al qual acte assistiran el rei i els ministres de Foment i Governació. Aquest últim com a president del Consell d'Administració de l'empresa propietària de l'esmentat Canal.

Es preparen algunes festes per a rebre el monarca.

LES EXPOSICIONS DE BARCELONA I SEVILLA

Ha arribat de Sevilla el comissari regl de l'Exposició Ibero Americana, comte de Colombl, l'alcaldia comte d'Alcon, diversos regidors i les altres personalitats que integren el comitè de l'Exposició d'Indústries Elèctriques sobre els dies en què se celebra-ten els dos certàmens.

També canviaran impressions sobre el Congrés de presidents comercials americans.

D'OVIDEO

Oviedo. — Els obrers picadors de la mina de la conca de Vega Doso s'han declarat en vaga per no estar conformes amb la rebalta de sous acordada pels patrons.

Els obrers de les altres feines hauran de parar forçosament.

Al miting celebrat a Teverga, el leader minaire Llaneza pronuncià un discurs protestant contra l'atemptat registrat fa dies al domicili de l'enginyer director d'aquella mina.

Prop de Llanes ha bolcat l'automòbil en el qual viatjava don Lluís Martí, representant dels automòbils marca «Fiat».

El cotxe ha fet un bolc de campana, arrebregant a sota el senyor Martí, i produint-li ferides tan greus, que morí en l'acte.

L'ALOALDE DE VITORIA

Vitoria. — Els representants de les minories addictes, conservadora, jaurina, defensa d'obres i catòlica i independent que constitueixen la majoria municipal per a contrarestar els treballs que realitzen els elements nacionalistes i diferents personatges monàrquics que són a Madrid, han telegrafiat al Govern i als representants a Coris d'Alava demanant que es deixi els Ajuntaments en llibertat de nomenar llur alcalde, garantint que se'n designarà un de monàrquic.

FOC DINS D'UN NAVILI

Màlaga. — Aquest matí s'ha calat foc al navili italià «Maria Rosa». El foc ha estat dominat ràpidament. Les pèrdues són d'escassa importància.

INCENDI

Múrcia. — Al quilòmetre 43 de la carretera de Lorca, a una fàbrica de cadires, s'ha calat foc.

Les pèrdues són de consideració.

EL CAP DEL TERÇ

Màlaga. — Anit passada, procedent d'Algecires, arriba el nou cap del Terç, tinent coronel don Rafael Valenzuela, que avui sortirà cap a Melilla.

CRIM

Màlaga. — A Cuesas de Becerro es cometé un crim que ha consternat tot el veïnat.

A les primeres hores del matí els vells Cristòfol Cuello, de 86 anys, i Margarida Martínez Rosados, de 81, muller de l'anterior, foren crida demanant auxili, des de la porta de casa llur, on vivien en unió de llur nora Dolores Fuertes.

Acudí la guàrdia civil, i els vells fugueren que llur nora s'havia suïcidat.

En efecte, Dolores presentava una excelsa ferida punxant al costat dret del coll que li seccionava la jugular.

L'autòpsia ha demostrat que ella no pogué causar-se aquella ferida.

Davant d'això, el jutge ha ordenat la detenció dels dos vells com a suposats autors del crim.

TEATRAL

Madrid, 6, 2 matinalada.

Aquesta nit s'ha estrenat al Teatre de la Princesa una comèdia adaptació d'una obra americana titulada «La divina comèdia».

De la traducció n'és autor Sintbald Gutiérrez Mas.

L'obra ha agradat molt.

El traductor ha sortit a escena al final de tots els actes entre grans ovacions.

DE TETUAN

Tetuan. — El general Castro Girona visita les posicions d'Uat Lau i M'Ter.

Féu el viatge en el canoner «Lauria», combatut constantment per fort Ponent.

Desembarcà a la posició de M'Ter,

rebutant els caps i oficials destacats en aquella posició i revisant els distintes serveis i les obres de fortificació construïdes, amb les quals la posició ha quedat en condicions de resistència, disposant de mitjana propis per a resistir tota contrarietat.

Després el general Castro Girona visità el campament d'Uat Lau, convertit avui en un veritable poble, havent desaparegut les tendes de campanya, que han estat substituïdes per solits barracons de fusta i mamposteria. La posició està voltada d'un reïnt fortificat en excel·lents condicions.

El general Castro Girona ha tornat a Tetuan sense haver-li esdevingut res de nou.

L'aviació continua recorrent la regió prenent fotografies per a aixecar plànols.

EN LLIBERTAT

Bilbao. — El jutge que instrueix diligències pels últims atemptats contra els obrers tramviaris, ha decretat la llibertat provisional de nou detinguts. Entre aquests hi ha el sindicatista Joaquim Cabaran.

D'UN NAUFRAGI

Bilbao. — S'ha presentat avui en la Comandància de Marina el capità i 20 naufragats del vapor «Oritacora».

El capità, Josep Echevarria, ha declarat que sortí el vaixell de Bilbao el 23 del mes passat amb carregament de mineral cap a Niuport.

En passar per l'Havre el sorprenent un temporal i estigué lluitant amb les ones, obrint-se-li a l'embarcació una via d'aigua.

El dia 30, el temporal s'enfurià i va desfer l'obra morta. Considerant que el vaixell estava perdut, es disposà el dia primer de gener arriar els bois.

Un pesquer de Flandes recollí els naufragats, i moments després el vapor s'enfonsava.

El pesquer els portà a La Rochelle, on foren atesos pel vice-consol. Tot el que tenien ho han perdut.

Els esports

IV PREMI JEAN BOUIN

La clàssica prova que condueix els nostres atletes des d'Esplugues al Parc de la nostra ciutat, revestirà aquest any un èxit insòlit ja que al gran nombre de corredors inscrits, s'ajuntarà, per a donar major realç a aquest esdeveniment esportiu, la presència de les nostres autoritats.

La sortida serà donada a les dotze en punt del matí de demà, 7, al veïnat d'Esplugues, pel president del Comitè Olímpic Espanyol, senyor Baró de Güell. Estaran presents a Esplugues i acompanyaran als atletes fins al Parc de la nostra ciutat, l'Excm. senyor Governador civil, de Barcelona, senyor Raventos; Excm. senyor President de la Mancomunitat de Catalunya, En J. Puig i Cadafalch; l'Excm. senyor Alcalde, senyor mar-

qués d'Alella; l'Excm. senyor President de la Diputació de Barcelona, En J. Vallès; Pujals; l'Excm. senyor general don Cèsar Aguiar, Capità general interí de la quarta Regió, i una representació de la Seu Episcopal de Barcelona.

Són gairebé un centenar els atletes inscrits en aquesta prova, la qual cosa fa preveure una lluita duríssima entre el F. C. Barcelona, Club Deportivo Europa i Reial Club Deportivo Espanyol. Com a favorits de la prova s'assenyalen els coneguts campions Palau, Ribas, Arbul i Miquel, els quals lluitaran durant tot el recorregut, intentant conquerir el primer lloc i per a batre el rècord de la carrera que detenta En Teodor Pons, el qual recorregué la distància en 32 minuts i 43 segons.

Donat l'entusiasme que ha despertat sempre aquesta prova pot suposar-se que passaran de deu mil les persones que es congregaran al Parc dels Tils, del Parc de la nostra ciutat, a les dotze del matí, per tal de presenciar l'arribada del guanyador.

El nostre col·lega «La Jornada Deportiva», organitzadora d'aquesta magna prova mereix tota classe de felicitacions per l'entusiasme i encert que ha desplegat en la seva gestió, la qual esperem que serà coronada per un èxit total.

VELODROM DE BADALONA

Demà, diumenge, dia 7, a dos quarts d'onze del matí, s'efectuarà en aquell Velòdrom, una reunió ciclista organitzada per l'Espanyol i Badaloni, a preus populars.

Se celebrarà en primer lloc una cursa local de neòfits, sobre una distància de dos quilòmetres, amb dos «sprints».

EXTRAORDINARI PARTIT INTERNACIONAL

Demà, dia 7 tarda, a les 2'45

A. C. Sparta

campió de Trecoeslovàquia onze internacionals contra

Verein Fur Rasenspiele

campió del Rin i finalista Sur Alemanya vuit internacionals

Camp R. C. D. Espanyol Preus reduïts

Completarà el programa una prova d'una hora, individual, per punts, per a corredors de segona i tercera categories. Per a inscriure's, cal telefonar al núm. 174 B.

R. C. D. ESPANYOL

Es participa als senyors socis d'aquest Club, que per a presenciar el partit de demà, diumenge, hauran de presentar els títols de soci del present més de gener. Per al públic registrat els següents preus:

Entrada general... 2'00 Ptes.
Cadira general numerada... 3'00 »
Cadira preferència numerada... 4'00 »
Tribuna numerada... 5'00 »

Poden adquirir-los al camp de joc des de les deu en endavant. — Eduard de Aírres, tresorer.

Vida religiosa

Avui: L'Adoració dels Sants Reis Gaspar, Melcior i Baltasar. — Demà: La Sagrada Família. Sants Lluc, prebete, i Teodor, monjo.

Quaranta hores: Demà, a la parròquia major de Santa Anna. Hores d'exposició: De dos quarts de vuit del matí a dos quarts de sis de la tarda.

La missa de demà: Dominica de la infra octava, color blanc.

Cort de Maria: Demà, Nostra Dona de la Font de la Salut, a les Minimes, o al Sant Esperit.

Adoració nocturna: Avui, Torn de Nostra Dona dels Desamparats. — Demà, Torn de Sant Francesc d'Asís.

Vetlles en Sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Torn del Sant Angel Custodi, i Sant Miquel Arcàngel, a la seva capella, Escorial, 155 (Gràcia). — Demà, Torn dels Dolers de Maria, a la mateixa capella.

Josep i Maria anaven cada any a Jerusalem per la solennitat de la Pasqua. I quan ell havia fet els dotze anys, i, segons costum de la casa, hi pujava, el noi Jesús restà a Jerusalem sense els seus pares adonar-se'n. I feren una jornada de camí, pensant que era amb la comitiva. Després el cercaren entre els parents i coneguts, i no havent-lo trobat, s'en tornaren a Jerusalem a cercar-lo. I passà que al cap de tres dies el trobaren en el Temple, sentint entre els doctors i escoltant i preguntant-los. I tots els qui el sentien, estaven pasmats de la seva intel·ligència i respostes. Ells, en veient-lo, tot se'n meravellaren, i la mare li digué: Fill, com ho has fet així amb nosaltres? Vei aquí que el teu pare i jo, afligits, et cercàvem. Ell els respon: I per què em cercàveu? No sabíeu que jo he d'ésser a les coses del meu Pare? I ells no entengueren això que els deia. I davallà amb ells a Nazaret, i els estava subjecte. I la mare conservava totes aquestes coses dins el seu cor. I Jesús pujava en saviduria i en talla i en gràcia davant Déu i els homes.

— Temple Expiatori de la Sagrada Família. — Amb motiu de la festa de la Sagrada Família, titular del Temple, se celebraran els següents solemnes cultes:

A les vuit del matí, Missa de Comunió general, amb predicació preparatòria. A les deu, ofici solemne, predicant un pare de la companyia de Jesús. A dos quarts de cinc de la tarda, solemne funció religiosa, predicant el reverend P. Frederic de Berga, provincial dels Caputxins. Acabarà la festa amb l'adoració de les Santes Relíquies.

— Parròquia de Sant Pau del Camp. — Demà, dia 7 de gener, L'Associació de la visita domiciliària de la Sagrada Família, establerta a aquesta parròquia, obsequiarà els seus celestials Patrons amb missa de Comunió general i predicació preparatòria que dirà el doctor Manuel Rovira, Pvre., rector.

A les deu, missa major solemne, en la qual l'escolania de la parròquia cantarà la de Pius X.

A dos quarts de cinc de la tarda es resarà el Sant Rosari; Trisagi de la Sagrada Família, cantat pel cor de Filles de Maria, sermó que dirà mossèn Miquel Anglès, Pvre., vicari, i adoració al Diví Infant Jesús.

Dilluns, dia 8, a les set del matí, se celebrarà la santa missa en sufragi dels associats difunts.

— Parròquia Major de Santa Anna. — Demà, L'Associació de Filles de Maria d'aquesta parròquia, celebrerà la seva funció mensual amb els cultes següents:

A dos quarts de nou, missa de Comunió general, amb plàtica, pel reverend don Ramon Balcells, ecònom. Durant la Santa Missa i Comunió, la capella de música executarà escolits motets eucarístics. A dos quarts d'una, missa i exercicis de la visita a la Verge Santíssima, amb intermedis de música sacra pel cor de senyoretes de l'Associació.

El deber de toda madre es velar por la salud y la felicidad de sus hijas; el

Compuesto Vegetal De Lydia E. Pinkham

es la medicina de la mujer. Cuantas mujeres lo toman son fuertes, robustas y sanas. De venta en todas las farmacias.

CAMISERIA SANS
Boqueria, 32
Especialitat en camises a mida

Folietó de LA VEU DE CATALUNYA
6 GENER 1923

LA FEBRE D'OR

Novel·la de costums del nostre temps

PER

Narcís Oller

(Reservats tots els drets)

PRIMERA PART

LA PUJADA

— Delfineta, tu estàs seria com m'he? —
— Yo? —
— Si, no lo niegues. Y hasta cierto punto tienes razón: te debo explicaciones, pero estuve ya en tu casa a despedirte para darte, si te hubiese encontrado.
— No sé de que me hablas.
— Vaya, no te hagas la ridícula. A qué distingas? Tú has formado una mala opinión de mí. Oye, mirame la cara; me crees capaz de una traición?... (Adiós, Pepita...) No, Delfina, no. Tú conoces mi espíritu levantado, mis sentimientos generosos, mi corazón, mon coeur immense, mucho más grande que este hipódromo.
— Pero, hija, te he dicho nada yo? —
— objecta la Delfineta, traduint

també de la llengua pròpia, i plena de neguit.

— No, hija; pero yo leo en tu semblante, en tu conducta, en tus pensamientos. Bret: yo poseía tu secreto de antes de visitar aquella torre. Ya ves que esto habla de bastarme para no tratar de desviarte aquel novio... No tembles, no te apures porqué hablo así. Soy amiga tuya y me explico... (Adiós General)... Vámonos, nece, si no te me escaparás del brazo; no lo intentes... Escúchame, oye bien: Sabes lo que he hecho? Pues velar por tu felicidad.

La noia Foix no pogué dominar una extremitat de repugnància; pegà una estrebada de braç per a fugir d'aquella serp. «La falsa, la indecent! Ella vetllar per la seva felicitat? Comedianta! Es creia, potser, que encara es mamava el dit? No fossin allí, ja la sentiria!»

— Bueno, gracias; déjame tr— digué en veu baixa, però enbriada.

— No, hija, no... Por Dios, calma-te... Oyéme bien. Mira que estamos en público. Oye: te hablo con el corazón en la mano. Te revelaré un secreto muy hondo, muy hondo; pero me has de dar palabra honrada de guardarlo... Vámonos, no seas niña, por Dios!... Me crees acaso una falsa, una hipócrita? No ves que me ofendes?... Me das palabra de callar el secreto?

— Pero, y quien te ha dicho que a mí me importa un bledo el Barón? Si lo quieres, tuyo es y a mí déjame en paz — respongué la Delfina, ja fora de si.

— Mujer, si yo lo he visto... Yo vi, el día que te encontramos en tu casa, como te daba la cartilla... pero por Dios, hija, disimula; apóyate

bien en mi brazo... (Adiós, Marqués)...

Si esto no es nada. Te lo digo para que veas si soy amiga tuya; si hablo de lo que sé; si, sabiéndolo por mis ojos, podía yo tratar de suplantarte sin ser una pèrfida, una malvada. Respira, mujer, respira; te sostengo una amiga que ha obrado contigo como una hermana. Si me vas a dar las gracias, mujer. No hubiera hecho más por ti tu misma madre, créeme.

La Delfina no podia més. Plena de vergonya, de ràbia i de confusió, el nus del plor l'escanyava, la comprometia, la posaria en evidència davant de tants coneguts, allí, als ulls de tot Barcelona.

— Mira; si no em vols matar — digué amb veu trèmula com de moribunda i ja en català perquè li eixia del cor — treu-me d'aquí; busquem algun recó on ningú ens vegi.

— I, més morta que viva, es deixà arrossegar cap al darrere de la tribuna, sense ni somniar l'aldarull que hi trobaren. La tribuna s'alçava allí, xata i llisa com el front d'una estatua, amb ses portes vidriades arrencades en interminable perspectiva. Una turmulla marejadora de senyors, de sportmen, atalefats, de cambriers, de jockeys i servents de tota mena, rebullia, s'empenyia sota la vela que cobria aquell andén, s'eixamava a les portes del pesage, a la finestra del canvi, a les reixetes de postes. I uns entraven i eixien de l'administració, i d'altres menjaven i bevien a peu dret, davant de la buvette, i tots cridaven i es removien de tal manera que era impossible conversar ni trobar allí un redós. Les noies, de braç sempre, cercaven endebades un clau entre aquella espesada de gent.

L'Emília, no obstant, tractava d'obrir-se pas. A les deu passes hagué de renunciar-hi. Precisament allí, al ring dels francesos, la muralla era impenetrable. Un espès eixam de jugadors rodejava els bookmakers estrangers, discutint l'anomenada dels cavalls, inscrivint-se en les postes, cridant com a Borsa, el cigar als llavis, el barret al clatell.

— No, no; fugim d'aquí, fugim d'aquí.

— Veamos el pigeonier — féu l'Emília emmenant-la cap al quiosc rústec.

Però tampoc, que allò era el bufet, i tots aquells voltants fins més enllà de l'estable d'espera, estaven farcits de coneguts, animats per la gent més visible de Barcelona. La noia Foix es moria d'angúnia, volia fugir, lluitar-se d'una vegada d'aquella mala pèora que la tenia presonera.

— Escoltau-te? Però per què? Si tant se me'n dona tot quant me pots tu dir... Deixa'm anar... deixa'm anar!

— Ben lluny, però, d'atendre-la, l'Emília li estrenyia més el braç i no cessava de recomanar-li prudència, bonne tenue. I així recularen i tornaren a caure en l'estreïdor vesper de jugadors. La Delfina ja no veia el que feia; tota esverada i avergonyida, no trobant refugi enlloc, ja era ella qui estrayava, quan, de sobte, llegint el rètol de Saló de señoras, pegà potent estrebada cap allí i a empenyes i estrides hi féu entrar la Llopis. Era un lloc reservat.

— Que no quiero, vaya, que no quiero! Vaya un sitio que escojes!

— Que sitio ni que cuentes! Aquí no ens veurà ningú — cridà ja la noia Foix, revestint-se de coratge, encesa

com un foc. I, ja a dins, arrambada a la paret, dent contra dent, la ràbida mirada amenaçant, afegí: — Ara, digues, acbga, vinga el secret.

— Pero me das palabra de callar-lo? — preguntà l'Emília, un xic pertorbada ja per la insospitada fermesa d'aquella noia.

— Prou comèdies, prou. Acabem; digues.

— Si prosigues tan descompuesta, tan desagradable conmigo, hija, no continuo. Harlo he hecho con seguridad hasta aquí, intentando darte explicaciones que tu no me pedías... digué l'Emília, revoltada i fent acció de retirar-se. Però com se sentís lligada pel plor que acabava d'esclafir la noia Foix, es posà sobre si; recordant son posat de dona superior, l'acaronà, tractà aduuc d'eixugar-li llàgrimes, i, a la primera pausa d'aquell plor, seguí, en veu dolça, anunciant que anava a comunicar-li el secret, bé que suplicant-li, per Déu, que no la compromés.

— Pues bien, sépalo: te he salvado.

La noia clavà els ulls interrogants als de l'Emília; la qual, sense pestanyejar, seguí dient:

— Si, te he salvado, Delfineta... te he salvado de una...

— D'una què... Acaba.

— Me es muy doloroso pronunciar la palabra.

— Acaba, per Déu; digues-ho clar.

— De una es... peculación.

En els llavis de la Delfina es demuntà una rialleta amargant, i la confirmació de sos pressentiments li féu balnear el cap amb tristesa.

— Si, hija, si; aquel hombre busca dinero.

LLETRES I LLIBRES

EL CABDILL

Horaci diu aquesta bella sentència: «Qui en ell confia, el rei de l'eternitat serà». (1)

El rei del nostre eixam pueril, (i ben marescadament, perquè portava a un extrem inconcebible l'impetu i l'audàcia), era un minyó de nas arremangat i de cara jugada, de cap quadrat i pedreny, fill d'un picapedrer i d'una cosidora, nebot de l'escola, escolanet, ell mateix. A l'hora que jo dic havia de tenir una dotzena d'anys.

El seu ofici l'havia familiaritzat amb el món natural i amb el món sobrenatural. Les «Animes», em contava ell, no li feien por. I motiu tenia per temer-ne un terrible puniment; car heu de creure que les hi furiava els diners del calaixonet introduït pel badall, una candela llarga i prima, de la qual, prèviament, n'havia esclafat un extrem. I amb mil sàvies cauteles la treia després portant un centim enganxat, com qui treu un peix agafat a l'ham. I li valia bons centims diaris aquella hàbil operació repetida amb paciència, i amb el sacrileg atreviment del pescador que llança l'ham al riu Leteu o a la llacuna Estigia.

Val a dir que de les Animes en teníem tant ell com jo una idea una mica inexacta i vaga. Ens pensàvem que eren unes donetes petites agnolades dins una gran flama, les mans juntes, i els ulls en blanc, girats cap al cel. Així n'havíem vista una, afigurada, sobre el bacinat de la capta, que sortia tots els diumenges, després del sermó.

Aquest minyó, per audàcia, era arribat allà on algun savi és arribat per filosofia. Recordem aquells versos de Virgili, quan, sense anomenar-lo, fa aquest elogi d'itiràmbic de son cònfrare Lucreci:

Benaurat és el qui pogué conèixer
les causes de les coses, i posava
sota ses plantes les temences totes,
l'Inexorable Fat i el greu estrèpit
de l'Aqueront engolidor!

Totes les temences, aquest minyó, se les havia posades sota dels peus, i calçigava, amb una insolència impudent, el paviment del temple sagrat, i travessava, impàvid, les tenebres, negres com uns draps de funeral, feixugues de la saturació de l'encens, vives i bellugadisses amb la formidable palpitació de la llàntia deserta. El trespàs de l'església era ple de tombes velles, totes en marbre blau, amb unes belles i claríssimes lletres, on s'hi llegia el nom, de vegades sota un blasó, de la família que hi dormia dintre: «Vas de Salvador Bisquerra de Gabellí i los seus. Any 1676. R. I. P.»

Per passament de temps i per passament de tant i tants de peus, la pedra que en duia la boca ja havia perdut el ciment; i en caminar-hi per damunt, cascavelljava espaventablement com una bajoca seca, ressonava àridament amb un so de cascall. Aquell so, a mi, m'adrecava, els cabells i em posava pell de gallina. A ell l'adecava com un so de ball. Es que ell tenia ja sota els peus, com Lucreci, el greu estrèpit d'Aqueront, que ho engoleix tot, i jo, no encara. Arribà a desafiar-ho i a bravar-ho tot, la fosca del temple, els sepulcres antics i el niu de l'òliba.

Ara vull dir-vos com un jorn, vam anar a obrir la tomba del senyor rector. Un altre dia us contaré com una nit anàrem a afollar el niu de l'òliba.

Al peu mateix de l'altar major, sota els quatre amples grans que separen el sacerdot oficiant i el poble fidel, hi havia una tomba blasonada d'una estola i un bonet. Sota aquest blasó hi dormia (i hi dorm encara), esperant la resurrecció de la carn, el rector Miquel Tamorer, de noble linatge, ja extingit. Aquest rector havia alçat de la terra l'església, alta i bella com una Judith, i n'havia presidit i encoratjat la bastida, sempre entremig de pols i calç i replicament de martells. A pes de braços pot dir-se que aquest bon rector l'aixecà, fins a cloure'n les voltes i posar la creu del campanar, com un pare que alça una filla seva fins a l'altura de la boca, per a estampar-hi un bes al front. I quan, acompanyada aquesta tasca, li arribà el son de la mort, vol-

gué dormir-lo dins el propi temple, presidint encara el son dels seus parroquians fidels. I el dormia, invioladament, feia més de doscents anys. Collocat me en obscuris sicut mortuos seculi, podia dir el bon rector Tamorer amb el plany d'aquell profeta.

D'aquesta dormida secular se'n sentí sobtat una bella tarda d'un dia d'estiu de l'any 189... el bon rector Miquel Tamorer. Era la vigília de no sé quina festa estival. L'església era deserta. El sol, anant a la posta, llançava dins el temple una darrera mirada obliqua per la claraboia multicolor. El temple era d'or i de sang i de violetes. Dintre el miracle de la llum, els Sants hieràtics i en aquelles hores mai pregats, s'animentaren d'una vida sobrenatural, i feren resplendir, apoteòsica, l'or místic de llurs aurícles. Amb un silenci pompos, el sol, tot anant-se'n a ponent, escombrava amb son magnífic mantell rossegadís, la tomba del rector Miquel Tamorer, a guisa d'una estesa capa pluvial, brodada d'or i vermelles sederes. Dins la gran i violenta claredat, les lletres epitáfiques es feren més llegibles, i es féu més punyent el desig de guaitar dins el regne de la mort. La portella de l'altre món era allà. — Què hi guaitem? — Au!

Traspassada per un ferro, ja lluent i llis del freqüentíssim trespàs, estava, la pedra que tapava el vas. Aquest ferro era agafadís; i, estirant, estirant, venia també la pedra. Més a l'obra, doncs! Ajuntàrem l'esforç i els braços, i la pedra del vas s'aixecà. Una gran glopada de sol entrà en el sepulcre obert, i amb la glopada de sol, hi entraren els nostres ulls.

I què hi van veure, bon Jesús? Sobtat per aquella subita llanternada de claror, el senyor rector Tamorer obrí ferotgement les negres conques buides i ens mostrà les galtes lletjament begudes i dues afroses fileres de dents. Jela d'esquena sobre un munt de floridura i de negra humitat. I quin haf eixia per la boca de la tomba oberta! Ja sé quina olor fan els segles soterrats i quina és la flaire de l'altre món. L'ossamenta s'acusava sota la roba tota podrida; el pit un poc alçat i molt enfonsat el ventre. De genolls avall, sobreixien les dues cames agarrotades i seques, com dues canyes; i dos peus grotescament desencarnats, balderejaven dins dues grans sabates de cuir ben revingudes. Les dues mans, com dos munyocs d'arrels, servaven encara el gest de retindre alguna cosa. La cosa que estenyien ja les hi havia fugit.

Presos de pània, cuitàrem a tapar. Com una dama esquivava, en passar per un femer, el sol tragué, abans que la pedra l'engruuàs, la mica de rossegall d'or amb què il·luminà la negra tomba, sense contaminar-se gens d'aquella suzura. I jo me'n vaig anar amb l'esglai clavat a l'ànima, com un coltell fred.

Però no cregueu que aquest sacrilegi romangués sense càstig. No hi restà, no. A la prima nit, quan els somnis són vers (diu el poeta), el senyor rector Tamorer va venir a veure'm. Jo feia, amb el cap tapat amb el llençol, per precaució, perquè ja ho temia: i ve't ací que el senyor rector em compareix, ab els ulls rodons i buids, ab les mans seques i amb un gran rossó de sabatotes, embolicat dins el mantell podrit. Amb aquella mà ganxuda, així com peu de gall, alça el tapament, i amb son terrible esguard, absent del negre clot dels ulls, cercà la meua vista. Jo vaig saltar del liti; els cabells em fugien del cap i el crit morien ofegats en la meua gola. I vaig començar a córrer per la cambra. I m'empallava el senyor rector amb la mà d'ossos i amb un soroll de peus, com d'un hom que camina per damunt d'ametlles i les trenca. O quin viatge horros a l'entorn de la meua cambra! Quantes voltes vaig donar-hi? No ho sé. Només sé que perseguí implacablement per aquell capellà fantasma, vaig caure a terra, i la mà ganxuda m'agafà. I vaig gitar gran un crit...

I ve't ací que sent que munta per l'escola, cap a la meua cambra, una callada i amorosa remor, prou coneguda per mi. I pel forat del pany entrà un bri de claror, suau i dolç, com

un esguard d'estrella. I la porta s'obre, i entra la meua mare, amb un llum d'oli a la mà. No en volen de llum els morts. El senyor rector Tamorer desaparegué, no sé per on, sense cruïrit d'ossos secs ni renou de sabatotes.

LLORENÇ RIBER

(1) «Qui sibi fidit — dux ragit examen».

COMENTARIS

LA GESTA DELS ESTELS. Mostra de Poemes, de J. Salvat-Papassell. — Publicacions de «La Revista».

En Salvat, des de que s'estrenà en l'avant-guardisme, ha estat sovint, així m'ho penso, en l'ascendent que té l'àcida novitat, l'excèntrica presentació, les elaboracions de l'enginy, damunt l'atenció esmussada de la gent. Amb els seus agrupaments verbals, en els quals, a la manera futurista, l'humor s'aristocratitza i l'acudit casolà esdevé aulic o escaudament s'ulogístic, feia irrupció en el nostre sentit curiós. Discuteixi qui vulgui si els seus agrupaments, els seus cal·ligrames, són o no «poesia». Nosaltres serem més optimistes. Perquè entenem que on hi ha un fons individual preable no hi ha exercitació que no aprofiti. El frec d'afilar les cines de l'enginy escalfarà les qualitats vives, desenrotllarà l'organisme. En Salvat, qui algun moment encara salta la gramàtica i tren la frase com qui l'ha haguda d'inventar, de llibre en llibre, d'enginy en enginy i de joglaria en joglaria, ha fet entrar en calor l'humana fibra popular, sobretot popular-ciudadana, existent dins d'ell. I la reina popular ha regalmat el seu caramell d'or sobre els fulls blancs.

Tinc la intuïció que, a Catalunya, literàriament, l'aristocràcia, la galania verbal dels salons, potser encara és nonada. És a petits claps de la cançó popular, en certes frases, que trobem les genuïnes siluetes del nostre galanteig:

Quan jo n'era petit
festejava i presumia,
espardeva blanca al peu
i mocador a la falcia.
Adéu clavell morenet!
Adéu estrella del dial...

... Els salons del nostre castís, adequat galanteig, em sembla que són al ras, sota l'enteixinat eteri i la catifa de gespa picada de flors naturals. El popular-ciudadà pot trobar amb En Salvat un poeta creador de nous tipus; això, si no cau en la temptació del «couplet».

Ens enamora quan diu:

Quin dia clar que el cor s'esvera:
ha dit l'abril missa primera,
i el sol és dolç i l'arbre riu.
Tu ets fas la roba per l'estiu:
color verd poma és el setí
més la bruseta blau marí...

Aquesta simple referència de la noia que es fa la roba per l'estiu en l'abril, en diu de coses de l'esperança i les sensacions d'estació barcelonines!

I ens enamora quan diu:

Quina vida dons
quina altra en voldries:
jo me l'he triada
moreneta i prima.

Moreneta i prima
que sembla un palmo —
si un altre la mira
li treu moreneta.

Jo l'he demanada
que fos sols per mi.
L'he comprada esclava,
la vull fer lliure...

En Salvat evoluciona, o, almenys, alterna. Podríem donar significació i tot, si volguéssim, al fet que l'avant-guardista enemic personal de l'encantada lluna enrodonada de lladrissa de gossos, vessi la seva plenitud sentimental en un vers que precisament comença:

Ara a les nits, al Pireneu
sembla nevar de tanta lluna...

Més val així. Convé pendre's de bona fe tots els astres que en sil·luminen, amb nom conegut, i encara

els que es puguin batejar el dia de demà.

Benaures les evolucions amb les quals En Salvat es va performant i descobrint ell mateix. Qui sap si aquesta o aquella poesia seva ja madura per dins un nou misteri de renovació. Poetitzar (com lloar o admirar) és viure; és un noble estat del viure en el cas d'un Salvat ple d'enginy intel·ligent, d'esperances i gosades de joventut, de molt de desig. Viure i poetitzar és una mateixa cosa.

BARTEK EL VENCEDOR, I ALTRES CONTES, d'Enrico Sienkiewicz. — Traducció de Carles Riba («Editorial Catalana». Biblioteca Literària. Premi del Concurs de Traduccions).

Sienkiewicz i Catalunya simpatitzen d'anys. I ara l'«Editorial» porta una amable contribució a aquesta simpatia. És el segon llibre de Sienkiewicz que ha publicat en poc temps dins la seva Biblioteca Literària.

En els cinc contes literaris que el foren h'itu massissament el realisme tradicional rus o francès, i la passió envers els humils, característics d'un gran sector de la literatura d'una època no llunyana, com un fet gairebé diríem d'europeïtat, elements peculiars de molts contes literaris en aquella jornada, la qual perllonga encara viu en la nostra el seu róssec, encara que floreixin més modernament altres noves definicions, aspectes, i aplicacions a la literatura, del realisme.

En el conte literari, Sienkiewicz és un àrbitre que no es deixa obnubilar, ni exordiar les orelles, de les vel·litats de la pròpia sang. En el conte «Bartek el vencedor» sobretot. El tema és conduït dins d'un realisme presentador, impressionista, amb una agilitat nerviosa, d'artista, que en fan un conte literari model, com algun de Flaubert. Sense ésser cap moment abstrús ni predicador, és, més a més, un conte d'idees. Polònia acurada amb Prússia o Alemanya... Nacionalisme... Militarisme... hi són suggerits en problema per l'acció mateixa, on hi és oculta una preferència envers una Polònia independent.

LE MOUTON BLANC

Sota la direcció de Pierre Favre i la redacció-en-cap de Jean Hytier han sortit els dos primers números d'una revista literària francesa. El seu nom és el de l'ensigna que, uns temps passats, penjava a la porta de la guingueta, on es reunien al volt d'un bon tall o d'una gerra. La Fontaine, Racine, Molière i Boileau. Surt a Lyon, 4, Place des Terreaux. Té una decidida força d'escola, i recull la flor de la modernitat francesa (Jules Romains, Jean Hytier, Gabriel Audisio, Georges Chennetier, Henry Petiot, Paul Fierens, Marthe Esquerré, Franz Hellens, Claude-André Puget, Francis Ponge, O. Mannoni, Agnus, René Maublanc, Jean Meunier, Char les Boisson, André Cuisenier...). Invoca un realisme clàssic modern, sota el patronatge de Jules Romains l'unanimitat, el desvetllador de la matèria, el geni literari del fet col·lectiu i de l'actualisme. Reuneix en els seus fascicles així les obres com estudis crítics sobre les obres.

El seu programa porta el lema: «Classicisme modern». No l'antic neoclassicisme, no. Classicisme modern: que vol dir la vida i l'esperit de l'home modern, en els seus aspectes col·lectiu o individual, i la recreació volenterosa d'un estil. Vol crear una època clàssica enfonndint en la realitat d'ara i revelant-la; renovant, en el camp literari, fons, forma i matèria. Vol disciplina i síntesi.

En aquest «Classicisme modern» hi troba «Le Mouton blanc», una tradició no massa llunyana; i d'ell: El classicisme modern nasqué fa una quinzena d'anys; té els seus precursors, i i adhuc els seus primers mestres. A l'enseny que un regle de glossadors seguidors de France i de Barrés, mal daven per a mantenir o restaurar el sentiment de la perfecció, i que un Claudel o un Proust anaven a l'encalc dels secrets de la matèria, uns altres, representant l'equilibri nou, afegien a la llur revelació profunda de l'objecte una organització de tot en tot clàssica: Jules Romains, André Gide, Georges Chennetier.

«Le Mouton blanc» professa, no menys, una simpatia envers figures

més llunyanes: els mestres francesos del segle XVII, els quals, salvant l'essència de cada època, no deixen de tenir en l'impuls i voluntat de renovació, un emparentament espiritual amb els clàssics moderns, qui, des de Lyon o des de Maupré assenyalen camins i són un port de simpatia als gloriosos navilis de la moderna literatura francesa addictes a la seva divisa.

Els productes d'intimitat i de raïssa espiritual, les connexions més modernes entre literatura i ciència, les visions de paisatges personals, les maneres com l'esperit modern s'atreix o com interpreta la realitat, la sensibilització de les coses inanimades, la solidaritat activa de l'individu amb l'univers, les originalitats de l'argument o de la figura, s'emmarquen netament i profunda en aquesta interessant revista literària. Pel programa, pel seu art de triar, per la seva crítica estudiosa, la iniciativa de «Le Mouton blanc», ens sembla d'una solidesa vocada a la durabilitat.

ALTRES REVISTES

«Flames noves», va fent el seu camí de joventut, cercant interessar i millorar-se. Gosariem aconsellar a certs col·laboradors literaris una major vigília, més ambicions, més contacte amb les coses grans, i no deixar-se anar massa a les esprimatxades i malalties intimitats que fan olor de pobresa d'esperit.

«Catalunya Literària», l'orgue dels Jocs Florals de Catalunya, de tipus de revista mil·lentenària, fa obra catalanista, i conrea el goig patriòtic dels homenatges: Iglesias, Poal Aragall, Matheu, Morera, Masferrer...

«L'Estol», en un article intel·ligent i fervorós de Joan Anglada, es dot del traspass del poeta mossèn Costa i Llobera. Retreu paraules de condol d'Horaci. La unió que explica Gazel, dels corrents romàntic i clàssic, abraçant-se en la vida poètica del canonge de Pollença, les saons que actualven dins d'ell, de les llargues estades que féu en terres d'Itàlia, així com la situació i el passat de les illes daurades i les algues que les remullen, elegint-lo poeta de la claror i de l'harmonia, horacià per raó natural, com el poeta Riber virgilià, són tema de l'article.

El número de juliol-agost-setembre d'«Anales de la Comisión Mixta del Trabajo», en el Comercio de Barcelona, revista d'ample informació i de solidesa tècnica: estudis, legislació, institucions, pactes, en sentit social, és de les que es decanten a l'idealisme. No és paradoxa. Llegint les pulcres legislacions, els òptims estudis esperançats, els projectes, els convenis, gaudim de les idees de perfecció, de conciliació, d'eufonia social, com si aquells moments les visquéssim. D'aquesta joia en idea, alguna cosa pot arribar-ne a la vida material de la societat, en acte. Déu beneeixi els qui van amb bones intencions.

Tant de bo l'època crítica per la qual encara estan passant la llei i el pacte fos liquidada per mitjà de la difusió en acte d'aquestes sàvies i bones intencions.

Nosaltres saludem aquests «Anales», com pertoca, amb l'abandera blanca de la intel·ligència, de l'idealisme i del classicisme conservador.

Una col·laboració trilingüe s'esmerça en aquesta revista que tot construint, esmena: Vidal i Guardiola, Pere Gual Villalbi, M. Reventós, J. M. Capdevila i de Balanzó, J. Delmas, Pau Giera, Ramon Miquel i Planas, Jean P. Seiler, són els qui signen els articles d'aquest número.

JOSEP LLEONART

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé transmetre'ns articles o notes suplicades, la necessitat absoluta (sense la qual no ens és possible fer-ne el menor cas) d'avaluar degudament els originals amb un segell a una firma (o a una inicial)

La diada dels Reis

LA FALC

El Grup Feminal «La Falc» repartirà, a les onze del matí de demà, en celebració dels Reis del Poble Català, un pollastre i un pa, com ve repartint cada any, als pobres agraciats amb els bons repartits pels socis del Grup.

LA NIT DELS REIS

Anf passada hi hagué molta animació als carrers de la ciutat, amb motiu de sortir a comprar joguines per a la mainada.

Les botigues estigueren obertes fins a mitja nit, i algunes fins més tard, puix constantment estaven plenes de compradors.

La Rambla estigué molt concorreguda de passejants fins a hores de la matinada, contribuint-hi una nit estel·lada i gens freda.

A L'ASIL MUNICIPAL DEL PARC

Com ja és de consuetud, la festa d'avui s'ha celebrat amb joia i expansió d'aquella nombrosa població asilada.

El pati posterior estava tot ell ornamentat amb banderes catalanes; la Banda municipal hi tocava sardanes i altres composicions de caràcter català. A l'estrada principal hi havia el tinent d'alcalde En Martí Matons, els regidors senyors Vilaseca, Escobé, Canales, la Mare Montserrat, directora; els vocals de la Junta de Beneficència senyors En Ramón Albó, En Josep Carabén, Mer i Güell i Jordana, tot el personal de l'Administració de l'Asil i altres funcionaris municipals.

Els nens, acoblats a un costat del pati i les nenes a l'altre costat, i darrere d'ells distingides senyores i senyorettes i moltes altres personalitats admiradores de la mainada i tots els asilats, homes i dones.

Al so d'una solemne marxa entrà el «rei» seguit. Habilitats i folgats amb vestits de cort i cofats amb corones el rei roig En Melcior, el rei blanc En Gaspar i el rei negre En Baltasar, i precedits de gran nombre de patges, també amb vestits de cort, carregats amb grans cistelles de joguines, i dos camells sumptuosament engalanats. La mainada els va rebre amb aplaudiments i una ovació unànime.

Els reis pujaren a l'ur cadafalc i al peu de l'escalinata els patges.

Un nen i una nena asilats pujaren a l'estrada i pronunciaren paraules de remerciament a la Junta i a l'Ajuntament per la seva lloable acció de fer que els Reis d'Orient també arribessin a l'Asil per a consolar i joia de la mainada desvalguda. Foren aplaudits.

El senyor Matons contestà amb sentides paraules de simpatia per aquelles criatures que per la dissort de llurs famílies han tingut d'arredosar-se amb la beneficència municipal. Malgrat la diversitat d'opinions polítiques que mouen els regidors quan es tracta d'auxiliar el retut, en la lluita per la vida i a la infància desamparada, tots a la una ajuntan llurs voluntats per a complir aquesta tasca el millor possible.

Endressà una xarrodosa felicitació a l'ex-regidor En Josep Carabén i després companys de Junta per la manera acurada, per l'abnegació i el bon ordre amb què governen aquella casa benèfica. L'Ajuntament els està agraït i és de creure que els asilats i les monges també n'han sentit gaudi. (Grans aplaudiments.)

Començà el repartiment de joguines. Els Reis trameteren llurs patges i aquests posaren les grans cistelles de joguines de tota mena al mig del pati. Les criatures anaven passant i se n'anaven carregats amb 5 o 6 joguines cada un: banderes catalanes, trompetes, cavalls, capells militars, sabres, tabals, nines, cuinetes, teler de brodat, etc. Tots estaven joiosos.

Una comissió de nens primer i de nenes després pujaren al cadafalc i feien reverència als «Reis», els dirigien paraules de remerciament, i alguns es «propaven» fins a besar-los la mà.

Els «Reis» devallaren del cadafalc i seguits dels patges, camells i de tota la mainada es retiraren del pati.

En aquell moment arribà l'alcalde senyor marqués d'Alfala, acompanyat del cap de ceremonial En Manuel Ribé. Pregà que el dispensessin del retràs perquè venia d'un altre acte semblant.

A LA FABRICA FABRA & COATS

Com cada any, a la grandiosa fàbrica de filatures Fabra & Coats, de Sant Andreu, hi ha hagut una animadíssima festa de Reis.

Els senyors Ferran (marqués d'Alfala) i Roman (marqués del Masnou) Fabra, gerents de la fàbrica, han re-

partit nombroses joguines i roba per a vestits a totes les criatures dels treballadors de les fàbriques que tenen a Sant Andreu i a Sant Martí.

Una música militar ha tocat diverses composicions durant la festa infantil.

AL CASAL NACIONALISTA DE LA BARCELONETA. ELS POMELLS

La Federació de Pomells de Jovenut de la Barceloneta adreça una invitació als veïns de la barriada perquè cooperessin a la joia dels infants en la diada d'avui. Aquesta festa ha estat precedida d'altres actes sumament simpàtics: la Nit de Nadal assistiren tots els Pomells a la Missa del Gall; a la Diada de Nadal es va anar a visitar els «pessebres», en els quals s'hi cantaven nades; la diada de Sant Esteve es va fer una funció de teatre català a benefici de la diada dels Reis, i la qual s'ha celebrat avui al matí a l'espel·lidor local del Casal Nacionalista, amb una concurrència extraordinària.

Una comissió de joves entusiastes i les senyorettes Riera, Fontcuberta, Romani, Garmendia, Cortada i Ribas han organitzat l'acte.

Ha començat amb una petita sessió de cançons, amb gestes, per les nenes dels Pomells, dirigides per la senyoreta Riera.

Després s'ha fet el repartiment de joguines a més de 150 criatures, les quals les han rebudes amb inefable joia.

Han presenciat el repartiment distingides famílies de la barriada i el tinent d'alcalde del districte, En Martí Matons i la seva senyora esposa.

ALS «AMICS DELS POBRES»

Ahí, a la tarda, els «Reis» varen anar al Casal de l'Associació d'Amics dels Pobres, dels carrers de Salmeron i Santa Rosa.

Presidien l'acte els individus de la Junta, senyors marqués de Foronda, Pere Serra, Martí, Matons, Vidal, Valls i vescomte de Forgas.

Tres criatures asilades varen regalar els presents, fent-ho l'un en català, l'altra en castellà i un altre en francès, contestant el senyor Foronda amb afectuoses paraules.

Se'ls van repartir moltes joguines i després se'ls va obequiar amb un berenar.

A SANTA MARIA DEL PI

La festa dels Sants Reis d'Orient s'ha celebrat amb força esplendor a la majoria dels nostres temples.

A la parròquia de Santa Maria del Pi hi ha hagut la festa patronal, celebrant-se l'Ofici solemne i cantant-se una bella missa, sota la direcció del mestre de capella Rnd. Masvidal.

Ha pronunciat un sermó eloqüentíssim el jesuïta P. Josep M. Pi Joan.

En representació de l'Ajuntament hi han assistit els regidors senyors Junyent, Bordes i Viza.

L'església era esplendídamment il·luminada.

La concurrència que hi ha assistit ha estat nombrosa.

Aquesta tarda ha començat la tradicional novena a la Verge dels Reis, valent-se igualment molt concorreguda.

Hi ha predicat el jesuïta P. Joan Serrat, de la residència de Manresa.

Durant l'Ofici s'ha fet una capta, destinada al desallurament dels esclaus d'Àfrica.

Sardanes

PER A DEMA

Matí, a les onze — Amb motiu de la inauguració oficial del Casal Nacionalista de la Barceloneta, hi haurà una audició de sardanes a la plaça de Sant Miquel a càrrec de la cobla Barcino.

Al carrer Ampla davant de la casa de Correus, hi donarà una audició de sardanes la cobla Catalunya. L'audició és organitzada per l'Agrupació Sardanista Barcelona.

Tarda, a les cinc. — El Grup Sardanístic «Nou Escat», celebrarà una audició de sardanes a la plaça de l'Àngel, Cobla Barcino.

Nit, a les deu. — Al local del Casal Nacionalista de la Barceloneta (Alegria, 25), hi donarà una audició la cobla Cathalònia.

Calendaris rebuts

Casa Josep Casanellas.

Musicals

L'excel·lent agrupació de corda Quartet Wandling ha estat contractada per la Lliga Nacional d'Associacions de Música, perquè actui en els concerts d'algunes de les «Associacions» que integren aquesta entitat.

El Quartet Wandling desenvoluparà els programes dels teners concerts del present curs de les Associacions de Música de Girona, Lleida i Tàrragona, els dels segons concerts de les d'Olot i Granollers i el del cinquè concert de la de Reus.

La «tournée» s'efectuarà entre els dies 7 i 12 del proper mes de gener.

Com a resultat de la reunió general de socis celebrada per l'Orfeó Pirene del Círcol Barceloní d'Obrers de Sant Josep, la Junta directiva d'aquest ha quedat constituïda de la següent manera:

President, En Narcís Casajuana; vice-president, En Joan Rosell; secretari, En Manuel Bassas; vice-secretari, En Francesc Gavilán; tresorer, En Lluís Bouyssi; arxiver, En Manuel Borràs; vice-arxiver, N'Alex Boix; vocals, N'Enric Montagut i En Josep Gras.

Als salons de l'Ateneu Enciclopèdic Popular va donar-se una sessió organitzada per la Secció d'Excursions, a càrrec del professor N'Ezequiel Martín, president de la secció, i la cantant senyoreta Montserrat Gallart, solista de l'Orfeó Barcelonès.

En la conferència va fer notar el senyor Martín la tasca cultural que va duent a cap la secció, essent la present sessió de cançons la novena que celebra, parla amb lloança de la cançó popular catalana, indicant que caldria que la conreessin els nostres compositors d'orquestra i piano, perquè la nostra música adquirís una personalitat ben marcadament catalana, encoratja a tots a que conreessin la cançó i la fessin estimar de llurs consueblants, per tal de contribuir a aquest refinament espiritual que tots tant desitgem.

Tot seguit s'executà un ramell de 18 tonades populars catalanes harmonitzades pel senyor Martín, amb les quals posà de relleu son bon gust i refinat art d'harmonitzar. La senyoreta Gallart les interpretà, molt exquisidament, escoltant sorolloses ovacions que obligaren en finalitzar el concert a salutar diverses voltes els artistes.

El dia 12 es repetirà tan interessant sessió en el Centre Excursionista de Catalunya.

D'espectacles

A l'Estudi Cirera es donen aquests dies, amb encert i verament remarcable, les esculides sessions de cinema per a infants organitzades per la casa Sebecolma. En elles, l'Ocell blau, el deliciós conte de Matalink, del qual ja n'hem parlat degudament a la pàgina cinematogràfica, ha obtingut un èxit sincer i espontani. Davant la valor de l'espectacle, els petits, encisats per tanta fantasia, riuen i aplaudeixen.

Els organitzadors poden restar satisfets del resultat que han obtingut.

Es confirma la notícia que s'havien fet calagueres proposicions al mestre Vives per a anar a Amèrica.

Es un fet ja el contracte de l'Il·lustre mestre pel senyor Delgado per anar a Amèrica.

N'Amadeu contractarà una gran companyia lírica, i després d'un any d'actuació per la Península embarcarà amb la companyia per a anar a Buenos Aires.

Amb l'arribada del mestre alemany Hans Alibout, autor de l'òpera cinematogràfica «Miss Venus», que s'està preparant per a ésser estrenada el dia 10 del corrent, al teatre de Novetats, avancen els assaigs de la música de l'obra, les parts de la qual estaràn confiades a reconomenats artistes lírics especials.

Publicacions rebudes

— La Mancomunitat de Catalunya. Breu notícia de l'organització i l'obra amb nombroses fotografies.

— Catecisme. Butlletí catequístic, portaveu mensual d'Acció Catequística al bisbat de Vich. Número 48.

Qüestions socials

REPRESENT EL TREBALL

Han reprès el treball en les mateixes condicions d'abans els 22 obrers de les «Indústries Siderúrgiques», que s'havien declarat en vaga.

COMISSIÓ MIXTA DEL TREBALL

En la sessió ordinària celebrada per aquesta corporació el dia 2 del corrent, es prangueren els següents acords:

Resoldre diverses proposicions de veredict dels comitès paritaris en reclamacions de dependents contra llurs respectius patrons i alguns recursos de revisió de veredictes dictats per la Comissió Mixta.

Congratular-se de l'exacte compliment que ha prestat el comerç d'aquesta ciutat a l'horari fixat per a les festivitats de Nadal i Cap d'Any, per haver estat en nombre insignificant les infraccions denunciades.

Designar una ponència especial per a rebre i tramitar les denúncies col·lectives que s'han formulat en gran nombre contra Bancs i banquers que no compleixen els acords aprovats per a la regulació del treball en els esmentats establiments.

Concedir als llogadors de vestits de distresques que ho sol·licitin, autorització perquè puguin prorrogar l'hora de tancament de llurs establiments durant la temporada de balls de Carnestoltes, en la mateixa forma que l'any passat.

Acceptar la dimissió del vocal secretari don Marian Vendrell, fundada en haver deixat d'ésser dependent de comerç, fent constar en acte el sentiment per veure's privada del seu valuós concurs i nomenar una ponència que estudiï la manera de testimoniar l'agraïment de la corporació per l'obra que en son si ha realitzat.

DE L'ASSALT DEL TREN

Es constituïx el jutjat de la Barceloneta en pla, per a instruir algunes diligències relacionades amb la detenció d'Antoni Giménez Martínez (a) «El Señorito», a Baracaldo, i que es considera l'autor principal de l'assalt i robatori a un tren al Poble Nou, esdevingut el dia primer de setembre darrer.

En ésser interrogat el detingut, insistí maintes vegades que ell no era el Giménez i que el seu veritable nom és el de Juli Garcia Cantó, de professió metal·lúrgic.

Pels environs de la presó hi havia alguns obrers, els quals manifestaren que el dia d'antós anaven en el tren en el qual esdevingué el robatori de la caixa dels cabells i que havien estat citats pel jutge del districte de la Barceloneta, per a celebrar un reconeixement en roda de presos.

Els detinguts Marcel·lí Silva Vilasuso i Josep Maria Botella Moyà feren manifestacions d'importància i que, segons sembla, encaminaren la justícia per a trobar la veritable pista dels autors de l'assalt a un tren.

Per l'esmentat jutjat han estat enviats alguns exhortos telegràfics a Bilbao perquè es procedís a pendre declaració als que efectuaren la detenció del suposat Giménez Martínez.

Ahí, cap a dos quarts de set de la tarda, va constituir-se novament el jutjat, començant a sortir de la presó cel·lular alguns dels testimonis citats pel jutge de la Barceloneta, per a la pràctica d'algunes diligències. Es tancaren en un mutisme complet, obeint, segons manifestació, a les ordres rebudes del jutge instructor del sumari.

Acudiren a la citació el maquinista que conduïa la màquina del tren assaltat el dia d'antós, i alguns obrers que hi viatjaven. També hi havia un dels xofers que foren víctimes de l'atemptat, prestant servei a viva força als atracadors.

Sembla que es feren alguns reconeixements en roda de presos i ampliació d'indagatòries i declaracions.

NOU SINDICAT

Tingué efecte la reunió dels empleats i obrers de la «Catalana del Gas i Electricitat, S. A.», per a constituir l'ur Sindicat.

S'aprovaren els Estatuts i per gran majoria de vots, restaren elegits els empleats Grau Vila i Genís Hernández, per als càrrecs de president i secretari; i els obrers Manuel Alonso i Josep Calabuig, per als de tresorer i comptador, els quals, junt amb els representants dels Comitès de les diverses Seccions, integraran la Junta Directiva.

Per aclamació acordaren trametre el telegrama següent: «Ministre del Treball — Constitui Sindicat Empleats i Obrers Catalana Gas i Electricitat, en nom més de sis cents afiliats, demanem vuestre immediata

creació Comissió Mixta, Comitè Paritari Serveis Públics. — President, Vila; secretari, Hernández.»

ELS CAMBRERS

L'Associació Professional de Cambrers del Sindicat Lliure ha enviat el següent comunicat al governador: «Havent llegit en un sol en la premsa d'haver-se presentat a V. E. una comissió de cambrers per a protestar de certes mesures que diuen els coarcten la llibertat de sindicació:

Exposem a V. E. que aquesta Associació Professional de Cambrers del Sindicat Lliure de Barcelona, única entitat de la professió constituïda legalment, protesta enèrgicament contra les dites manifestacions per quant aquesta entitat solament fa complir de comú acord amb l'Associació de Patrons Fondistes de Catalunya, el contracte col·lectiu existent entre ambdues entitats, signat pel senyor Martínez Anido, i avalat darrerament en la ratificació que tingué lloc al Govern civil, amb la signatura del senyor Ardanaz.»

D'UN CONFLICTE

Les manufactures Serra-Balet, referent al conflicte existent a la seva fàbrica, diuen que l'única cosa que s'hi va esdevenir, fou perquè, per efecte de la forma com exercien el càrrec els contramestres, que són del «Radium», d'un quant temps ençà, les tel·ladores que es venen perjudicades, puix que cobren a preu fet, protestaren en forma tan enèrgica, que, norgint el rompiment, es produí l'atur.

En virtut d'aquest, un dels garents fou citat pel delegat d'afers socials, senyor Roselló, davant del qual comparegué, fent constar els seus bons desigs perquè pogués reprendre's el treball com més aviat millor, amb tot, sense amagar que, per pertànyer a la Federació Tèxtil de Catalunya, ha d'atendir-se del tot a ço que aquesta resolgui, amb motiu del conflicte plantejat.

Una comissió de teixidores que es trobava a les oficines de la Delegació, reconegué que la casa no tenia res que veure amb l'esdevingut, expressant el seu desig de reprendre el treball en condicions de normalitat.

DILIGÈNCIES PER L'ASSALT DEL TREN DEL POBLE NOU

Ahí al vespre continuaren les diligències del jutjat de la Barceloneta per a descobrir els autors de l'assalt del tren del Poble Nou, comès el dia primer de setembre de l'any passat. Hi hagué un reconeixement en roda de presos, fent desfil·lar al detingut Giménez (a) «El Señorito», per davant d'alguns obrers que anaven al tren assaltat.

Sembla que cap dels obrers va reconèixer el Giménez com un dels assaltants del tren.

El processat insistí en què es diu Garcia Cantó i dona com a testimoni d'això i de què no era a Barcelona a l'època en què fou assaltat el tren a veïns de Bilbao i Baracaldo.

El jutjat haurà de dirigir exhortos a aquestes poblacions per a comprovar les declaracions del processat.

ELS RABASSAIRES

Al teatre de la Marina s'ha celebrat aquest matí l'assemblea de rabassaires, assistint-hi unes 3.000 persones.

Parlaren alguns oradors, entre ells el diputat a Corts senyor Company. S'aprovaren unes conclusions en les quals es reivindica la possessió de la terra pels que la treballen.

«CATALUNYA SOCIAL»

El número 89, del 6 de gener, publica el següent sumari:

El protectorat civil (Editorial). — El que passa, per J. — El partit popular italià. — Els obrers davant la crisi de l'habitatge, per Juli Vila. — Els tres diables de l'hora (Cinema, Joc i Anarquisme), per R. Rucabado. — L'encís de la terra i de la llar, per J. Civera i Sornani. — La mort de la Junta de Presons (extracte de la conferència de don Ramon Albó). — Esguardant el món: La situació de Grècia. Estats Units. Els comunistes italians. — Per l'homenatge a Mossèn Reixach. — Comentarís. A propòsit d'una conferència (la del senyor Goicoechea), per Maria Bonshoms. — D'ací i d'allà. — Noticiari.

Gravats: La plaga del futbol (caricatura d'actualitat).

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICACIÓ, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

NOTICIES DE L'ESTRANGER

La Conferència de Lausana

Les intrigues diplomàtiques—La intel·ligència russo-turca—Anglaterra lluitant pel predomini oriental Fracassaran les negociacions?

La Conferència de Lausana segueix sense avançar un pas. Un dels delegats turcs, Hassan bey, ha anat a Angora per tal d'informar el govern del curs de les negociacions. I l'Assemblea ha ratificat el criteri que Turquia no s'ha de moure del pacte nacional per a la conclusió de la pau. Això fa més difícil arribar a la solució que desitgen les grans potències.

Els delegats russos influeixen poderosament en el curs de les negociacions. Hi ha hagut un moment que semblava confirmar-se que Ismet Patxà els havia deixat de banda i anava directament a un acord amb els aliats. Però després de les dificultats sorgides entre ell i lord Curzon i proposat de manes qüestions, la intel·ligència russo-turca s'ha reafirmat d'una manera positiva.

Txitxerin i Bakowsky acaben de dirigir un missatge a la Conferència demanant altra vegada participar a tots els treballs i sol·licitant el mateix dret per a Ucraïna i Geòrgia. Aquest fet no té altra significació que la de voler assegurar millor la resistència dels turcs dins de les comissions i subcomissions de la Conferència.

Els delegats russos diuen que al fer la demanda s'inspiren per la cura de la pau mundial i assenyalen que si en lloc de respectar la independència econòmica i política de Turquia, els Estats «imperialistes» aconseguissin posar aquesta nació en tutela, això seria una amenaça per a l'existència de Turquia i un perill directe per a Rússia i les seves aliades.

La delegació de Rússia, Ucraïna i Geòrgia — prossegueix el missatge — vol fer constar en primer lloc que els antics mètodes de les grans potències, consistents en tenir sols en compte els interessos de llurs propietats administratives, s'han afirmat resoltament en el curs de la discussió del problema dels Estats.

Observa el missatge que les solucions proposades per a les altres qüestions a l'ordre del dia de la Conferència, procedeixen de les mateixes intencions que tenen les potències de conservar llurs privilegis i llurs monopòlis a Turquia, encara que aquestes solucions no es basen sobre els principis de la igualtat i de la reciprocitat.

La delegació russa demana que la qüestió de les minories sigui objecte d'una conferència especial en la qual s'examinaria l'estatut de les minories nacionals i religioses de tots els Estats. Els delegats russos afirmen que Rússia està resolta a considerar «com no existents tots els canvis territorials contraris al principi del dret dels pobles a disposar d'ells mateixos».

El corresponent de «Le Temps» a Lausana enfondeix sobre les enormes repercussions que pot tenir la ruptura de les negociacions. «Ho diu — escriu — que l'horra de Txitxerin sembla haver sonat al rellotge de la Conferència de Lausana».

«En efecte, Ismet Patxà, que representa a Turquia a Lausana, no és un diplomàtic. És un general que ha vingut a seure davant el tapis verd, saltant del cavall, després d'una victòria. Representa un país que és la més gran potència militar de l'Islam i que ha seguit l'evolució colossals de la qual l'Àsia musulmana n'és el teatre i de la qual la diplomàcia occidental sembla ignorar-ne l'abast i fins l'existència. Que hom llegeixi els diaris de les Índies, d'Egipte i de Persia i hom comprendrà el prestigi del qual gaudeix avui Angora a través tota l'Àsia, que somnia rompre el país de l'Occident. Hom comprendrà també que representa Ismet Patxà i que pot significar en el cas d'una ruptura a Lausana».

Es en aquestes condicions que el generalíssim turc es troba davant de vells diplomàtics, hàbils a dissimular sota textos d'aspecte innocent, greus compromisos, experts en l'art d'arrabassar una signatura mitjançant maniobres complicades en les quals la molèstia flugida succeïx a

una cordialitat d'encàrrec. Ismet Patxà ha descobert tot seguit alguns d'aquests artificis, que senten el teatre quan és la vida dels pobles la que està en joc. Molt més joves que els seus adversaris, molt millor col·locats que ells per a comprendre les aspiracions dels homes, perquè ve de portar-ne al combat i a la mort, el primer delegat turc ha tingut la impressió de trobar-se davant d'homes d'una altra època, les concepcions dels quals eren als antípodes de les seves.

Les maniobres llurs, els procediments llurs, li han tret tota confiança en ells i això més encara quan ha vingut a un d'ells com per a dominar, semblava per tot arreu la malfiança i cavava fosses entre alguns dels seus que tenien tendència a apropar-se. «Hom no imposa pas la confiança; hom la inspira», ha estat dit a Ismet Patxà en el curs d'una sessió. No obstant no s'ha fet res per a inspirar aquesta confiança a un home que venia d'un altre món i que sabia que ha temps, el temps en que la signatura d'un plenipotenciari obtinguda per sorpresa era suficient per a assegurar l'execució de compromisos condemnats pel seu país.

Ismet Patxà ha adquirit, doncs, la convicció que actualment no podia signar res a Lausana o bé que, si signava algun document, el seu país no el ratificaria o bé n'eludiria a la llarga les obligacions. En previsió d'una ruptura, o al menys d'una treva, seguida de la represa de la lluita, Ismet Patxà s'ha dirigit novament vers aquell que havia permès a Turquia signar, després de l'armistici de Mudros, l'armistici de Mudània. Txitxerin no s'ha hagut d'esforçar per a convèncer el delegat turc de la utilitat per a Turquia d'afirmar-se com el campió de l'alliberament dels pobles musulmans, a l'objecte de procurar allargar les escapades que socaven la dominació anglesa a l'Àsia i de respondre a les amenaces de lord Curzon atacant-lo en allò que li és més grat, que fou el somni de tota la seva vida: l'extensió de l'imperi britànic de l'Egipte a les Índies.

Aquesta tàctica té dos objectius: l'un, immediat, que és el de procurar-se, en el curs de la conferència, d'armes iguals a les que emplea el primer delegat britànic; l'altre, més llunyà, que preveu la utilització d'una ruptura eventual per allargar el relleu del prestigi de turquia i de Rússia als ulls de tota l'Àsia i a treure'n forces en homes i diners en cas necessari.

Hom comprèn així perquè en la seva lletra a lord Curzon a propòsit de Mossul, Ismet Patxà es declara «disposat a confiança amb tota consciència l'únic argument del dret de conquesta invocat per lord Curzon a l'apreciació de l'opinió mundial». Hom comprèn aquesta al·lusió a la valor de les promeses de deslliurança fetes als àrabs, i l'opinió que expressa, segons la qual «ja no hi ha sobre la terra cap nació que sol·liciti un protector o un guia. Ja no hi ha ningú que no hagi comprès que aquestes paraules en mans dels dominadors, no són més que mirallets per a absorbir políticament i econòmicament els pobles conquerits».

Això no és sinó la tesi desenvolupada per Txitxerin en el memoràndum relatiu al problema d'Orient que ha llançat per a sostenir Ismet Patxà en un moment difícil i preparar ell també l'exploració d'una ruptura eventual. No cal donar més importància que la que convé a la fraseologia revolucionària de Txitxerin. Cal només haver anat a Rússia aquests darrers temps per apreciar que que val la mesura i per saber que serveix per a enganyar. Però és precisament perquè aquesta fraseologia és un dels mitjans de l'Estat rus actual que convé reflexionar sobre les idees que desenvolupa, les causes que n'expliquem l'empleu i els efectes que pot tenir.

Així com les equivocacions de les quals s'ha donat prova en relació

d'Ismet Patxà han llançat, almenys momentàniament, el delegat turc a les mans de Rússia, igualment la manera amb la qual s'ha procedit en relació amb la delegació russa, produeix anàlegs efectes als de la política del bloqueig, de les xarxes de filferro o de les intervencions: exaltació del nacionalisme, consolidació interior per la fústa de les referències federades, accentuació de l'orientació vers l'Àsia, per un costat i de l'altre tendència a l'estranyament dels lligams, fins ara precaris amb Alemanya i absència de tota reserva en les relacions internacionals.

La Rússia actual, si no fos tinguda sistemàticament apartada, es veuria obligada a l'acció que imposa la força mateixa de les coses entre Estats que tenen relacions normals, mentre que ara, perquè hom li presti atenció i es compti amb ella, es veu reduïda a plantejar les qüestions més espineses i a posar al descobert les llagues més vives.

Sembla que convé, doncs, reflexionar en què que hom hauria pogut fer a Lausana per a evitar la recent manifestació de Txitxerin, així com els efectes de l'apropament amb Ismet Patxà. Convé també no menyspreuar els ensenyaments d'un passat recent i examinar quines són les mesures a prendre per a evitar que el tractat laborat a Lausana no tingui la mateixa sort que el de Sevres i per a impedir que certes qüestions, l'evocació de les quals al memoràndum de Txitxerin avui poden fer riure, no es plantegin un dia d'una manera brutal davant una nova Conferència.

Aquest llenguatge franc, poc usat en un diari com «Le Temps», quan França pren part a un acte com ara a la Conferència de Lausana, mostra una vegada més la resolució ferma de França de fer la pau amb Turquia. A França no li interessien les garanties dels Estats, perquè, com deia fa alguns dies «Le Temps»: «Els Estats seran per aquell país que tingui la més gran potència marítima».

L'actitud del Govern francès de procurar que no es vagi a una ruptura amb els turcs es compagina també amb el criteri que es va dibuixant des de fa alguns mesos a França, favorable a una intel·ligència amb Rússia.

Tot això, després de la ruptura de la Conferència de París, té una significació enorme. No fóra estrany que fracassés també la conferència de Lausana i aleshores els perills que corre ara França amb una acció isolada envers Alemanya, els correria Anglaterra, la qual es trobaria enfront de Turquia i Rússia, mentre França i Itàlia hi farien la pau, al menys amb la primera.

Lausana, 6.—La «sots-Comissió Financiera» s'ha reunit per a tractar de les divergències que hi ha sobre el deute otomà.

Ismet Patxà ha declarat que aviat es reunirà amb la citada sots-Comissió, dient, després, que l'infructuós termini de les converses hagudes a París entre els aliats, no modificarà de cap manera l'actitud de la Delegació turca, la qual persegueix tan sols aconseguir les aspiracions nacionals.

Els plenipotenciàries aliats estan d'acord en opinar que malgrat el fracàs de la Conferència de París, convé continuar les discussions a Lausana, fins aconseguir que es solucioni la delicada situació existent entre Turquia i les altres potències.—Havas.

Lausana, 6.—Avui Ismet Patxà exposarà davant la comissió de Capitulacions la resposta de Turquia a les proposicions dels aliats respecte al règim judicial.—Havas.

Angora, 6.—Ha marxat amb direcció a Lausana Hassan Bey amb instruccions del Govern per a la delegació turca.

En cas de què no s'arribi a un acord amb la Gran Bretanya respecte a la qüestió de Mossul, aquesta podrà ésser separada del conjunt del tractat per a ésser examinada després separatament.—Havas.

Lausana, 6.—La sots-Comissió financiera ha examinat les qüestions del deute públic otomà i dels danys de guerra, sense aconseguir cap progrés en cap de les dues.

en primer d'agost de 1914, per a fer el corresponent prorrateig entre els Estats successors.

Els turcs afegeixen a aquesta xifra una altra considerable que quasi arriba al quadruple, tenint per això en compte les emissions de paper moneda fetes durant la guerra.

Divergències no menys considerables separen també en el que es refereix als danys ocasionats per la guerra, en primer lloc als turcs i grecs, car aquells reclamen a aquests l'abonament de quatre milions de lliures gregues, mentre que els segons demanen als turcs que els paguin cinc milions de lliures gregues també, i en segon lloc als aliats i turcs, ja que no sols es neguen els turcs a pagar danys causats per ells durant la guerra, sinó que pel contrari, reclamen als aliats el pagament d'indemnitzacions per suposats danys i perjudicis ocasionats per ells en llurs territoris durant l'ocupació.—Havas.

La marina mercant dels Estats Units

Londres, 6.—Comuniquen de Washington que la «Board of Trade» ha sotmès al Govern un crèdit de lliures esterlines 1.792,108 per a restaurar deu vaixells alemanys que serviren per a la repatriació de tropes americanes i que foren cedits a Anglaterra.—Havas.

Lluites racials a la Florida

Nova York, 6.—Comuniquen de Rosewood (Florida), que s'han produït nombroses baralles entre blancs i negres, a conseqüència de les quals han estat llinxats alguns negres. Han resultat set morts, d'ells dos blancs.—Havas.

El fracàs de la Conferència de París

Londres, 6.—En tots els cercles polítics, inclos els oficials, es creu una-

nimament que les conseqüències del fracàs de la Conferència de París han d'ésser localitzades, i que ha de continuar sempre la cooperació franco-britànica per a l'execució dels tractats.—Havas.

París, 6.—El «Petit Parisien» creu saber que, malgrat la ruptura de la Conferència de París, França no empenirà cap acció que pugui comprometre els interessos dels altres aliats, presents o absents, en les deliberacions que es realitzin. França no demanarà cap concurs i obrarà com si tots els aliats estiguessin en un tot al seu costat. En totes les organitzacions que puguin ésser creades per a la percepció dels impostos sobre el carbó alemany, recollida de divises estrangeres o altres garanties que siguin necessàries, Anglaterra tindrà un lloc assenyalat, no havent de fer altra cosa que ocupar-lo, al costat de França.—Havas.

París, 6.—El president del Consell belga, senyor Theunis i el ministre de Negocis estrangers, senyor Jaspard, han sortit de París aquest matí, a les 8'10, amb direcció a Brussel·les.

A l'estació conferenciaren llargament amb el senyor Poincaré, que havia baixat a acomiadar-los.—Havas.

Diplomàtics de viatge

París, 6.—El marquès della Torre i Tassis, amb el seu secretari, el senyor Devecchi, han sortit ahir a les 22'10 amb direcció a Roma.—Havas.

Varsòvia, 6.—Ha marxat a França el sots-secretari del ministeri de Pensions senyor Deyewski.—Havas.

Discurs del Sant Pare

Roma, 6.—Sa Santetat el Papa en rebre el patriarcat romà que anava a felicitar-lo amb motiu de l'Any Nou, ha pronunciat un discurs insistint sobre el deure que per la seva elevada situació incombeix al patriarcat de cooperar a la pacífica solució de les qüestions que hi ha pendents a tot el món.—Havas.

Problemes de la Llir

Causas que minven l'encis de la Llir

LA LLENGUA MANLLEVADA, EN UN MEDI ESTRANY

Si els animals, amb sols l'instint, basteixen el lloc de naixença dels fills — imagineu-vos un niu d'ocells, un rusc d'abelles, etc. — de totes les defenses i confort que els permet l'instint i la natura, molt més s'hauria de preocupar l'home de rodejar la casa dels seus fills, — que ha de durar tota la vida —, de totes les defenses i previsions que fossin necessàries i oportunes.

I així com els animals que no passen de l'instint en tenen prou per a suavitzar el niu o el cau, amb pels o plomes l'home, que és racional, deu traspasar en l'arranjament de la llar el límit del confort material, i procurar als fills la suavitat de l'esperit.

L'esperit no es troba bé allí on manca la natura. I no és natural que allí on s'hi parla una llengua, es tingui la pretensió de parlar-n'hi una altra, i que aquells que en tenen una de pròpia, tinguin la pruja de parlar-ne en un mitjà impropri, una d'estranya. Entre els dos llavis d'aquesta immensa estenalla, parla impròpiament, en un mitjà que no és el seu, l'esperit es troba endogalat. I la casa que s'atoca per a mantenir aquesta doble arbitrarietat, més que niu de borrisol i molsa, on s'hi trobarien bé els qui hi sojornessin, ens apar casa construída entre llances d'acer.

Car, parlar una llengua que no ens és la pròpia, en un mitjà natural, — el castellà a Toledo, el francès a París, l'anglès a Londres — ja ens és una tortura, sobretot al principi, i un greu renunciament a la seva fi; però parlar una llengua que no ens és la pròpia, en un mitjà que no és el seu, — el castellà a Barcelona, el francès a Madrid, a Londres, a Moscou, etcètera, etc. — no és sols una tortura, sinó quelcom més, que la naturalesa cuidara, al seu temps, de venjar-la, implacablement.

Es clar que l'esperit s'acostuma fàcilment a les gimnàsies anes difícils, però això no vol dir que no pateixi

En pateix, parlant una llengua estranya, el cos, que no s'hi avé, en les seves cordes vocals, fixades per a uns determinats sons i en pateix l'esperit que no s'emmotilla a una estructura lingüística que no és la que porta arquitectura dintre seu. I en el pecat de transgredir les lleis ordenades per la natura, ve la manca d'adaptació i de cultura. Quasi podríem dir que els que així es comporten es troben sense llar, sense llengua i sense pàtria.

Car no és ben bé llar nostra aquella en que, en esperit, hi som estranys, és una llar catalana, o una llar anglesa, per exemple, i hi portem amb el castellà o francès que pretenem parlar, un esperit que no s'hi aclimata. I la llengua que manlleven floreix en els nostres llavis, esporàdicament, com la planta en terra impropia, es va empobrint i neulant. I quan eixim de casa i ens traslladem a mitja natura on aquella parla, per nosaltres exòtica, hi és parlada, passsem per estrangers o per «paisanos». Resultat que, no tenint ben solidaçada la llengua de la llar, ens trobem sense llengua i fins sense una pàtria que respongui a aquella llengua.

La cultura, d'un terreny així, també en fuig. No teneu ni la inspiració del poeta ni la unió de l'art, aureolada mai el front dels historiadors del «món».

Per alguna cosa Dant blasma a vergonya eterna a aquells qui, menyspreant el propi idioma, alaben el dels altres. Jesús, tot i sent la saviesa infinita, parlà a Galilea el llenguatge petit i arreu conat d'humils pescadors, seguint, — Ell, qui podia haver-se'n per estar-ne sobre —, els dictats de la natura.

La llar, així violentada, no serà mai aquella llar pacífica i esplèndida, recoberta d'ombres i de fruits, sota la llar esquifida rodejada d'espines i estanyons, que, si un arbre s'hi fa a la vora, únicament produirà fruits, que no arribaran a saó, verds, amargs i desnodrits.

Es clar que sobre d'ella, no hi recau la maledicció de la figuera, que l'asseca i sols la fa bona per al foc; però, per la seva manca d'afiançar i de dolcesa, bé semblaria que hi ha planat damunt seu l'àngel exterminador, marcant-la amb el segell de l'esterilitat.

No reïxen!

IRON L'ESCOPI

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALA D'AVISOS I NOTICIES

Dissabte, 6 de gener de 1923

Les posicions de l'enemic

DELIA En Prat de la Riba a la seva mestriosa obra *La Nacionalitat Catalana* que els enemics de la causa de Catalunya mai no s'han equivocat en triar els objectes de l'hostilitat llur. Aquest instint de l'enemic esdevé molt alligador per a tots nosaltres, els nacionalistes catalans. I aquest instint, realment, mai no s'equivoca. Per això durant vint anys de catalanisme polític, els enemics de la causa de Catalunya han transigit, una hora o altra, amb gairebé tots els matigos del nacionalisme, per molt radicals que semblassin, però no han perdonat mai a la Lliga la seva constància i la seva eficiència en el servei actiu de la nostra pàtria. Ara mateix, la unanimitat amb què tots els diaris madrilenys enemics de la causa de Catalunya ataquen En Cambó n'és una prova definitiva.

Dut per aquest instint, un diari del matí, que es publica a Barcelona i no oculta les seves simpaties per la *Unión Monàrquica Nacional*, inicia ja la campanya electoral contra la Lliga. Aquest diari, en realitat, dona el to just de la lluita electoral imminent a Barcelona. És cert. Aquesta lluita tindrà una importància excepcional. Els enemics de la causa de Catalunya faran un nou esforç per a combatre la Lliga, que consideren el baluard més fort del nacionalisme.

Es clar que el cos electoral de Barcelona no permetrà que cap maniobra dels enemics de la causa de Catalunya pugui reeixir en forma que autoritzés a negar la intensitat i l'extensió del sentiment nacionalista. Però les posicions que ha triat i comença d'ocupar l'enemic han d'assenyalar a tots els patriotes el camí a seguir.

Tornant els ulls enrera, recordem la interpretació inequívoca que fou donada sempre de Madrid estant a qualsevol contratemps electoral de la Lliga, baldament fos un contratemps temporal o aparent. Si algun dia podia repetir-se qualsevol d'aquells incidents, tornariem a sentir a Madrid el jubilemonos revelador.

Sortosament per a la causa de Catalunya no hi ha ara aquest perill. Tots els senyals anuncien que la victòria electoral del catalanisme polític superarà aquesta vegada tots els precedents.

Cal, però, que tots els patriotes, alligats per l'exemple i l'actitud de l'enemic, s'adonin de l'enorme transcendència que tenen les eleccions imminents. I ja que l'enemic dona a les eleccions properes aquest caràcter plebiscitari, cal realitzar el màxim esforç perquè ningú no pugui posar en dubte quina és la veritable expressió de la voluntat nacional de Catalunya.

Cal evitar la vergonya que al Parlament espanyol pugui aixecar-se un diputat català, elegit, sigui pels mitjans que vulgui, per un districte de Catalunya, a combatre en nom d'una part del cos electoral de la nostra terra, els ideals i els interessos de la nostra pàtria. Cal impedir la repetició de l'espectacle tristíssim que oferiren a les darreres legislatures els diputats catalans de la *Unión Monàrquica Nacional*, actuant constantment en contra dels ideals i dels interessos de Catalunya. La primera cosa que ha de fer el nostre poble, per a reivindicar efectivament la seva personalitat nacional, és aconseguir que no vagi al Parlament espanyol ni un sol diputat català que no defensi la causa de la llibertat de Catalunya.

L'obra de la Mancomunitat

El President inaugura dues biblioteques

La diada dels Reis ha tingut dues notes sobresortint amb la inauguració de dues biblioteques a la Universitat Industrial.

A les dotze del migdia, el President de la Mancomunitat de Catalunya, senyor Puig i Cadafalch, ha assistit a la inauguració de la Biblioteca de l'Escola del Treball, que fins a l'hora present comptava amb molts centenars de llegidors, i que d'ara en avant podrà encara estendre el radi de la seva acció, per haver estat notablement amplificada.

El director de l'Escola, En Rafael Campalans, amb el secretari senyor En Pau Vila, i la senyoreta bibliotecària reberen, el senyor President, havent-li també gran nombre de professors de l'Escola, així com alguns alumnes. El senyor President mirà amb molta detenció i afecte la instal·lació de llibres, parant-se especialment en algunes obres i remarcant una sèrie d'observacions. La biblioteca ofería un aspecte encisador, de tan clara i polida que era i amb graciosos pitxers amb flors.

El senyor President passà després, a la de senyors professors, on un per un li foren presentats, així com

també el representant del Patronat d'Estudiants, conversant, durant una bella estona, de diferents temes relacionats als ensenyaments tècnics, respecte als quals mostrà el més viu interès.

A seguit visità diverses de les dependències de l'Escola, instal·lacions i tallers, i també el servei de dutxes acabat d'instal·lar per al servei dels alumnes.

Passà després, a l'Escola d'Indústries Tèxtils, rebent-lo el professor senyor Sala i En Massó i Llorens, professor i diputat de la Mancomunitat. La biblioteca especialitzada d'aquesta Escola és també molt interessant i, com feu en l'anterior, el senyor President la mirà detingudament, sentint-ne viva satisfacció, oint dels esmentats professors diversos detalls i projectes que contribuiran a la més gran eficàcia i extensió de la biblioteca.

Finalment, hom visità les dependències i aules de l'Escola d'Indústries Tèxtils, veient treballs molt ben fets d'alumnes i la maquinària de la qual es serveixen per a llurs estudis. Així, d'aquesta manera senzilla i solemnitat alhora, s'ha acomplert la inauguració de dues biblioteques que sosté la Mancomunitat a profit del poble i de l'economia de Catalunya. En un tot, uns quants milers de llibres, de tecnologia i també d'art i literatura i cultura general, per formar, aquests, la base humanística indispensable a tots els estaments.

L'acte de la Barceloneta

Per tal de no distreure l'atenció de l'auditori en començar el senyor Cambó la seva conferència seran tancades les portes de la sala d'actes del Casal Nacionalista de la Barceloneta, no permetent-se l'entrada a ningú més.

L'exquisit poeta En Magí Morera i Galicià, diputat a Corts per Barcelona, ha tramés, en català, al president del Casal, un telegrama anunciant la seva presència a l'acte.

El president de la Diputació provincial, senyor Vallès i Pujals, en la impossibilitat de concórrer a l'acte, per assistir a la Festa de la Llengua Catalana, s'ha adherit a la festa i trametrà un diputat que el representi.

El diputat a Corts nacionalista senyor Creixell, per tenir-se d'absentar, ha tramés al Casal la seva adhesió.

L'Esbart de Dansaires del Casal, al vespre de demà, donarà una sessió de danses populars catalanes, executant les més importants del seu repertori.

El dinar amb què un gron contingent de socis celebren la festa, es començarà a la una de la tarda en punt, per a donar temps a l'apartament de la sala on es donarà la conferència.

"La Unión Monàrquica Nacional"

les eleccions

Un diari del matí, afecte a la *Unión Monàrquica Nacional*, diu el següent: «Por instinto de conservación. — La Unión Monàrquica Nacional. —

Aunque otra cosa crean o aparenten creer, y digan los enemigos del actual Gobierno, es para nosotros evidente que se harán las elecciones de diputados y senadores bajo su dirección. Lo contrario sería un suicidio político, después del que fuera inexcusable al licenciamiento de los partidos concentrados.

Cualesquiera que sean las rivalidades entre los prohombres para obtener el predominio de sus fuerzas en el encasillado, cuando las discusiones puedan poner en peligro la subsistencia del Gobierno se llegará a un acuerdo que le permita continuar en el poder. El instinto de conservación que no es exclusivo de los individuos y que se siente a veces con entereza en las colectividades se sobrepondrá a las dificultades suscitadas.

En el supuesto, para nosotros indudable, de que el Gobierno liberal hará las elecciones y ante el cariz poco grato que va tomando el problema, nacionalista nos creemos en el deber de dirigir un llamamiento a la opinión antiseparatista haciendo las reflexiones que la gravedad del caso requiere.

Las futuras Cortes fallarán probablemente el pleito catalanista, en cuya resolución pesará de manera decisiva el resultado de la contienda electoral. En las urnas debemos ganar la batalla a los nacionalistas. Nunca la función del sufragio ha sido tan transcendental como en esta ocasión al ventilarse el problema de las relaciones de Cataluña con el resto de España.

Al aprestarnos para la lucha, es un deber sagrado de todos los españoles de Cataluña colocarse incondicionalmente al lado de los defensores de la unidad nacional. Y como la organización única que combate decididamente a los nacionalistas es la Unión Monàrquica Nacional, con ella debemos estar todos los patriotas.

Lo decimos de todo corazón. Nosotros no estamos conformes con determinadas maneras de actuar de la Unión Monàrquica Nacional. Nos parece que no lucha con la intensidad que debiera y que no se prepara para hacer política activísima organizando fuerzas en los distritos de esta capital y en los partidos de la provincia. Notamos en su funcionamiento el grave defecto de no contar con un órgano propio en la prensa diaria.

Però con todas estas deficiencias como es la entidad mejor capacitada para dirigir la campaña electoral, a su alrededor hemos de apinarnos todos los que como inexcusable deber de ciudadanos consideramos el de combatir en todos los terrenos el separatismo.

Catalanes y no catalanes, monar-

La campanya electoral

El discurs d'En Cambó a la Barceloneta

CREIX l'expectació que ha desvetllat l'anunci dels grans actes inaugurals de l'estatge del Casal Nacionalista de la Barceloneta, entre els quals figura el discurs d'En Cambó obrint la campanya electoral. No queda ni una invitació per assistir a l'acte: no hi cabrà ni una agulla en l'espaiosa sala d'actes del Casal.

Què dirà En Cambó? Ven's aquí la pregunta d'amics i d'enemics. Avui no podem pas avançar-ho — tampoc coneixem els acords de la C. d'A. P. de la Lliga Regionalista —, però si ens aventurèssim a profetitzar, no ens erraríem de gaire, probablement, recordant les conclusions de la gran Assemblea d'Afirmació Catalana, avalades per la grandiosa festa del Palau de l'Art Modern de Montjuich. De totes maneres no han de passar gaires hores sense que es faci públic, per la veu autoritzada i la frase justa i concreta d'En Cambó, el criteri de la Comissió d'Acció Política de la Lliga Regionalista.

quicos i antimonàrquicos, cuántos coincidiendo en el pensamiento y en el sentimiento de la unidad nacional de España, estamos obligados a votar la candidatura de la Unión Monàrquica Nacional por su significación radicalmente antinacionalista y sin que nuestro sufragio suponga otra cosa que el fervoroso pronunciamiento en favor de la política de íntima unión de Cataluña con las demás provincias de España.

Que la opinión sepa cuál es el ideal verdadero de Cataluña. Que en las Cortes tenga la Unión Monàrquica Nacional una minoría más numerosa que la de todos los catalanistas juntos. Que en el Parlamento se oiga nuestra voz con los acentos de energía precisos para oponerse intransigentemente a todo lo que pudiera debilitar los vínculos nacionales.

Polítiques

ACCIO CATALANA

Retallam de «La Publicitat»: «Acords més importants presos pel Consell Central d'Acció Catalana a la reunió del 5 de gener.

I. — Admetre l'adhesió d'entitats, sempre que facin seves les conclusions de la Conferència Nacional i es comprometin a actuar d'acord amb les normes que doni Acció Catalana.

II. — Organitzar els nuclis d'Acció Catalana a les barriades barcelonines, mitjançant el nomenament a cada una d'elles d'un delegat d'Acció Catalana, al qual assistiran com assessors un representant de cada entitat i periòdic adherits.

III. — Amb motiu de les vinents eleccions generals:

1) No pendre part a la lluita fora de Barcelona, limitant-se a donar l'ajut dels seus elements si algun adherit d'Acció Catalana anava pel seu compte a una lluita noble, mantenint l'ideal de la Conferència.

2) Presentar candidatura per la circumscripció de Barcelona, atesa la depuració que hi té el sufragi, anant a la lluita en la forma que oportunament es farà pública.

LA CONFERENCIA DE N'UMBERT TORRES

En la conferència que demà donarà el doctor Humbert Torres al local del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria hi desenrollarà el tema «A la joventut».

Aquesta conferència forma part del Cicle de Conferències d'Orientació Nacionalista que organitza la Secció de Propaganda de l'esmentat Centre.

Començarà amb puntualitat a les onze del matí.

Govern civil

LES MULTES PER SUBSISTENCIES

En rebre els periodistes, ahir el governador els manifestà que havia demanat al degà dels jutges per a pregar-los que recomanés a eos companys que trametessin ràpidament els expedients referents a multes als denunciats per la Junta de Subsistències, ja que diu que s'havia observat que es trigava molt a resoldre'ls.

ELS ELECTORS DE DENIA

L'alcalde de Coto de Gergós ha comunicat telegràficament al governador senyor Reventós que els alcaldes del districte de Denia — pel qual el governador n'és diputat — li comuniquen que demà, diumenge, a dos quarts de vuit del vespre, arribarà

una comissió per a felicitar-lo per haver estat nomenat governador.

El dimens, al migdia, el governador rebra la comissió al seu despatx.

Generalitat

Ahir estigué al Palau de la Generalitat visitant el senyor President i el Consell Permanent de la Mancomunitat, el nou governador civil de Barcelona don Salvador Raventós.

També visità el senyor President el president del Centre Nacionalista Català de Nova York, senyor don Jaume Jorret, acompanyat de don Albert Bastardas.

Ha rebut, demés, el senyor President la visita del diputat dels Pirineus Orientals Mr. Emanuel Brousse.

D'una nombrosa comissió de Sabadell per a parlar-li del projecte d'empedrat de la carretera d'aquella població a Barcelona.

Els senyors Civera i Negra i Balet de «Nostra Parla», han estat a visitar-lo per a invitar-lo a la festa anual de l'esmentada entitat.

També l'ha visitat l'escultor senyor Clara acompanyat dels senyors doctor Solé i Pla i Cardunets.

La Diada de la Llengua Catalana

Un estol de catalans residents a Portugal han adreçat a Nostra Parla un patriòtic missatge adherint-se a la Diada de la Llengua Catalana.

El president de la Diputació de València, ha tramés a l'esmentada entitat un telegrama adherint-se als actes patriòtics que se celebraran demà, i anunciant que ha delegat la seva representació al diputat En Francesc Moliner, que manies vegades ha defensat la llengua nostra.

L'eminent poeta En Joan Alcover, que havia estat invitat a la festa, ha tramés una lletra comunicant al president de la comissió organitzadora que s'adhereix a l'acte d'homenatge a la llengua catalana, però que no li és possible assistir-hi.

Heu's aquí el programa dels actes que se celebraran demà:

A les onze del matí: Aplac patriòtic a la plaça de la Casada del Parc. Cançons catalanes per l'Orfeó Barcelonès i Schola Orpheonica. Banda Municipal. Sardanes per la cobla Iluro, de Matarró. Entrada lliure.

A les sis de la tarda: Homenatge a la llengua catalana al Saló de Cent.

Oradors: Francesc Moliner, diputat de la Diputació de València.

Mari Estève, del Consell Directiu de Nostra Parla.

J. Vallès i Pujals, president de la Diputació de Barcelona.

Manuel d'Espinosa, de la secció valenciana de Nostra Parla.

J. Ruiz Porta, de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana.

Havent-se adherit la Joventut Nacionalista La Falç a la festa de la Llengua Catalana que tindrà lloc demà, al matí, al Parc de Barcelona, una Comissió del Consell Directiu de la Joventut, amb la bandera de la matèixa, es reunirà a l'estatge social, a les onze del matí, carrer de Jaume Giral, 4, principal, pregant als socis que vulguin acompanyar la bandera a tan patriòtica festa.

Una comissió del Grup Feminal La Falç, es reunirà a les onze del matí, a l'estatge social, Jaume Giral, 4, principal, per a assistir a la festa de la Llengua Catalana, a la qual festa s'ha adherit el dit grup.

Butlletí internacional

6 de gener de 1923

L'ACTITUD D'ANGORA Els telegrams d'avui indiquen que no han avançat gens els treballs de les subcomissions a la Conferència de Lausana. Persisteix el desacord radical entre les Potències aliades i els turcs en molts aspectes fonamentals dels punts a discutir. La impressió general és, doncs, encara pessimista.

I aquesta impressió pessimista augmenta en notar l'actitud de l'Assemblea d'Angora, francament enigmàtica de cap mena de concessions als aliats. Segons diuen els telegrams de Constantinoble, l'Assemblea d'Angora, després d'un debat interessantíssim, votà en sessió secreta una resolució mantenint en tota la seva integritat i extensió l'anomenat Pacte Nacional. Si Ismet Patxà reb instructions en aquest sentit i la delegació turca considera el Pacte Nacional inviolable i intangible, no solament no podrà accedir a les proposicions dels aliats que són discutides ara, sinó que li caldrà revisar i rebutjar la majoria dels punts sobre els quals havia ja recaigut un acord inicial.

Esdevé ara evident que els turcs han volgut perllongar la Conferència de Lausana i que deliberadament han anat guanyant temps fins a saber el resultat definitiu de les converses de París. Cal reconèixer que el resultat negatiu d'aquestes converses no farà sinó encoratjar els turcs i extremar llur resistència.

L'actitud del Govern i de l'Assemblea d'Angora no hauran estat certament modificades pel resultat desastrós de la Conferència de París. Tot el contrari. Davant la discòrdia pública dels aliats, Rauf Patxà haurà sentit créixer l'arrogància que li ha permès afirmar que la política del govern kemalista, disposada a defensar la independència i la sobirania absoluta de la nació turca, ni ha canviat ni canviarà. I les paraules del Ministre de la Guerra, Kiazim Patxà, a la mateixa Assemblea d'Angora, afirmant que l'exèrcit turc resta preparat a totes les contingències i amb una capacitat ofensiva superior a la que posseïa quan foragità els grecs de la Micràsia, no són tampoc símptomes de pau.

Mentrestant, Angora segueix convertida en centre d'intrigues orientals contra les potències occidentals, especialment contra Anglaterra. Un misteriós emissari de l'Afghanistan acaba de pronunciar a Esmirna un discurs proclamant que el cel ha escollit Turquia i l'Afghanistan per a aixecar els musulmans de tot el món. I el delegat bolxevista Araloff ha afirmat suar la «indestructible i sempre creixent amistat entre Turquia i Rússia».

L'any 1923 comença, doncs, amb funestos auguris. Ni a Orient ni a Occident sembla propera la pau moral. I el mateix a les ribes del Rin que a les ribes del Marítima, tornen a congriar-se núvols de tempesta, gràvids de sagnants amenaces.

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO

AL DIA

El problema ferroviari i Barcelona

Parlàvem l'altre dia, com tantes vegades, de la necessitat imprescindible de resoldre el problema ferroviari, cabdal de l'economia espanyola, el primer element de vida de l'economia catalana. Diem avui que és també imprescindible la seva solució per l'engrandiment i urbanització de Barcelona, ultra ésser-ho per la producció, el comerç i les necessitats de la vida de la metròpoli catalana.

La inauguració de l'estació-pujador del passeig de Gràcia, ens ha portat a averiguar quines han estat les obres fetes per M. S. A. a Barcelona i el seu cost, i quines les obres a realitzar. Anem a donar-ne una petita llista als nostres llegidors: ella els dirà, més que cap raó de paraula, el que és el problema ferroviari.

Barcelona, en la força de la creixença seva, s'ha llançat sobre totes les vies carril·lares. A la primera escomessa, va fer desaparèixer l'estació de Martorell, situada pròximament a l'entrada de la Rambla de Catalunya, donant lloc al pas del carrer d'Aragó. Ben aviat les cases envairen la via de l'un costat i l'altre, havent-se de recórrer als passos a nivell. La creixença del tràfic ha estat encara més forta que la de la urbanització: el moviment de passatgers i càrrega, en 1912 superava ja les previsions de l'any 25. Per atendre un i altre, s'han gastat molts milions, però encara cal gastar-ne molts més.

De 1900 ençà, la xarxa catalana de M. S. A. porta gastats, a Barcelona: A l'estació terme (França), 5 milions de pessetes. A l'apartader de la Barceloneta, 2. A l'estació del Bogatell, 3. A la del Poble Nou (classificació), 8. A la de la Sagrera, 15. A la de St. Andreu (classificació), 2.

A la del Passeig de Gràcia, 2 i mig. A la de Sans, 1. A la de la Bordeta, 1 i mig. A la del Morrot, 10. A la de Can Tunis, 3. Total: 53 milions de pessetes. I manquen gastar, perquè els serveis corresponguin al tràfic: A l'estació de Barcelona, terme (França), 40 milions de pessetes. A l'apartader de la Barceloneta, 2. A l'estació del Poble Nou, 2. A la de la Sagrera, 20. A la de Sant Andreu, 30. A la de Sans, 32. A la de Sans, 32. (L'Ajuntament hi contribuïx amb 22 milions). A la de la Bordeta, 10. A la de Can Tunis, 40. I per a poder urbanitzar la plaça de les Glòries Catalanes, d'acord amb l'Ajuntament, uns deu o dotze milions.

Es possible que aquests 154 milions de pessetes, surtin del crèdit de la Companyia, que ve fitat per la caducitat de les línies que revertixen a l'Estat, la de Mataró la primera? És possible que surtin dels beneficis de la Companyia? És possible que l'Ajuntament hi dediqui esforços com el fet per la renovació de l'estació de Sans, que lliurará de passos a nivell l'esquerra de l'Eixample? No; això directament o indirecta, són obres d'Estat, perquè, encara que afecten a Barcelona, és el concepte de començament i terme del tràfic internacional i intrapeninsular.

Sense resoldre tot el problema ferroviari, tal com proposava En Cambró o en altra forma que l'actualitat aconselli, que no serà pas molt diferent d'aquella, aquests greus problemes ferroviaris de Barcelona, la ciutat de més tràfic d'Espanya, no tenen solució, i sense solucionar-los, el creixement de la urbanització i del tràfic de la ciutat, no poden desenvolupar-se com ella necessita.

I aquestes obres són complement les unes de les altres: no se'n pot fer una i deixar de fer les altres; no se'n pot començar una sense que les altres comencin a servir, com passa amb l'estació de França. Per a poder tocar un riell només de l'interior d'aquell abarraca, s'han hagut de fer gran part de les obres realitzades i se n'hauran de fer d'altres de noves. En la indústria ferroviària, tot és complicat, tot és de cost enorme: no

Dietari històric

6 gener de 1806

NEIX A OLOT EL PEDAGOG ESTEVE PALUZIE I DANTALOZELLE

Aquest nom rememora la nostra infantesa: el clàssic «manuscrit gros», la geografia i els llibres de text que obríren la nostra intel·ligència a la vida. Paluzie nos recorda un gran educador, oblidat per la generació nostra.

De jove sentí entusiasme per les idees liberals, en restablir-se la Constitució l'any 1820, prenent les armes en defensa de tals idees, la qual cosa li valgué un procés, iniciant-se a la presó el seu amor a l'estudi.

Vivint en terres valencianes, en les quals els seus pares tenien un comerç, feu la seva carrera de mestre, i en 1832, a Xàtiva, formà una companyia de nacionals amb els seus deixebles, entenen que l'educació civica havia d'ésser complement de la instrucció primària.

Més tard es passà Batxiller en Filosofia, a Barcelona, i fundà un molt acreditat col·legi, escrivint la sèrie de llibres de text que comprèn Paleografia, Geometria, Sil·labari, Història d'Espanya, Escritura, Càlcul, Atlas, Urbanitat, Geografia, Aritmètica, el famós «Gula del Arlequins», etc., etc. Col·laborà en el diari «El Barcelonès», essent nomenat inspector d'Antiquitats als països que formaven la vella Corona d'Aragó.

Les noves orientacions pedagògiques l'han superat, i potser certs principis que sostingué han entrat ja en el període arcaic. Però és de justícia tractar les coses i problemes d'ensenyament, tenint en compte les condicions de temps i de cultura, i sola aquest aspecte és laudatòria l'acció d'En Paluzie. Ferri càrrecs en els nostres dies, és com jutjar les teories de l'època dels Faraons a la llum dels moderns coneixements.

Fou un innovador en la nostra ciutat, i la llavor per ell sembrada ha donat el seu fruit, essent la seva tasca un bell capítol de la història de la cultura popular.

Olot, el seu poble natal, ha honorat degudament la seva memòria, i il·lustrats escriptors li han fet justícia. Cal recordar que En Paluzie publicà l'any 1860 una notable monografia sobre la capital de la Muntanya catalana, assenyalant el camí que en la història i folklore comarcal s'ha seguit després a Catalunya.

El vell mestre morí a Barcelona l'any 1873, seguint les seves publicacions el seu fill Faustí.

Una làpida recorda, en la casa on morí (Barrada de la Comtesa de Sobradell, la memòria d'aquell pedagog.

ESPIGOLAIRE

Necrològica

A Manresa, a l'edat de 57 anys, ha mort el respectable ciutadà En Josep Planas i Salats.

Home laboriós, la seva desaparició del món dels vius causarà pena, tant a la ciutat del Cardener, com arreu on el conegueren.

Rebi la seva família el nostre condol i d'una manera especial el bon amic l'advocat En Joan Planas, secretari polític del diputat a Corts senyor Creixell. (A. C. S.)

De Societat

Ahí, com a dia de visita, es va animada la casa del Passeig de Gràcia dels senyors Vila-Fradera.

Del Parc Samà han tornat el marqués de Marianao i els seus fills els marquesos de Vilanova i Geltrú.

Sortiren cap a Amèrica En Felip Bertran i N'Ensebi Güell.

FIVE

es fa el què es vol, sinó ço que exigeixen les complicacions del servei.

Quan veurem els homes públics preocupar-se de debò d'aquests problemes? Quan deixaran de fer ço que el senyor Cierva, per exemple, que ajudava o obstruïa la solució del problema, segons s'acostava o s'allunyava del partit conservador.

POL

Lletres tocatardanes

EL meu amic S. acaba de contestar a una lletra que jo vaig adreçar-li fa un any i mig. Li estic infinitament més agraït que no pas si m'hagués contestat a les 24 hores. Contestar al cap d'un any i mig és un fenomen extraordinàriament més delicat. Per espai de divuit mesos, més temps que una mare gràvida no porta el seu infant — exactament el doble de temps, — el meu amic m'ha portat en el si, o almenys hi ha portat la memòria de la meua lletra. Dir que en tot aquest temps ha tingut mandra, no seria sinó dar una versió grollera, calumniosa del fet. Res d'això: per a escriure'm necessitava un cert estat d'esperit, una certa inspiració estilística. Volia fer una obra tranquil·la i definitiva. La seva lletra de resposta, en el fons, s'anava formant en son esperit, a pleret, d'una manera subconscient. No creïa pas amb l'agosament d'una carabassera, sinó amb la pausada majestat del roure. Ha vingut el moment que la resposta ha cristallitzat en el seu esperit: aleshores, i només aleshores, el meu amic ha pres la ploma. Ho ha fet amb seguretat, però no sense recança. Havia de rompre un hàbit, que era el ja assolit de no escriure'm. Però l'ha romput, i així, a la perfecció formal hi ha afegit l'interior heroisme. I encara he d'agrair-li una altra gentilesa. Ha volgut dar-me entenen que el que havia trigat a arribar a les meves mans, era el paper de la seva resposta, però que la seva resposta havia estat més amant, potser de dos o tres mesos. (Quan una resposta ha cristallitzat en el vostre interior, després d'un detingut invisible treball, bé us podeu pendre un parell de mesos de vacances abans d'agafar la ploma per a transcriure-la.) I així m'escriu: «Respecte a l'afer del qual HAVIEM parlat...»

Perquè universalment pugui ésser capítol l'aventatge del procediment del meu amic — que algun esperit lleuger podria censurar, fins i tot en un país com és ara Catalunya, on per raons ètiques resulta difícilíssim de respondre mai a una persona que visqui a més de dos cents quilòmetres de Barcelona — em sembla convenient d'explicar-lo, l'aventatge en qüestió. Quan converseu amb un amic, li veieu la cara, els gestos: gradueu la comunicació del vostre pensament, li parreu a to amb el seu estat d'esperit. Ningú no farà una declaració amorosa a una noia en el moment que aquesta noia té mal de queixal. Ningú no darà, en veu sorda, un condol a un amic (l'oncle del qual ha mort d'un atac de feridura), en el moment que aquest amic s'està fregant les mans després de la lectura de l'inventari. En una paraula, en la conversa procediu com a einstenians, teniu una viva consciència de la relativitat. Dos que conversen s'emmotllen l'un a l'altre, són una unitat nova, composta de dues ex-unitats velles reduïdes a dues meitats: això si realment conversen, perquè tot sovint succeeix que, limitant-se la conversa a l'intercanvi de dos soliloquis, en els quals ningú cura d'atendre a l'interlocutor, sinó a aprofitar-se de les seves pauses, hi ha no una unitat nova, sinó les dues unitats antigues, totes senceres i només grollerament juxtaposades.

La lletra no consent les facilitats d'una mutual adaptació. No veieu la cara que posa el receptor. Potser escriviu plagiatats a un amic que les rep entre les tortures d'una dispèpsia o confidències metafísiques a un altre amic que les llegeix en un lloc abjecte al so d'un jazz-band. La lletra no us ha atansat l'un a l'altre, us ha fet, a la inversa, més remots. Una brusca sensació momentània amb la qual no podeu comptar, és com un cop violent de goma borradora, damunt la vostra imatge, per un moment evocada. És convenient, doncs, d'imitar el sistema de Leonardo da Vinci en els seus retrats, i de Watts en l'únic retrat que se li coneix (el del promès tuberculós d'una noia que li escombrava l'obrador). Veien el model molts dies, el veien alegre i trist, clement i rancunós, tímid i ardit, esperançat i decebut. Només després de tantes de variacions se'ls revelava la identitat per damunt del canvi.

Si triguen molt de temps a escriure a un amic sobre un afer que el preocupava aquell afer, mentrestant, l'ha burxat, l'ha obseccionat, l'ha deixat en pau per un quant temps, li ha tornat a la memòria, ha estat sepultat per nous afers, i finalment n'hi ha romàs, en l'horitzó de l'esperit, un vague record intermitent i pàlid, és a dir, completament espiritualitzat, convertit de fenomen en «noumepon». Si es troba, doncs, el record en un pla superior a les sensacions i als estímuls del moment (cosa que al cap d'un any i mig és ben possible) la vostra lletra no és ja una intentada estreta de mà, a les palpentes, i amb la contorsió d'estirar el braç grotescament a través de la distància, sinó una fina sageta dreturera que toca a la summitat de l'esperit.

Afegim encara una qualitat del sistema del meu amic S., i és que, quan hom rep puntualment respostes dels seus corresponents, li colpeix l'atenció el fet que, en general, no siguin gens interessants les respostes que rep a lletres que ell ha escrit amb la passió més viva o amb l'espectació més gran. En canvi amb el sistema del meu amic S., és una cosa commovent de rebre i de recórrer sota la daurada llum dels volts de la quarantena, unes ratlles que (a part de la valor que puguin tenir com a específica resposta) sempre vénen a ésser un eco gemat i gairebé il·lusionador de la nostra perduda joventut.

JOSEP CARNER

DARRERES INFORMACIONS

BARCELONA

Nuremberg-Barcelona

Gran triomf del «Barcelona» per dos gols a un.

El partit jugat aquesta tarda entre els campions d'Alemanya i els de Catalunya i Espanya, ha constituït una de les jornades més resonants que registra el futbol català, sortint-ne el públic electrilitzat i esperant amb expectació boja el segon partit, que tindrà lloc demà a la tarda.

El «Nuremberg» és, realment, una potència enorme, d'un joc científic, duríssim i avassallador, que, sols cedint davant les invencibles irresistibles de l'adversari al aquest té coratge i entesa.

El «Barcelona» ha tingut una tarda magistral, jugant tots els components amb una valentia, encert i decisió imposants.

El primer temps del partit ha acabat amb empat a zero. El primer gol, en la segona part, l'ha marcat l'Alcantara, rematant un «penalty» que el porter alemany, un fenomen estupefact, havia repel·lit. L'empat l'ha aconseguit el «Nuremberg» de «penalty». El gol de la victòria del «Barcelona» l'ha entrat En Sagil-Barba, d'un xut ras creuat, imparable.

El partit ha estat presenciat per una multitud imponent. En la pàgina del dilluns donarem ample ressenyament.

CORRECUTITA

El partit entre el «Sparta» i l'Espanyol, ha acabat amb el triomf dels txecs, per quatre gols a zero, com era d'esperar.

Topada de dos tramvies

Aquesta tarda, al passeig de Colom, davant del Parc d'Enginyers, han topat dos tramvies, resultant ferit el cobrador d'un dels cotxes, anomenat Antoni Comas.

Portat a la casa de socors del mateix passeig, el metge li aprecia una forja contusió, de pronòstic reservat, al costat esquerre del tòrax.

Després de curat passà al seu domicili.

Un dels cotxes resultà amb desperfectes.

PENINSULA

DE LA PRESIDENCIA

Madrid, 6, 2 tarda. El sots-secretari de la Presidència ha manifestat avui que el senyor Villanueva es trobava avui millor de la seva malaltia.

Ha afegit que el president havia anat al Palau a saludar els Reis amb motiu de la festivitat del dia.

Després el marqués d'Alhucemas ha tornat al seu despatx de la Presidència, on ha rebut la visita d'una comissió de l'Exèrcit i de l'Armada, que ha acudit a saludar-lo.

EL JOG

El ministre de la Governació ha manifestat avui que li estranyava la campanya que segueixen ent alguns periodistes sobre el problema del joc.

— Jo — ha dit — continuu el meu càndid; ni més depressa ni més poc a poc del que em proposava, però el següent.

El ministre, per a demostrar l'eficàcia de la seva actuació, ha mostrat als periodistes una llista de 31 cases de joc clausurades.

LA «GACETA»

La «Gaceta» publica: Reial Decret de la Presidència nomenant vocal de la Comissió Protectora de la Producció Nacional a don Domènec Sert i Badia, elegit pel Foment del Treball Nacional de Barcelona, com a representant de la mateixa, en substitució del comte de Calit.

Reial Decret del ministeri del Treball disposant quedi reduït en la forma que es publica l'apartat C. del Reial Decret del 7 de desembre de 1916.

disposant s'anuncii a oposició entre auxiliars la provisió de la plaça de professor de Dibuix de l'Institut de Barcelona.

Reial Ordre relativa a modificació de l'arranjament escolar de l'Ajuntament de Sant Esteve de la Sarga (Lleida).

Reial Ordre de Foment obrint, pel termini de quinze dies, en aquest mi-

nisteri, una informació perquè tots els productors de carbó nacional puguin exposar els avantatges i perjudicis que els produeix l'actual règim de protecció, les modificacions que estimin convenient introduir a la mateixa, i les mesures noves que podrien ésser adoptades perquè el dit benefici de protecció alcançi d'una manera equitativa i eficaç a tota la indústria ullera nacional.

ESpanya i el Canadà

Entre els governs espanyol i del Canadà venen efectuant-se, des de fa temps, gestions encaminades a concertar un acord comercial.

Com el desenvolupament de les negociacions és laboriós, es convingué que les actuals relacions comercials entre Espanya i el Canadà, continuaran un període de sis mesos.

El Govern canadenc ha sol·licitat recentment del Govern espanyol el manteniment de les actuals relacions de caràcter comercial, no solament durant el referit termini de sis mesos, sinó fins que tinguin fi les negociacions que es realitzen per a concertar el tractat.

Xile i Espanya

La legació de Xile a Espanya comunica que no és certa la notícia publicada per alguns periodics, segons la qual es tracta a Xile de suprimir, per raó d'economia, algunes legacions diplomàtiques, entre altres la de Madrid.

Pel que respecta a la representació xilena a Espanya la notícia està mancada en absolut de fonament.

El Govern de Xile, interpretant en això el sentiment nacional, no desitja sinó estrènyer cada vegada més les relacions de tot gènere que uneixen al dit Govern amb la mare pàtria, i seguirà mantenint en forma preeminent la seva representació diplomàtica en aquesta Cort.

DENÚNCIES

S'han presentat onze denúncies d'altres tants perjudicats contra el director de l'Agència d'habitatges per llogar descobertes per la policia. No s'ha pogut descobrir on és el dit subjecte.

COMBINACIÓ DE PRELATS

A la Nunciatura i altres centres eclesiàstics es parla molt sobre la pròxima combinació episcopal.

Es dona per segur que, per a cobrir la vacant del cardenal Herrera, serà nomenat arquebisbe de Santiago l'actual de Valladolid, senyor Gandasegui, qui, en aquest cas, no trigarà en ésser promogut al cardenalat.

Per arquebisbe de Valladolid s'indica el bisbe de Lugo, doctor Placido Angel Rey Lemos.

L'ATENEU DE MADRID

L'Ateneu ha celebrat junta general per a tractar de diversos assumptes d'ordre interior, i entre altres proposicions aprovades en aquesta junta hi figura la següent:

L'Ateneu de Madrid veu amb viva complaença que el Govern, per iniciativa del ministre de Gràcia i Justícia, i atenent a insistents requeriments de l'opinió pública, es disposi a dictar un decret que posi fi a la vergonyosa enaxenació d'objectes artístics pertanyents a l'Església espanyola que fan amb lamentable freqüència aquells que han d'ésser els seus més fidels custodis.

ELS ESTUDIANTS

I LA FESTA DE SANT TOMAS

Madrid, 6, 4'15 tarda. La Confederació Nacional d'Estudiants Catòlics publica la següent nota:

«El ministre d'Instrucció pública ha suprimit la Festa de l'Estudiant, institució oficialment per al 7 de març de cada any.

La Confederació Nacional d'Estudiants Catòlics, que representa la immensa majoria dels estudiants associats d'Espanya, com es prova l'any passat en el Congrés dels Diputats, amb xifres oficials, i a la Universitat Central, amb l'elecció de representants per a votar Rector, en la qual de 15 llocs n'obtingué 11 la nostra Confederació, protesta que un ministre lliberal procedeixi sense cap consideració a l'opinió de la majoria dels interessats en l'acord.

La nostra tasca, eminentment professional i positiva, que culminarà en la pròxima Assemblea de Saragossa, no ha de veure's alterada per tan inoportuna mesura.

Som els estudiants els que farem la festa, que és nostra, encara que la suprimeixi el ministre.

Si ho han fet per a evitar imaginàries conflictes, potser els creïn de debò. Esperem tranquils, segurs del nostre triomf; que, per molt llarga que sigui la vida ministerial del senyor Salvatella, major ha de ser la nostra com a entitat representativa dels estudiants.»

ELS AGRARIS DE GALICIA

Ha arribat a Madrid una comissió d'agraris del districte de Tuy que venen a entrevistar-se amb els representants del poder públic, per a exposar-los els anhelis que senten les societats de les quals formen part.

Tot just arribats, han estat rebuts pel comte de Romanones, davant del

qual han exposat la necessitat de que fos tret de la presó un dels detinguts pels successos de Guàrdia, l'únic reclus que queda.

També reiteraren el desig que fos nomenat un jutge especial per a depurar les responsabilitats amb motiu de la tragèdia de Sobredos.

Ha fet la presentació el president de la Confederació Agrària, Basili Alvarez.

El comte de Romanones ha promès lliurar el dit detingut i veure la forma de nomenar avia un jutge especial.

També han visitat a don Melquíades Alvarez.

Aquesta tarda han estat rebuts pel marqués d'Alhucemas. Basili Alvarez ha pregat al president del Consell, en nom dels agraris, que el ministre de la Governació ordenés al governador de Pontevedra la reapertura de les societats agràries clausurades per ordre governativa.

Ha sol·licitat així mateix que es redobli el zel des encarregats de perseguir el contrabandol de betar a la frontera portuguesa per constituir una veritable ruina per a la ramaderia gallega.

El president del Consell ha ofert estudiar totes aquestes peticions i atendre-les en el que sigui possible.

La Cambra Oficial de la Indústria de la província de Madrid celebrà sessió, sota a presidència de don Manuel Garcia Miranda, en absència per malaltia del president efectiu don Antoni G. Vallejo.

El ple s'informà de les comunicacions rebudes del Consell Superior de les Cambres de Comerç referents als drets obvençionals dels empleats de Duanes i a les gestions realitzades prop del Banc d'Espanya sobre els abusos de lliuraments fets al mateix per abonar a compte corrent obert en altres places.

Fou motiu d'estudi pel ple la instància de la Cambra de València demanant al ministre d'Estat l'organització d'un servei d'informacions comercials amb respecte els compradors a l'Amèrica del Sud.

Quedà aprovat per unanimitat l'informe de la Mesa elevat als ministres d'Estat i Treball demanant la negociació d'un tractat de comerç amb Portugal.

S'acordà que passés a estudi de la comissió corresponent tot el que es refereix a l'assistència i representació de la Cambra en el Congrés convocat a Roma per les Cambres del Comerç Internacional.

La reial capella, dirigida pel mestre Saco del Valle, ha interpretat, du-

rant l'Ofici, la missa en «sol», a quatre veus, amb orgue, la qual missa està dedicada a la infanta Isabel, del notable compositor Zubiaurre.

Després han cantat el primer nocturn de maitins de reis, també a quatre veus, amb orquestra, de Ledesma, interpretant la part de solista el baix senyor Redondo del Castillo, i per últim «O Salutaris» i el «solo» de baríton pel notable baríton senyor Batistini, amb acompanyament de l'orgue, per Giordano.

Acabada la cerimònia, la comitiva reial ha tornat a les seves habitacions als acords de la marxa militar de Chaussy, interpretada per la Banda d'Alcantara.

EL «EUROPA» VENS AL «RACING»

Madrid, 6, 6'15 tarda.

S'ha jugat aquesta tarda un partit de futbol entre els equips «Europa», de Barcelona, i «Racing», de Madrid.

Equip de l'«Europa» està format de la següent manera: Porter, Bordoy; defenses, Serra i Ortiz; mitjos, Navier, Pelao i Astices; delanters, Pellicer, Julià, Cros, Olivella i Alcazar.

El «Racing» s'ha al·linat en la forma següent: Porter, Marçet; defenses, Olaze i Guixé; mitjos, Serra, Caballero i Burdial; delanters, Aman, Gonzalo, Zabala, Vicente i Cascarra.

El partit ha començat a un quart de quatre.

L'Alcazar, així que surt la pilota, tira un corner que recull En Julià i transforma en un gol.

En Julià, en una «melée», xuta i fica altre gol.

Al rebot de la pilota que l'Olaso atura, l'Olivella xuta i fa el tercer gol. Tot quasi instantàniament.

Centra Vicens i Zabala remata d'esquerra, parant el porter magistralment. Gran oviació.

Des del centre tira Aman la pilota que recull Zabala de cap i fa el primer gol per al Racing.

Després de centrar els catalans, Gonzalo centra a Zabala i aquest, de cap, passa a Vicente, que xuta i fa gol.

Total, en el primer temps: tres gols els catalans i dos els madrilenys.

En el segon temps es registren grans xuts de Zabala que són aplaudidíssims.

En una «melée» fa una gran passada Bordoy, el porter de l'Europa. Zabala passa de cap a Gonzalo. Aquest l'equívoca i torna a passar a Zabala, el qual xuta i fa el gol d'empat.

Julià avença sol, regatena, per a passar als defenses i mitjos, i xuta creuat, de tal forma i amb tal força, que el porter del «Racing» no pot parar, apuntant-se un altre gol els catalans.

Pellicer centra i Julià remata de cap amb tal força que al porter li és impossible novament parar i s'apunten els catalans el cinquè gol.

Als pocs moments acaba el partit, amb aquest resultat: 5 els catalans i 3 els madrilenys.

El partit ha estat molt lluit, jugant tots molt bé, sobretot els catalans.

Ha estat presenciat per nombros públic.

Demà jugaran els mateix equips un nou partit.

ESTRANGER

Explosió a Sofia

Sofia, 6.—En un important establiment metal·lúrgic ha fet explosió un dipòsit de matèries inflamables.

L'accident ha ocasionat 20 morts i nombrosos ferits. Han quedat destruïts completament deu pabellons.—Havas.

L'estat de Razin

Praga, 6.—L'atemptat contra el ministre d'Hisenda senyor Razin ha causat pasme a tota la població.

Tots els diaris, sense distinció de matifes, es fan eco de la indignació general.

El Consell de ministres ha decidit publicar un manifest a la població condemnant l'atemptat i declarant que el Govern no ha de variar en res la política financiera del senyor Razin.—Havas.

Praga, 6.—Les últimes notícies de l'estat del ministre d'Hisenda és de que s'acusa una lleugera millora dintre de la gravetat. Els metges sembla que tenen algunes esperances de salvació.—Havas.

El servei militar a Itàlia

Roma, 6.—Al Consell de ministres celebrat ahir fou aprovat el projecte fixant en 18 mesos la duració del servei militar actiu.—Havas.

La Senyoreta

Maria del Carme Cot i Calvet

HA MORT

havent rebut els Sants Sagraments
i la Benedicció Apostòlica

(A. G. S.)

La seva germana Francisca, germà polític Josep M.ª Teixidor, ties, cosins, cosines i família tota, en assabentar els amics i coneguts de tan dolorosa pèrdua, els preguen que la tinguin present, en llurs oracions i se serveixin concórrer a la casa mortuòria, Claris, 13, el vinent dilluns, dia 8, a les onze del mati, per acompanyar el cadàver a l'església parroquial de Santa Anna i d'allí a la seva darrera estada, Cementiri Nou.

No es convida particularment

LES TERRES CATALANES

LLEYDA

(Conferència de les 9'30 de la nit)

ACCIDENT FERROVIARI

El tren de mercaderies que, procedent de Saragossa, passa a migdia per Lleyda, ha descarrilat prop l'estació de Montagut.

Tres vagons han sofert desperfectes.

Una bona estona la via ha quedat interceptada, i per aquesta causa el tren de viatgers de Saragossa ha arribat molt endarrerit.

No s'ha de dolre cap desgràcia personal.

PER LA NORMALITZACIÓ DEL TRAFEC FERROVIARI

La Cambra Oficial de Comerç d'aquesta ciutat prega als industrials que tinguin vagons de llur propietat particular, que vulguin donar facilitats perquè no esdevinguin interromput el trafic als molls d'aquesta estació, on actualment hi ha més de vint vagons que fan impossible de descongestionar les vies.

Atenent—diu la Cambra—aquest nostre prec, podrà fer-se la càrrega i descarrega tal com vol efectuar-ho el cap de l'estació, i no s'interromprà la bona organització que el dit funcionari, senyor Labajos, s'ha empenes.

La Cambra manifesta el reconeixement al dit funcionari pel seu propòsit de dur a cap aquest bon servei.

DIADA DE LA LLENGUA CATALANA

A la sala de sessions de l'Ajuntament se celebrarà demà, diumenge, a les onze del matí, la Diada de la Llengua Catalana, organitzada per la Comissió delegada en aquesta ciutat per la Protectora d'Ensenyança Catalana.

ALTRES NOVES

Per al concurs que la Diputació obri per adjudicar la plaça vacant de capellà de la Casa de Misericòrdia s'han rebut set instàncies.

—Per al càrrec de regent de la impremta de la Casa de Misericòrdia ha estat nomenat en Ramon Roca i Pérez, el més antic dels obrers del dit taller.

—S'obre concurs per a les obres de reparació al departament de Maternitat de l'esmentada casa benèfica, podent-se presentar instància en un termini de quinze dies.

—L'ajuntament de Corbú ha sol·licitat que per les oficines d'Obres Públiques de la Diputació es faci un projecte d'escoles per al dit poble, puix que les actuals amenaça ruïna.

—L'associació de dames qui cuiden de la protecció dels nens pobres, celebra demà, a dos quarts de nou del matí, una reunió general aplicada en sufragi de les associades difuntes.

MANRESA

Cadàver trobat

Ha estat extret del riu Cardener el cadàver del guarda consums Domènec Argelès, de 63 anys d'edat, el qual en anar a prestar servei al diàl del Pont Vell, degué sofrir un treball, caient al riu, suposant-se que morí en rebre la impressió de l'aigua.

Registrades les butxaques, li foren trobades quatre monedes de 5 pesetes, un rellotge, un encenedor, unes ulleres, uns rosaris, guants i l'escut de guarda consums.

Vallès

GRANOLLERS — Es esperat amb interès el proper concert de l'Associació de Música, al qual ha estat confiat a l'aplaudit Quartet Wendling, de Stuttgart, i tindrà lloc el dimarts, dia 9.

El Quartet alemany és ja conegut del nostre públic, per haver actuat durant el passat curs en els concerts de l'esmentada Associació, essent tan gran l'èxit que aleshores va obtenir que la Junta d'aquella entitat ha volgut que els socis poguessin tornar a fruit de les meravelles, realment estimabilíssimes d'aquesta reputada agrupació.

El concert se celebrarà al teatre Alhambra i estarà exclusivament reservat als socis de l'Associació de Música.

SABADELL

Comèdies castellianes

Diu el «Diari de Sabadell»:

«Es molt de dolre que la secció lírica-dramàtica de l'Acadèmia Catalana, després dels remarcables èxits obtinguts en les darreres representacions que ha donat, d'importantes obres catalanes, tingui suara l'equívoc propòsit de representar-ne algunes espanyoles, havent-ne ja anunciat una d'aquestes per a la nit del proper dia 6.»

La festa dels Reis

Aquesta tarda ha sortit una cavalcada, que ha repartit presents als pobres i asilats de la ciutat.

El pas de la comitiva, que era molt lluita, ha estat presenciat per nombrosos públics.

FESTA DELS POMELLS

Demà, diumenge, a dos quarts d'onze del matí, es farà al teatre Principal una festa dels Pomells, d'acord amb el següent programa:

Parlament, pel conseller J. Vidal i Vinas.

Repartiment dels premis als pessebres inscrits en el concurs d'enguany.

«Història dels nostres Pomells», per En Quirze Estop, del Pomell Torns Eucarístics.

Discurs, pel jove En Miquel Rodríguez del Pomell Arraona.

«Rondalla», per la pomellista Na Dolores Vinas, del Pomell Rosada del Cel.

«La ronda del bon blat», composició calistèica, pel Urmell Jardí de Nazaret.

«Pàtria!», poesia original, per la senyoreta Marguerida Costa, del Pomell Verge de la Salut.

«Planys», cant per la senyoreta Antonia Vergés, acompanyada al piano pel mestre Josep Clapés.

«El meu conte», per la pomellista Carme Vial Casullera, del Pomell Jardí de Nazaret.

«L'arbre sagrat» i «Pàtria nova», cantades pel Pomell Arraona.

«Història dels nostres Pomells», original d'En Quirze Estop.

«Les deu noies per a casar» i «Les formiguetes», per elements dels Pomells Rosa de Jericó, Rosada del Cel, Pleia de Maria, Jardí de Nazaret, Volpaines, Mare de Déu de la Salut i Ovelletes del Bon Jesús.

Memòries del Pomell Volpaines, per la damisella Pepeta Valls.

«Catalunya triomfant», per En Joaquim Arimón Sammiquel, del Pomell Clavells de Primavera.

Parlament, pel jove J. Bugarolas, del Pomell Bocins de Nostra Pàtria.

Parlament de comiat, per un senyor conseller.

«Himne dels Pomells».

GIRONA

(Conferència de les 9'45 de la nit)

D'ESPORT

Demà i demà passat, al camp de la U. D. G., jugaran dos partits el primer equip de «Euro», de Mataró, i el primer de U. D. G.

Aquests dos partits són esperats amb molt d'interès.

VEILLA DE REIS

Com és costum de cada any, aquest vespre les rambles de Girona són plenes de nens i nenes que amb fanalets de color, van a rebre els Reis d'Orient.

A les vuit s'ha celebrat el concurs de fanalets, organitzat per l'Associació de periodistes, havent-se endut premi els fanalets de més gust artístic.

ALTRES NOVES

Comuniquen de Figueres que el veí d'aquella ciutat Pere Vinyas denuncià a la policia haver-se trobat, a la carretera d'Alfàs amb un individu anomenat Narcís Comas Tomás, qui muntava una bicicleta, el qual li engegà un tret de revòlver.

L'agressor ha estat detingut, ocupant-se-li l'arma de foc.

—Emili Torres Castanyó, veí del carrer de la Barca, número 12, d'aquesta ciutat, ha caigut del balcó del seu domicili, fracturant-se la columna vertebral i la cama dreta.

A La Granada del Penedès

En honor d'un diputat

Tingueren lloc en aquest poble actes organitzats en honor del diputat de la Mancomunitat per aquest districte, N'Enric Ràfols, per les seves gestions en benefici dels interessos morals i materials de la localitat, a la vegada que, en celebració de l'alliberament caçquista de la contrada.

Utilitzant tota mena de mitjans de locomoció, s'aplegaren nodrides i prestigioses representacions de tots els pobles del districte, que volgueren testimoniar el seu afecte i adhesió al diputat, a la vegada que, acompanyar els amics en dia de veritable joia.

Al migdia, a l'estatge social del Sindicat Agrícola Cooperativa Unió d'Agricultors s'organitzà un esplèndid apat de més de doscents coberts, curiosament servit per distingides damiselles, filles dels socis que honoraren l'acte amb la seva xamosa cooperació.

Ultra l'homenatge, ocupaven llocs de distinció el digno batlle En Cristòfol Bas; el president de la Cooperativa, En Domènec Pons; el president del Celler Cooperatiu, En Claudi Santacana; En Josep Mitjans Robert i En Pere Forn, d'Avinyonet; En Josep Mari, N'Antoni Salazar, senyors Oliver, Gual i altres, de Sant Sadurní, i alcaldes o regidors de tots els ajuntaments de la comarca, així com representacions de centres i entitats agrícoles i polítiques.

A l'hora de servir-se el xampany de la terra, el senyor Pons feu ofrena de l'acte al senyor Ràfols: va explicar el calvari que han hagut de sofrir fins arribar a ferigillar el jaciment que ofegava a La Granada; llegí-se tot seguit els telegrams d'afecte dels diputats a Corts senyors baró de Güell i Maricel, del senador En Francesc d'À. Bartrina, de l'ex-diputat En Carles Maristany i altres; distingides i molt essent molt aplaudits.

En Gual i Montardit, en nom de la Joventut Nacionalista de Sant Sadurní de Noya, va dir mots de llum pur i elevat patriotisme, encoratjant a tothom per a ocupar el seu lloc en la creuada per Catalunya. Fou molt aplaudit.

En Pere Forn, saluda els companys de La Granada i altres pobles comarcans, en nom dels amics d'Avinyonet, posant de relleu la tasca intensa i persistent del senyor Ràfols per a obtenir millors i beneficis per a la vida col·lectiva, convertint en realitats ben visibles tots els seus oferiments; augurant per a la comarca un període de prosperitat, lliure d'opressions i caciquismes, batallats amb noms de liberals, monàrquics i republicans. (Grans aplaudiments.)

En Pau Pérez, agricultor de la barriada Rubió, dels Monjos, va significar l'agraïment de la pagesia pels treballs portats a cap, en el seu favor, per l'homenatge, posant-se al costat de totes les causes justes, que han demanat la seva ajuda. (Grans aplaudiments.)

En Francesc Madrid va pronunciar un vibrant parlament, demostrant l'endarreriment i diferència notable existent en els serveis públics de l'Estat al Penedès, en comparació amb altres districtes, gràcies a la inactivitat de certs homes representatius; examina la tasca política i social dels matelxos, deduint-ne la impossibilitat de continuar el poble pel camí que ha de dur-lo a la ruïna. Feu vots per la prosperitat de la comarca, desitjant que En Ràfols pugui assolir tota l'obra de prosperitat i foment de la riquesa del Penedès. Fou molt aplaudit.

En Josep Mari saluda als amics del Penedès aplegats en aquell acte, remarcant l'arborament patriòtic que arren s'obra, fortament sadollat per una intensa tradició catalanesca de la pagesia; expressà el desig de pau que regna en els pobles, en les lluites locals, per a així poder serenament encarrilar la greu crisi vinícola que experimenta actualment la comarca i salvar tan cabdal font de riquesa; va felicitar els amics de La Granada per la tasca feta, significat les possibilitats que deuen tenir present els altres pobles per a fer triomfar la

TARRAGONA PERPINYÀ

(Conferència de les 9 de la nit)

CONTRA UNS IMPOSITS DE MATRICULA

Comuniquen de Tortosa, que no ha desaparegut la forta agitació causada per l'assumpte de les matricules, i no sols en aquella ciutat, sinó en tota la comarca.

Els industrials periodistes tenen la impressió que hi ha aigües interessants en la imposició de tal gubella inclús a propietaris que, segons llei, tenen dret a exempció per una premsa d'oli si solament l'usen per a la multiplicació de l'oliva de llurs finques.

Aquest abus en la imposició d'aquesta matricula no és cosa nova. El mateix procediment s'usa, una vegada, amb els productors de les poblacions de vora l'Ebre, a benefici de determinada política, perjudicant els propietaris rurals que no s'avenen als elements caçquistes.

EL REIS

L'anunciada cavalcada dels Reis a benefici dels nens pobres d'aquesta ciutat ha tingut un èxit grandios.

En tot el curs del seguici «regi» hi havia una gentada immensa, entre la qual hi havia nombroses persones vingudes de les poblacions veïnes.

LA COMPANYIA BARBOSA

Aquesta companyia, que treballa al teatre Principal, s'acomia del públic demà, posant en escena les comèdies «Don Gonzalo o l'orgull del gac» i «Gente blana».

—A la carretera de Castelló, al pont damunt del Francolí, s'han envestit dos camions dels que duen sofre a la Refineria Sulfur.

Un dels camions ha esdevingut mig fet malbé.

No hi hagué cap desgràcia personal.

causa de la justícia i de la llibertat. (Grans aplaudiments.)

En Cristòfol Bas, alcalde, remercià el concurs dels presents, al·ludint al camí seguit fins arribar al jorn de la victòria; al·ludí a les males arts dels contraris, que evolucionen fer-lo objecte de constant persecució, per representar la política de sanejament i bona administració del poble. Feu públic l'agraïment de tots vers el senyor Ràfols, sense la cooperació del qual hauria estat impossible assolir la victòria.

En aixecar-se N'Enric Ràfols és rebut amb una xarcorosa ovació.

Diu que cal copsar la significació de la festa, que és es podria anomenar de l'eficàcia política i de la responsabilitat; en quant a la primera, afirma que essent la política la ciència de ben governar els pobles, precisa tenir sempre el sentit de l'eficàcia, posant a contribució tots els mitjans lícits que es tinguin a l'abast per a complir degudament la tasca que representa el mandat dels ciutadans, no actuar eficaçment en la governació dels pobles, equival a la més greu de les responsabilitats vers el país. A Espanya, no existeix el concepte ni la realitat de la responsabilitat, al·ludint a l'efecte, al cas del Marroc, on és molt possible que, per a vergonya de tots, el Parlament espanyol, dedueixi que la responsabilitat de lo d'Annual i Mont Arruit, la tenen... els moros que es van sublevar. (Ovació perllongada.)

Moltes vegades, digué En Ràfols, es fa servir l'eficàcia i la influència política, no per a assolir millors dels pobles i fomentar el seu progrés, ans per a satisfer baixes passions de banderia, cercant el processament i la suspensió d'un home que no ha comès altre pecat que, administrar honradament el poble i no voler-se ajupir a les maniobres del caciquisme. Aquest és el cas de l'alcalde de La Granada; quan, per altra banda, algú demanava per a Vilafranca l'alcaldia de real ordre, que acceptà encantat un home que es deia republicà. Precisa acabar amb tan nefastes actuacions polítiques, al qual efecte estic sempre al costat dels amics per a donar la batalla.

Feu un complet elogi dels senyors Bas, Mitjans i Salazar, que han contribuït ben directament a l'obra d'alliberament, dobant grans mercès als organitzadors de l'acte i a les representacions locals i dels altres pobles que hi han concorregut.

Va acabar donant visques a La Granada, al Penedès i a Catalunya, que foren unànimement contestats.

Un catedràtic català a l'Associació Politécnica. La conferència del doctor Pujal i Serra. — L'eminent economista doctor Pujal i Serra, catedràtic de l'Escola d'Alts Estudis Comercials de Barcelona, doctor en lletres, va donar, el passat diumenge, a la Sala Aragó, una de les més interessants conferències d'enguany, desenrotllant amb extensa documentació el tema següent: «Els valors econòmics d'Espanya abans, durant i després de la gran guerra».

El senyor Grenier, que ocupava la presidència, amb els senyors Estève i C. Grando, com a assessors, va presentar el conferenciant, fent-ne un merescut elogi, recordant la seva brillant carrera a Bilbao i Barcelona.

L'insigne doctor Pujal i Serra, expressant-se molt bé en llengua francesa, va analitzar la situació econòmica d'Espanya durant el darrer quart de segle, posant de relleu l'avenç innegable de la indústria i del negoci, sobretot a Catalunya i a Biscaia.

Va explicar el mecanisme de les valoracions econòmiques i dels diversos factors que hi contribueixen. En el ram agrícola va demostrar l'absoluta necessitat de la irrigació, tan deficient a Espanya.

D'una manera general les vies de comunicació (línies ferroviàries, canals) faciliten la riquesa econòmica en encaminar la superproducció cap als mercats llunyans.

Acabat l'orador va examinar els més moderns caràcters de l'organització bancària, assenyalant com, ben entesa, pot servir de cosol bàsic a tot l'edifici econòmic.

Fou detingudament aplaudit el doctor Pujal i Serra i felicitat per diverses personalitats.

Un orim misteriós. La burallota dels tabacs de Llotja assassinada.

Un crim que ha produït forta impressió a la nostra ciutat apassiona novament a l'opinió pública.

La nit del 31 de desembre, vigília de Cap d'Any, entre les onze i dotze, la senyora Roche, burallota de tabacs a la Llotja, al lloc més cèntric de la nostra vila, va ésser assassinada, sense que cap transeünt, ni el pas de la policia en aquest punt animat de nit i dia, hagi permès d'oir ni un planys, ni un soroll qualsevol.

El primer de l'any, a les set del matí, quan el jove Boher es va presentar a l'establiment portant-hi els diaris, com de costum, va trobar la porta espanyada, amb les tantes posades. Estonat, va fer part de les seves constatacions al senyor Tourné, amo del cafè veí, i els dos, entrant a la botiga, van trobar-se en presència del cadàver de Mme. Roche.

La policia, avisada de seguida, va fer les degudes constatacions. Se suposa que el criminal s'hauria enfortat al magatzem en un moment de feina, amagant-se a la cuina. Quan, cap al tard, la senyora Roche es disposava a pujar al seu pis, després d'haver tancat les portes del magatzem, l'assassí li hauria portat dos cops d'emaceta de plom, que la van fer caure estemordida; i li va tirar aleshores dues bales de revòlver, que provocaren la mort.

Fins ara no ha pogut ésser descobert el criminal. Però la justícia segueix les seves investigacions i no dubta que arribarà a trobar la clau d'aquest horros misteri.

El celebrat Quintet Recasens. — Cap a vespre assoleix un èxit merescut als nous salons del cafè del Castelló, l'apreciat quintet català del jove mestre Recasens (M. J.), violi solo, que acompanyen la seva esposa, notable pianista, el seu germà Amadeu, violoncel·l, i la seva esposa d'aquest darrer, haspista. Completa el quintet el distingit contrabaix de l'Opera de Nica, A. Bouas.

Són particularment aplaudides les belles sardanes que tenen al repertori, entre elles les més inspirades produccions del mestre Morera.

Felicitem aquesta valenta família d'artistes catalans.

C. G.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICACIÓ, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

Pàgina artística

(Núm. 570)

DEL ROSARI

A l'amic don Valeri Serra i Boldó.

Es perd en l'antiguitat dels temps la pràctica de comptar les oracions, que es dirigeixen a la Divinitat, mitjançant un enfilall de grans, pedretes o ossos perforats, amb el qual, sense distreure l'atenció del qui prega, és fàcil portar compte exacte de les deprecacions. Els orientals i especialment els budistes i els mabometans, han usat aquest sistema per comptar llurs oracions; tenint-se notícia que els cristians, almenys ja al segle X, s'han fet a una semblant pràctica. Tal falsedat de comptar era sobretot convenient quan es repetia nombroses vegades una mateixa oració.

Entre els cristians fou, des del temps primitiu, posat en ús el repetir el Psalteri, amb les 150 composicions que el judaisme llegà a l'Església i que aquesta adoptà. Però en bona hora es donà el cas que era difícil a les persones il·lustrades seguir la recitació dels Psalms, ja que no sempre es podia disposar d'una persona que guies aquelles en la recitació del Psalteri, i així s'arribà a la pràctica de substituir pel «Paternoster», tan senzill i autoritzat, la recitació dels variats Psalms. La substitució de l'oració dominical a aquests i la repetició de la mateixa 150 vegades, es considerà per alguns com a equivalent a la recitació d'igual nombre de Psalms.

L'ús de l'enfilall de grans per a donar compte del nombre de «Paternostres» recitats, fou cosa ben natural,

de manera que, a tals enfilalls se'ls designà amb la denominació de «Paternostres». Així són coneguts en els vells documents, ja no sols els enfilalls de grans a posta per a pregar, sinó també (per extensió), molts de collarats usats com a joies, més o menys autèntiques, entre les persones de l'Edat Mitjana, fent-se difícil saber si les vegades que els vells documents es refereixen a «Paternostres» tracten de l'útil devot o bé del vanitos joell.

Hi ha vegades que es confon del tot el Paternoster amb el collarat que ornava el bust de tota mena de sènters. Així, en 1425, trobem esmentat, en poder d'un tal Jaume Sitjar, «I collarat de paternostres negres e vermells e XIII canonets de argent daurats». En 1439, un tal Ramon Malanyà, posseïa: «I collar de paternostres de launa trepat negres». Entre els diversos «fills de paternostres» que el mateix personatge tenia venedors en sa botiga, n'hi havia una partida de «XXXII, de gayeta negres apies a fer collars de dona». I en 1457, el notari Salvador Godeyol, podia gloriarse d'un collarat de «paternostres nostros d'argent daurats en que ue ha cent e dotze grans» (C. F.: inventaris). Per això també llegim en l'obra poètica titulada «Planys del Cavaller Materó»:

«E tenels pendents pel coll devant De paternostres un gentil fill...»

(Versos 203, 204.)

Les anteriors cites indiquen prou bé la varietat que presentaven el

nombre de grans enfilats, constituint l'útil que ens ocupa. L'inventari dels béns mobles del Rei Martí l'Humà, en 1410, alludeix a «paternostres de jaspí de XVIII grans» i a altre d'«ambre de LXVII», al·ludint encara a altres «de fust on ha XXXII grans». Quatre anys més ençà, trobem altres enfilalls de «XXXV grans de coral» i uns més de «XXXVIII grans d'argent». (C. F.: inv. de Francesc Vivet.) En igual data surten «VIII grans de patre nostro de crestay». (Id. Nicolau Mateu.) En 1418, se'ns dona notícia d'«uns paternostres d'aur qui son XXXII peces». (Anuari de l'E. C.: 1907, pàg. 166.) Entre els béns que tenia en el seu taller l'argenter vigatà Antoni Lavanga, mort en 1419, es parla d'«ns paternostres de Cambrà qui son trenta nou perells». Posteriorment, tenim notícia d'altres objectes semblants, «de XXVI peces» (1419), de «CCCXX grans» (1451), de «DXXXIII grans» (1457), de «CCCXX grans» (1463), de «XXXIII grans» (1490), etc. En l'inventari de les joies que posseïa la Mara de Déu de la Rodona de Vich, es descriuen, en 1609, «uns paternostres» de 60, 65, 75, 79, 107, 256, 465, i, finalment, «un que tira engir quatre palms». En el museu del Louvre, de París, n'hi ha alguns dels enfilalls que ens ocupen, fets d'orfebreria i compostos per deu grans grans, que poden referir-se als segles XIV i XV. Diferents pintures catalanes, del segle XV, porten també la gràfica expressió d'aquests enfilalls de paternostres. Una taula quatrecentista, representant Santa Magdalena, existent al Museu Episcopal de Vich, deixa veure la Santa portant un dels tals enfilalls amb setze petites esferes. En una altra figuració de Sant Agustí, corresponent al principi del segle XVI, s'hi troba penjat a la pariet un enfilall de dotze grans. El Còdex Roig, de Montserrat, en una de les seves miniatures, porta la representació d'una pelegrina amb el paternoster a la mà.

Pel que hem dit fins aquí, pot col·legir-se la varietat de la matèria de què eren fets els paternostres. El ja citat inventari del Rei Martí alludeix a «dos grans de pater nostros d'aur ab una perle podha». En 1378, l'enumeració dels béns d'un tal Pericó de Vall, apunta l'existència de «uns pater nostros d'argent» i la de Pere de Fontcuberta, en 1385, tracta d'«uns pater nostros de turquesa e d'argent». El peralre vigatà, anomenat Pere Angelot, tenia, en 1490, un objecte per l'estil, «ab grans de argent daurats». Fra Francesc Eximénis explica el cas de com Sant Gregori «el Gran» hagué de rependre una monja, que «portava pater nostros enperllats ab diuises» (Llibre de les Dones, cap CCC).

En la famosa novella cavalleresca, titulada «Tirant lo Blanc», s'esmenta «uns paternostres de calcedonia», i també uns altres «de or smaltats» (cap. LX i CII).

Nombrós són les cites que podriem aduir referents a paternostres d'ambre. Ja en 1396, el canonge Bernat Bertran, tenia en penyora «quosdam paternostres de laundre». D'igual matèria eren els d'En Joan Descoll, en 1424, i els que surten entre els béns del príncep de Viana, en 1461.

Els fets de coral eren encara més freqüents, i en possessa nou el beneficiat Bernat Spéro, en 1368. El també beneficiat Bernat Marquet, en 1380, tenia «uns paternostres d'argent e de coral», i En Jaume Delcòs, en 1395, «uns de petits de coral vermell». La imatge de la Mare de Déu dita d'Andorra, de la Seu d'Urgell, segons un inventari de 1416, podia enjoiar-se amb «uns paternostres de coral».

No era menor en nombre dels enfilalls de grans fets de «gayeta», o sia d'«adzebeja». L'encant dels béns d'En Guillem de Portella, fet en 1354, dona notícia de «quosdam paternostros negros». En 1374, Na Elisendis d'Orís, posseïa «uns paternostres de gayeta e de tarongina». Un altre document semblant, referent a un personatge mort en 1394, tracta de «paternostres de gayeta negres, de taronjeta negres e de lambre». I, per no aduir sinó dades del segle XIV, direm que l'inventari d'un tal Joan Falconers, en 1384, descriu «I fill de paternostres de gayeta rollats negres ab VI lepasses d'argent sobre daurades». N'hi havia també de vidre;

com els «dos fils de paternostres vitreos viridis et croceis», que en 1321, surten al castell de Lluçà. Ja hem retret, en 1414, alguns exemplars de «crestay» (inventaris d'En Francesc Viuet i de Nicolau Mateu. Serien de matèria vítria els «lagrima» i de «lagrimas de dauid», que ens vénen en documents de 1426 i de 1518.

L'inventari del Rei Martí es refereix a «paternostres de jaspí», material que, fent notar que era blanc, trobem en un enfilall, de l'any 1546. En 1361 se'ns citen uns «paternostres de banya de cibar», en poder del beneficiat Bernat Serra, i en 1423, a la botiga d'Andreu Dulcet, mercer, s'hi consignen «III paternostros de banya de brofol e III de os vermells». En 1449, recollim la notícia d'«uns paternostros d'os blancs e negres», en poder d'En Pere Roura; i, en 1480, el notari Francesc Orriols, comptava amb «XX paternostros entre blancs e negres de os»; notícia que havíem repetida en altre document de 1518. Ja resta dit que el darrer rei de nissaga catalana tenia «uns paternostros de fust», en 1410; nota que ens ve repetida, en 1401, en l'inventari d'En Roger de Malla, i, en 1465, en el d'En Joan Alberch. Un altre inventari anònim, de 1518, descriu «treize paternostros de fust» i «cinch de oliveta de fusta» i «cinch de rodons». L'Antoni Roig, en 1426, podia comptar «ab uns paternostres de boix» i l'Andreu Dulcet, en 1423, amb «uns de casanelles». Sabem de petites taronges ressecades els grans d'«uns paternostres de tarongines», que estaven en poder d'En Guillem de l'Avench, monjo major, final en 1383. Finalment, en 1449, el barber Antoni Artigas, podia comptar «seoracions amb «uns paternostres de terra» i En Ramon de Malanyà, passat d'aquesta vida en 1339, amb uns de «launa trepat negres».

Pel que indiquen els documents, es fa evident que no tots els grans eren de la mateixa mida, distingint-se'n de «menuts» o «petits», de mitjancers i de «grossos». Tampoc eren tots d'una mateixa forma, trobant-se'n d'esfèrics, o «rodons», d'ovalats, o de «talla de oliveta» (1395), alguns en disposició de «canonets» (1425), altres «com unes guixes», uns en disposició d'«olimeres negres tallades» (1508), de «salomonats», o sia amb grans tallats en helix, etc.

Els enfilalls acostumaven a ésser posats en un cordó de seda, que, per regla general era vermella i algunes vegades verda i negra. El fil acostumava a ésser llarg, permetent el moviment dels grans, acabant amb una o dues «borletes», a vegades presentant «dos botons salomonats e ab un cordó vert e negre» com el que usava, en 1420, En Jaume Ros, escurador del Bisbe de Vich. Entre els grans hi havia divisions, que canviaven de material usat comunament de l'enfilall. D'aquí que trobem en l'inventari

«I En Pere Stanyol, decés en 1402: «I fill de paternostres de gayeta rollats negres ab VI lepasses d'argent sobre daurades ab son cordó botó e fioch de seda verda» i altre «de coral ab XXXII perells de paternostres e VI parrells de lepasses d'argent daurades ab son cordó e fioch de seda verda e botons de fil dor».

No faltaven paternostres que portaven penjades medalles i petites creus. L'inventari d'En Francesc del Clos, en 1395, fa referència a «uns petits de coral vermell ab una creuta d'argent ab un crucifix». En la ja aduïda miniatura del Còdex Montserratí el paternoster que presenta la peregrina va amb dues creus oposades. El maliciós Jaume Roig, en son «Llibre de les Dones», parla d'una beguina, que duia al coll

«... mostres de Pater nostros e Agnus d'or en dret del cor...»

(II-II; versos 402 a 405.)

En els enfilalls que servien com a ornament del coll permetien dur-hi suspès, entre altres coses, l'escuradent. Ja, en 1349, el Francesc de Vilamuntà, tenia «un patre nostros de coral guarrit d'argent ab I cirera e denderal d'argent»; llegint-se en un inventari de 1377, l'existència d'altres «ab son escurador d'orrelles e creuta d'argent ab anel de banus»; i encara en 1384, uns «d'argent ab coral vermell e pedres de vidre ab agnus del e creuta d'argent ab botonets de fil dor».

Com una especialitat retraurem entre els joells de la imatge que es venerava a Vich en l'església de Santa Maria de la Rodona, en 1508, «altre fill de paternostres enfilats en corda de budell en que n'hi ha LXVII de coral e XXXX de argent».

Els paternostres, quan no es portaven al coll o en la mà, les persones devotes els duïen suspesos al cinturó, ja visibles, ja fets dintre d'una bossa o escarcela. A aquest objecte resulta curiós el copiar tres còduls de la nostra col·lecció. Una d'elles és de l'any 1395, i ens diu que el notari Nicolau Mathieu posseïa «una bossa de cuyr de noc» i «valor ab un pater. tres de lambray taylor de oliveta». El ja citat Jaume Ros, tenia «un marcapà rodons dins lo qual trobam un paternoster» i, per últim, En Tomas Brossa, en 1326, «huna correja e huna bossa de cuyr ab uns paternostres de fust».

En alguna memòria antiga, com el padró barceloní en 1578, s'hi cita «en Johan paternoster», que sembla vol indicar un captaire, qui es guanyava la vida dient «Paternostres a la manera com ho feien els recitadors dels Psalms penitencials».

J. GUDIOL, Pura.

En Josep M. Gol i els seus vidres

La terra dona els seus fruits si al seu damunt hi suem, si hi deixem caure l'esforç voluntari i tocat del bon conreu. Així a la nostra Catalunya, les moltes coses noves que hi creixen i es van fent, es fan i creixen per l'entusiasme de molta gent, que no ens sentim amb prou pot per a afrontar la tristesa d'una vida sense dèries nobles, que seria igual que un cel sense estrelles.

Qui les dona per negocis, qui per la ciència o per les arts, qui per a endagar i proveir les coses de la nostra vida pública. Tant se val, avui tan profitós és l'esforç dels uns com el dels altres, car l'important en aquest cas, és que cadascú es culli de fer fruitar el seu troc, mal sia a empentes i baralles, i entre les misèries d'aquest món; que les coses en la vida humana s'han de fer així, perquè no es poden fer d'altre manera.

Ara En Josep M. Gol, que havíem tingut fa uns anys cada matí, davant la nostra taula de professor a l'Escola Superior de Belles Arts, prenent apunts d'història de l'art, sense massa vocació per les coses d'història,

se'ns presenta a explicar tot el que ha fet d'aleshores ençà, en el seu ofici de vidrier que ell s'ha triat amb el mateix amor i llibertat amb què la gent de bé es tria una noia per a casar-se; és a dir, d'aquella manera que hom no sap si l'ha triada o li ha triada Déu mateix posant-li davant dels ulls amb totes les seves gràcies i posats. Així En Gol, parla del seu ofici i dels seus vidres amb un to confidencial d'«enamorat», i amb aquella abundor un xic torbada d'home que es complau en dir detalls i fàciles de la cosa que li omple la vida i li governa els destins.

Tot seguit de sentir-lo, hom té la sensació que En Gol, està ben endagat amb l'aventura, i que d'aquelles transparençies del vidre i d'aquella pastosa substància dels esmalts que un moment el vaten enamorant, en tindrà per sempre més, com diu el poeta, «tota la vida aromada».

I els que fan coses, són d'aquesta fusta; de la fusta dels amorosos, dels apassionats, dels que són capaces de fer un va-tot per la cosa estimada, i aquests són els que ens fan més

alta a Catalunya, perquè de gent que sapiga ésser fascinat i tingui el coratge d'abandonar la vida a l'aventura d'una dèria noble, n'hi han, però, n'hi ha pocs, i En Gol és un d'això, din l'habilitat i la grandesa

Industrial, en hora que l'aula de les realitzacions de ceràmica era tanca- da. L'aula amb les mules i els forns la teníem, com ara, instal·lada en unes naus on encara es feien obres, i des d'unes finestres baixes es podia

treballs a mig fer, i entre ails, En Gol hi veia el seu de fora estant. Roda cap a ell, roda cap allà, mira amunt i avall... ja està fet... Amb el bastó trenca un vidre i ja és dins. Allí el varen trobar fora d'hora, una mica avergonyit de la feia, però tan mateix treballant amb l'eina als dits, i la cosa estimada sota l'eina.

D'aleshores ençà ja han passat dies, però per a En Gol, han semblat pocs, perquè en la vida dels que volen fer alguna cosa, les jornades es compten per les obres acabades i per les que ja s'han començat. Ell, que és home de poques facilitats, ha desplegat i ha desenvolupat exercitant la una energia tosta, gairebé ins- tintiva, com la del mut per a expre- sar-se o la del sort posant en feina els sentits que li queden vius. Així, quan arriba l'hora de deixar l'Esco- la, on els mestres de l'aula de cerà- mica que foren En Quer i l'Ugarte, li havien ensenyat tot el que podien, amb penes i treballs es va muntar un obrador per a ell tot sol, i quan aquest no li ha estat prou, s'ha afa- nyat i ha trobat el que li mancava; és, un forn de vidre industrial, prou gran i amb totes les eines i els mitjans que calen, que li han obert les portes.

En Gol parla de l'amo d'aquest forn, que és don Marian Tarrida, com si fos un pare, i el fet que l'hagi trobat, és una bella cosa, perquè això vol dir que no tots els industrials de Catalunya, són d'aquells que «no es- tem per romances» sinó que hi ha homes intel·ligents i bondadosos que saben escoltar i pensar i ajudar les coses que per una banda o al- tra poden ésser un progrés.

Així En Gol ha anat avançant em- portat per la seva noble dèria, que Déu li conservi i li augmenti. Primer es contentava de comprar vasos dels que hi ha al comerç, que ell decora- va amb les colors que tenia a mà; després amb l'Ugarte varen fer-se els colors d'esmalts provant i tante- jant al foc les relacions de tempera- tura fins a fer una paleta de nou co- lors. Després, els vidres del comerç ja no eren bons i s'imposà el proble- ma de fer-se'ls ell mateix, tantejan- los i donant-los les formes som- niades. A cada aspiració nous pro- blemes, a cada problema noves ba- talles, a cada batalla noves conquestes.

Mentre tant les colors dels esmalts van augmentant. Aquella paleta d'En Gol que a l'aula dels Bells Oficis era de nou colors, avui és de noranta, però avui els vidres que En Gol arribava a fer bufant ja no són prou; l'es- malt infinit de perfecció, li donà au- dàcies noves, i ara ens ha pogut ex- plicar el naixement gloriós de la gran plata de vidre bufat i tallat que pre- senta en aquesta Exposició on han pres part els treballadors del forn del vidre del senyor Tarrida, qui ho ha posat tot al servei del nostre artista per l'acompliment d'aquesta feina.

Amb una admirable energia, amb una insistència de ver enamorat, En Gol ha fet el miracle dels seus vidres, afinant el seu decorativisme barroc del principi, limitant la seva prodigalitat ornamentosa, rellevant les qualitats màgiques de la matèria que tracta, donant-les un tast de cosa viva, de cosa natural com si os- sin flors.

Jo quan em miro els vidres d'En Gol, tot i no saber de mules ni d'es- malts, ni dels misteris de les arts del foc, sembla que em miri una cosa de devoció. Tant hi ha sofert i tant s'hi ha enguanyat el nostre artista, que po- dem dir que els anys de les alegries i dels treballs de la joventut els hi ha abocat tots. Per això l'iris tremo- ladi de les seves transparències i les filigranes pastoses dels esmalts que s'afuen i es desmaien, m'apareixen sovint com el funeral de la vida del nostre vidrier que s'enfila amunt en holocauste del seu ideal humilíssim.

Joaquim FOLCH I TORRES

JOIES
ESMALTS
D'ART

R. SUNYER

Granvia, 643, enl.

Telèfon 813 R. P.

Carnet d'Exposicions

- * Felícia Mirbat, exposició d'o- bres a l'Aguat, a les sales de La Pi- nacoteca (Corts Catalanes, 644).
- * Aureli Tolosa, Paisatges. Gale- ries Layetanes.
- * Tomás Moragas, «El Siglo».
- * Dalmau-Bulet, Pintures i dibui- xos. Sala d'exposicions de l'Orfeó de Sans.
- * Jaume Bassa i Ribera, alumne de l'Escola Superior de Bells Oficis. Escultura i pintura. Local de l'Acade- mia de Belles Arts de Sabadell.
- * Exposició Ravich Sales, Ave- ñas (anexas a l'Hotel Ritz).

EN FRANCIS PICABIA A LES GAL- LERIES DALMAU

Quan la present crítica apareixerà segurament ja serà tancada la in- teressant exposició d'art avançat que, des de mitjans del passat mes, ha tingut oberta a les Galeries Dalmau el pintor En Francisco Picabia.

En fer la seva valoració, em caldrà partir del principi següent: que l'art d'avantguarda sempre tindrà, per da- munt de l'art pompier, l'aventatge d' no resultar mai vulgar i que serà en el transcurs del temps, que subsistirà aquesta superioritat.

I que si alguna objecció ens cal fer a l'obra del senyor Picabia, no serà sense reconèixer en els seus grà- fics colorits, una certa harmonia de traçat i de valors contra la qual no pot res la incapacitat dels detractors seus, però, ens cal assenyalar en ella, un excés de simbolisme que l'allu- nya de la concepció artística verita- ble, i que fa que un, davant dels seus treballs, se senti més aviat da- vant d'una producció científica que no d'una obra d'art. A més, el com- plet desacord entre aquests gràfics i els dibuixos pròpiament dits (alguns d'ells ben interessants per cert), fa que en la seva obra hi hagi una dualitat un poc difícil de destriar.

Amb tot, creiem que són més d'a- preciar aquestes manifestacions que no les de tanta mediocritat i poca- solta com havem de sofrir ja fa mas- sa temps, per les sales d'exposicions de Barcelona.

GALERIES D'EL SIGLO.

El pintor En Tomás Moragas, del qual hi hagué una exposició retros- pectiva a les Galeries d'El Siglo, nasqué a Girona vers el 1837 i morí a la nostra ciutat l'any 1907.

La seva pintura can de ple en la que en Rafael Benet ha anomenat molt justament àrea fortuniana, amb la major part dels seus defec- tes i amb alguna de les seves quali- tats, tal com el detallisme, portat fins a un extrem veritablement lamen- table.

No vol dir això que el pintor Mo- ragas no pogués ésser dintre del seu gènere i en el seu temps, un pintor de dots rellevants i fins d'un dibuix ben correcte, com pot veure's en les figures exposades; amb tot hem de reconèixer que és, més que res, una valor d'època la que havem d'asse- nyalar en aquesta exposició.

EN DOMENEC CARLES «AL CAMA- RIN»

Ningú podrà dir de la pintura d'En Domènec Carles que sigui una pin- tura fàcil, ans al contrari, és una pintura que s'ha arribat a la plena saor, ha estat amb esforç i, per tant, no és estrany que calgui també un cert esforç per a apreciar-ne tota la seva valor.

Cal distingir, d'entre les obres per ell exposades a «El Camarin», les na- tures mortes dels paisatges; en aque- lles, En Carles se'ns manifesta no sols amb la mateixa valor de sem- pre, sinó que en el quadre «Les flors» (marcat amb el núm 3), fins hi trobem una major estructuració, i del que du per títol «Les flors ro- ges» (núm 14), jo, més aviat en di- ria una «natura viva».

En quant als paisatges, cal confes- sar que el valor és un poc desigual, en alguns s'hi sent un xic la manca de contacte amb el natural, ço que els dona alguna duresa de valors i certa imprecisió de forma, i és per

estar completament exempta d'a- quests defectes, que citem els qua- dros «El camí», «Núvols blancs», «La font», «Olot» i «Contrallum».

Cal citar també, per recordar-nos els primers anys del pintor, el qua- dro «El port de Barcelona» i la nota: «Marina», marcada amb el núm. 10.

Que la brevetat d'aquesta crítica no mesuri la importància de l'exposició. Poques exposicions podran ésser tan interessants com és aquesta.

GALERIES LAYETANES

A les Galeries Layetanes exposa una interessant col·lecció de quadros el pintor vilanoví Cabanyes.

Integra la manifestació aquesta una col·lecció de marines, d'entre les quals cal remarcar les que, per ésser preses a ple sol, tenen una major vi- goria de color, amb tot i que en les restants, la fermesa de dibuix les fa ben acceptables.

No podem dir el mateix dels pa- satges, els quals, per ésser-hi la for- ma menys apreciada i per no reeixir del tot el pintor, en els efectes de sol, creiem que són inferiors a la resta de l'exposició.

R. VAYREDA

Noticiari

UN INTERESSANT BUTLLETÍ DE LA VIDA ARTÍSTICA

Redactat per Félix Fénéon, Pas- cal Forthuny i altres, la casa Ber- nheim jeune (25 Boulevard de la Ma- deleine, París), edita un interessant Butlletí on l'estat teòric i anecdòtic de l'art antic i modern hi és intel·ligent- ment suggestivament connotat.

Es un elegant i manejable fascicle bi-mensual que no hauria de mancar a la biblioteca de cap «amateur» de les belles coses.

Altrament, En Félix Fénéon, que n'és, sens dubte, el principal inspira- dor, és un dels esperits crítics més aguts i autoritzats de la nostra èpo- ca i sabem que s'interessa molt per l'art contemporani català.

EN JOSEP F. RAFOLS

Procedent d'Itàlia, on ha sojornat una llarga temporada, es troba de nou entre nosaltres l'arquitecte En Jo- sep F. Rafols. Ve ple d'entusiasme i rubert de tota mena d'utills i formo- sos projectes. Podem aventurar-nos a dir, amb tota sinceritat i desinterès, que En Rafols esdevindrà un dels millors dels nostres italianitzants.

Abans de marxar d'Itàlia, En Josep F. Rafols feu una exposició dels seus exquisits dibuixos al llapis a la gale- ria Gonnelli de Florència.

En l'actualitat prepara l'edició d'un remarcable llibre sobre el Renaix- eiment Arquitectònic Italià.

CONFERENCIES MIQUEL UTRELLLO

Al Museu Biblioteca Bofguier, de Vilanova i Geltru, ha començat la seva sèrie de conferencies d'Història de l'art — «L'obra de l'home» — el crític i arqueòleg En Miquel Utrillo, extraordinàriament interessants i de les quals ens n'ocuparem amb l'in- terès que elles es mereixen.

EN LA LLIBRERIA nacional i estrangera

72, Rambla Catalunya, 73
(cantonada Valencia)

Novetats en
llibres d'Art
i reproduccions
gràfiques

LA PINACOTECA

CORTS CATALANES, 644

SALÓ D'OBRES D'ART

J. M. GOL per Espinal

humil del seu petit ofici de vidrier.

Jo sé d'En Gol, una feia de quan anava a l'Escola dels Bells Oficis, que el pintava tal com és, com un noi amo- rós i apassionat, i vull contar-la malgrat li faci venir a ell una mica de vermellor a la cara. Era allà dalt en els patis de la nostra Universitat

veure dins. En Gol, tenia allí dins, com a alumne que era, una feina co- mençada, i el dalt de treballar-hi no el deixava tranquil i l'home rodava d'una finestra a l'altra guaitant a l'in- terior, amb la cara encastada als vi- dres. A dintre, damunt des bancs re- posaven en el seu lloc les eines i els

J. M. GOL treballant el vidre

VIDA MARÍTIMA I COMERCIAL

Moviment del Port el dia 5

VAIXELLS ENTRATS:

Vapor espanyol «Frutero», de Cettie en llaut.
Vapor espanyol «Tintoré», de Cartagena, amb càrrega general i 181 passatgers.
Vapor holandès «Merop», d'Alcant, amb càrrega general.
Vapor espanyol «Mahón», de Tarragona, en llaut.
Pallebot espanyol «Hermosa Beatrix», de Soler, amb garrofes.
Vapor espanyol «Balear», d'Elvissa, amb càrrega general i 5 passatgers.
Vapor espanyol «Cullera», de Gandia, amb càrrega general i 30 passatgers.
Vapor danès «Skagerak», de Skerfleva, amb fusta.
Vapor espanyol «Guetaria», de Gènova, amb càrrega general.
Vapor espanyol «Ampurias», de Palamós i escales, amb càrrega general.
Vapor italià «Bellaura», de Trieste i escales, amb càrrega general.

VAIXELLS DESPATXATS:

Vapor espanyol «Canalejas», amb càrrega general, cap a València.
Vapor espanyol «Tintoré», amb càrrega general, cap a Cartagena i escales.
Vapor espanyol «Cullera», amb càrrega general, cap a Gandia.
Pallebot espanyol «Joven Paquitos», amb càrrega general, cap a Palamós.
Balandra espanyola «Enriqueta», amb càrrega general, cap a Alcant.
Pallebot espanyol «Valderas», amb càrrega general, cap a Alcant.
Vapor espanyol «Cabo del Agua», amb càrrega general, cap a Bilbao i escales.

VAIXELLS SORTITS:

Vapor espanyol «Triana», amb càrrega general, cap a Bilbao i escales.
Vapor espanyol «Rita», amb càrrega general, cap a Marsella.
Vapor espanyol «Rey Jaime I», amb càrrega general, cap a Palma.
Vapor espanyol «Mahón», amb càrrega general, cap a Mahó i escales.
Vapor holandès «Merop», de trànsit, cap a Tarragona.
Vapor espanyol «Balear», amb càrrega general, cap a Eivissa.
Vapor espanyol «Trini», amb càrrega general, cap a Màlaga i escales.

Vapor espanyol «Frutero», amb càrrega general, cap a València.
Vapor espanyol «Ampurias», amb càrrega general, cap a Rosas i escales.

Moviment del Port el dia 6

VAIXELLS ENTRATS:

Vapor espanyol «El Gobernador», de Melilla, en llaut.
Vapor noruec «La France», de Santander i escales, amb càrrega general.
Vapor espanyol «Islade Panay», de Manila i escales, amb càrrega general i passatgers.
Vapor italià «Principe di Udine», de Gènova, en trànsit.
Vapor espanyol «Mallorca», de Palma, amb càrrega general i passatgers.

VAIXELLS DESPATXATS:

Vapor espanyol «Tito», amb el seu equip, cap a la mar.
Vapor italià «Principe di Udine», de trànsit, cap a Buenos Aires i escales.

VAIXELLS SORTITS:

Vapor espanyol «Cabo del Agua», amb càrrega general, cap a Bilbao i escales.
Vapor italià «Principe di Udine», de trànsit, cap a Buenos Aires i escales.
Vapor espanyol «Tito», amb el seu equip, cap a la mar.
Goleta italiana «San Gennaro», cap a Pouza.
Goleta italiana «Addaura», en llaut, cap a Bastia.

L'ASSOCIACIÓ DE VIATJANTS

En la darrera sessió ordinària de Junta General celebrada per l'Associació de Viatjants del Comerç i de la Indústria, de Barcelona, sota la presidència d'en Salvi Iborra, foren aprovats per unanimitat els estats de comptes corresponents al segon semestre de l'any passat, dels quals es dedueix que en dit període s'han satisfet, solament en pagament de socors, les següents quantitats: Per malalties, 39.976; per accidents i operacions quirúrgiques, 4.260; per pensions vitalícies, 8.930 pessetes, i per defuncions, 74.178.56 pessetes, o sigui un total de 123.435.56 pessetes, un dels majors aconseguits des de la fundació de l'entitat en un semestre. Igualment fou aprovada la Memòria reglamentària en la qual s'indica

ca que en l'actualitat formen part de l'Associació els següents associats: 85, d'honor; 889, protectors; 4.530, de número; 48, col·laboradors de la Caixa de Pensions per a la Veïlla; 129, corresponsals; 107, copropietaris.

Entre les altres dades que es detallen en el dit document, són dignes d'esmentar-se les referents al Dispensari Mèdic gratuït, instal·lat a la societat, el qual, durant l'últim període semestral, han ocoregut 1.062 malalts, havent-se practicat 3.690 visites.

Es procedí després, a la renovació parcial estatutària de la Junta Directiva, havent resultat elegits per a formar-ne part, els senyors següents: En Salvi Iborra Guillemot, En Francesc Vilumara Bayona, En Joan Boada Casanovas, i En Josep Humet Cots, en concepte de protectors i en el de socors de número, En Manuel Fernández Borrás, En Joan Martí Soler, En Josep Maria Soler Sánchez, En Pere Comapedrosa Pascual, En Josep Aluja Font, En Francesc Ribera Font i N'Alex Juhé Asensio.

MERCAT DE BARCELONA

Dia 5 de gener de 1923.
Cotització setmanal dels preus corrents de cereals i altres articles facilitada per la Junta Sindical del Col·legi d'Agents de Canvi i Borsa de la Plaça de Barcelona:
Blat Canadal de Castella, de 40 a 43.70 pessetes els 100 quilos sobre vagó d'origen.
Blat de la Manxa, de 42 a 42.50 pessetes els 100 quilos sobre vagó d'origen.
Promedi del preu del blat de Castella, a 41.74 pessetes els 100 quilos.

Farines: Elaboració per cilindres: Extra blanca número 1, de 63 a 64; superfin blanca número 2, de 56 a 59; entera de 60 a 61; segones, de 35 a 36.25; tercers, a 30; quarts, de 27 a 29; extra força número 1, de 78.50 a 83; segones, a 35.88; tercers, a 30; quarts, a 29.15.

Arros: Baillou zero, de 52 a 53 pessetes els 100 quilos; idem floret, de 55 a 57; idem selecte, de 57 a 59; matissat, de 57 a 59; bomba corrent de 95 a 105; bomba superior, de 113 a 121.
Garrofes: Vinaroc, de 19.04 a 20.23 pessetes els 100 quilos; roges, de 17.28 a 17.85; de Mallorca, a 15.47; d'Elvissa, a 15.47; de Tarragona, a 19.04; de València, a 18.45; de Xipre, de 22 a 23; de Portugal, a 19.04.
Despulls: de segó, a 5.71 pessetes els 100 quilos; segoneta, a 6.78; segoneta menut, a 7.
Escalola de Sevilla, a 65 pessetes els 100 quilos; estrangers, de 54 a 55 pessetes.

Civada: d'Extremadura, de 34 a 35 pessetes els 100 quilos; de la Manxa, de 35 a 38; de l'Argentina disponible, de 33.50 a 34; de Tunis, de 36 a 37.50.
Veces: de Navarra, a 70 pessetes els 100 quilos; de Calaf, de 61 a 63; de Màlaga, rodones, de 58 a 55 pessetes; idem castellides, a 52.
Ordi: d'Extremadura, de 35.50 a 36 pessetes els 100 quilos; de l'Urgell, de 35 a 35.50 pessetes; de la comarca, de 25 a 38.50; del Danubi disponible, de 34.50 a 35; del Marroc i Tunis, a 35.
Faves d'Extremadura, de 46 a 48 pessetes els 100 quilos; del Marroc, de 46 a 47; de Mallorca, de 46 a 47; valencianes noves, de 45.50 a 47; de Mahó, de 70 a 75.
Favons: de Sevilla, de 46.50 a 49.50 pessetes els 100 quilos; de Xereq, de 48 a 50; del Marroc, de 44 a 46.
Mores: del Plata disponible, de 31 a 32 pessetes els 100 quilos; idem embarcament de desembre, de 26.75 a 29.50 cat; idem embarcament del 15 de desembre al 15 de gener, de 25.70 a 26.30 cat. Yellow American, 215 gener, a 3.90 dòlars.
Mill: de l'estranger, a 36 pessetes els 100 quilos; de la comarca, de 39 a 40.
Erps del país, de 46 a 47 pessetes els 100 quilos.
Llavor de canem de l'estranger, de 60 a 63 pessetes els 100 quilos.
Cigrons: d'Andalusia blancs, de 46 a 50 pessetes els 100 quilos segons número; idem idem palons, de 55 a 90 pessetes segons número; idem idem alfarnats, de 70 a 110 pessetes segons número; idem moruns número 30, de 56 a 58 pessetes; idem idem moruns número 29, de 56 a 57; idem idem número 28, de 42 a 44.
Mongetes: de València del Pinet noves, a 68 a 70 pessetes els 100 quilos; amonquillina noves, de 67 a 70; tranquillon noves, de 70 a 72; de Castella noves, de 110 a 112; de la comarca noves, de 65 a 71; cocorrosses de Castella noves, de 75 a 77; de Mallorca noves, de 72 a 74; de Galatz noves, de 60 a 62; del Japó velles, a 30; del Danubi velles, de 41 a 42; de Xile velles, a 38.
Fasolets: estrangers, de 65 a 70 pessetes els 100 quilos; de Castella, de 70 a 73.
Llenties, de 105 a 120 pessetes els 100 quilos.
Guixes, de 46 a 47 pessetes els 100 quilos.
Nota: — Els preus s'entenen sense drets de consums, posada la mercaderia sobre els carros, per compte del venedor, llevat dels preus cat.

FRUITES I LLEGUMS DEL PAIS

Dia 5 de gener de 1923.
(Informació de la casa Miquel Valls i Salvadó)
Alls cap-pares, a 36 pessetes la dotzena de forces.
Ametlles amb closca mollia, a 125 pessetes els 100 quilos; idem amb closca forta, a 60 pessetes; idem Mallorca escollida, a 280; idem propietari de primera sense trossos, a 285 pessetes.
Escalola de Sevilla, a 60 pessetes els 100 quilos.
Mongetes blanques: Amonquillines, a 72 pessetes els 100 quilos; Mallorca, a 77; del Pinet, a 74.
Mongetes de color de Castella, a 80 pessetes els 100 quilos.
Matafalga en gra de Castella, a 270 pessetes els 100 quilos; idem de la Manxa, a 280.
Veces de Sevilla, a 55 pessetes els 100 quilos.
Arros bomba floret, a 120 pessetes els 100 quilos; bomba número 12, a 110; amonquill número 10, a 58; amonquill número 5, a 57; amonquill número 2, a 54; selecte, a 58; farina d'arros, a 50; a 60.
Avellanes: negreta escollida, a 60 pessetes els 50 quilos; idem garbellades, a 55; idem en gra de primera, a 220 pessetes.
Cacanets: gra de l'estranger, a 90 pessetes els 100 quilos; dos grans roigs, de 70 a 75; tres grans, de 80 a 85 pessetes.
Comi, a 450 pessetes els 100 quilos.
Xufes garbellades, a 100 pessetes els 100 quilos; idem colliter, a 95.
Cigrons: de Xereq, a 112 pessetes els 100 quilos; idem Xereq número 1, a 117; idem Xereq número 2, a 113; Mazagan, números 29-30, a 65; pelons número 4, a 60; especials, a 85 pessetes.
Llenties del país, a 130 pessetes els 100 quilos.
Mores del Plata, a 32 pessetes els 100 quilos.
Nous escollides, a 100 pessetes els 100 quilos.

Panses de Màlaga, de 15 a 21 pessetes la caixa de 10 quilos.
Pinyons de Castella, a 390 pessetes els 100 quilos.
Tramuzos, a 38 pessetes els 100 quilos.

Figues: de Fraga, a 11 pessetes la caixa de 10 quilos; de Mallorca, a 7; de Mallorca Cantines, a 5.50; Mallorca confecció de Fraga, a 9.

OLIS
Dia 5 de gener de 1923.
(Associació Gremial de Negociants d'Ollis de Barcelona)

Oli d'oliva

Corrent bo, a 138.60 pessetes els 100 quilos.
Corrent superior, a 138.95 pessetes els 100 quilos.
Classe fina, a 217.39 pessetes els 100 quilos.
Classe fina extra, a 233.17 pessetes els 100 quilos.
Segueixen els mateixos preus que la setmana passada.

Oli de pinyola

De color verd de primera, de 86.98 a 91.30 pessetes els 100 quilos.
Groc de primera, de 100 a 104.25 pessetes els 100 quilos.
Groc de segona, de 91.30 a 95.65 pessetes els 100 quilos.
Segueix el mercat amb poques variacions.

Oli de coco

Blanc (amb envàs), a 130 pessetes els 100 quilos.
Cochin, a 100 pessetes els 100 quilos.
Palma, a 190 pessetes els 100 quilos.
Preus fermes.

Oli de llinosa

Oli de llinosa cru, a 170 pessetes els 100 quilos.
Oli de llinosa cuit, a 178 pessetes els 100 quilos.
Oli de llinosa incolor, a 200 pessetes els 100 quilos.
En caixes, 8 pessetes més per 100 quilos.
Segueixen els mateixos preus.

Oli de cacauet

Corrent, a 185 pessetes els 100 quilos.
Mercat estacionat.

Arribades de la setmana

A l'estació del Marroí han arribat dos vagons d'oli andalus i 33 d'oli del país.
Queden a l'estació cinc vagons d'oli del país.

ADONS

Dia 5 de gener de 1923.
(Informació de la casa J. Espinas, de Barcelona)

Superfosfat d'os de mig a 1 per 100 azot i 18.29 d'àcid fosfòric, a 15 pessetes els 100 quilos, a la fàbrica.
Superfosfat de calç mineral 13/20 per 100 d'àcid fosfòric soluble, a 13 pessetes els 100 quilos, sense envàs.
Superfosfat de calç mineral 18/18 per 100 d'àcid fosfòric soluble, a 12 pessetes els 100 quilos, mínim de deu tones sense envàs.
Superfosfat de calç mineral 13/15 per 100 d'àcid fosfòric soluble, a 10 pessetes els 100 quilos, mínim de deu tones sense envàs.

Sulfat d'amoníac 20/21 per 100 azot, a 58 pessetes els 100 quilos.
Nítrat de sosa 15/16 per 100 azot, a 42 pessetes els 100 quilos.

Sulfat de potassa 90/92 per 100, equivalent a 49.50 per 100 de potassa pura, a 37 pessetes els 100 quilos.

Clorur de potassa 80/85 per 100, equivalent a 50.51 per 100 de potassa pura, a 33 pessetes els 100 quilos.

Materia orgànica còrnica natural 10/11 per 100 azot i 2/3 per 100 àcid sa pura, a 38 pessetes els 100 quilos.

Nitrogina Sant Jordi 8/10 per 100 azot, a 25 pessetes el sac de 70 quilos.

Farina fosfatada d'ossos per aliment de bestiar, a 50 pessetes els 50 quilos.

Sofres
Sofre «Extra fl», a 14 pessetes el sac de 40 quilos.

Sofre sublimat (flor), a 25 pessetes el sac de 50 quilos.

Sofre precipitat (gris), a 9 pessetes el sac de 40 quilos.

Sofre en terrós, a 30 pessetes els 100 quilos.

Sofre en canó, a 45 pessetes els 100 quilos.

MINI D'ALUMINI

Dia 5 de gener de 1923.
En pols de color natural, a 150 pessetes els 100 quilos.

Centre Cotoner de Barcelona

INFORMACIÓ TELEGRÀFICA

TELEGRAMS OFICIALS DEL DIA D'AVUI

Liverpool	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	Tercer telegrama	Quart telegrama	TANCA
Disponible . . .	15.19	00.00	15.08	00.00		00.00
Futurs:						
Gener	14.57	14.42	14.51	00.00		00.00
Març	14.43	14.28	14.37	00.00		00.00
Maig	14.27	14.12	14.21	00.00		00.00
Juliol	14.07	13.95	14.01	00.00		00.10
Octubre	13.22	13.08	13.16	00.00		00.00

Alexandria	Febrer	Abril	Junel	Tanca anterior	Obriment avui	TANCA
Futurs Asmhoum	27.90	28.15	Març . .	16.80	00.00	00.00
	Gener	Març	Maig . .	17.00	00.00	00.00
Sakellaridis	32.25	31.20				

Nova York	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible . . .	23.45	00.00	00.00	00.00
Futurs:				
Gener	23.36	23.33	23.39	00.00
Març	23.55	23.55	23.57	00.00
Maig	23.64	23.64	23.71	00.00
Juliol	23.35	23.37	23.47	00.00
Octubre	24.63	24.54	00.00	00.00

Nova Orleans	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible . . .	23.75	00.00	00.00	00.00
Futurs:				
Gener	23.20	00.00	00.00	00.00
Març	23.22	00.00	00.00	00.00
Maig	23.32	00.00	00.00	00.00
Juliol	23.99	00.00	00.00	00.00
Octubre	25.17	00.00	00.00	00.00

Barcelona, 5 de gener de 1923.

Banc de Catalunya

Barcelona

Central: Rambla d'Estudis, 4

Agències: N.º 1: Creu Coberta, 8.
N.º 2: Sant Andreu, 148
N.º 3: Salmerón, 111.

Valors - Cupons - Girs

Canvi - Banca

Apartat de Correus: 563
Direcció telegràfica:
CATALONIABANK

Banca Tusquets, S.A.

CANVI - VALORS - CUPONS
Rambla del Centre, número 9

Banco Español de Crédito

Capital Ptes. 50 millions
Rambla d'Estudis, 14

Invitem el públic que visiti la nostra cambra cuirassada, de solida i moderna construcció, amb compartiments de lloguer de diferents dimensions a preus reduïts lliures de tot impost.

NOVETAT

ART

EMOCIÓ

En pasta de colors grisos, a 350 pessetes els 100 quilos.

MERCAT VINICOLA DE BARCELONA

Dia 5 de gener de 1923.

(Informació facilitada per l'Associació de Magatzemistes i Exportadors de vins de Barcelona.)

Preus per grau i hectolitre i mercaderia posada al celler del colliter: Penedès: blanc, a 1'65 pessetes; negre, a 1'65.

Camp de Tarragona: blanc, a 1'75 pessetes; negre, a 1'75.

Conca de Barberà: blanc, a 1'50; negre, a 1'50.

Priorat: negre, a 2 pessetes.

Vilanova i Geltrú: negre, a 1'75 pessetes.

Igualada: negre, a 1'65 pessetes.

Martorell: blanc, a 2 pessetes.

Manxa: blanc, a 2 pessetes.

Alacant: negre, a 2'25 pessetes.

Mistela blanca, a 2'75 pessetes.

Mistela negra, a 2'75 pessetes.

Moscàtel, a 4 pessetes.

(Prohibida la reproducció si no s'esmenta la procedència.)

BACALLA

Dia 5 de gener de 1923.

Aquestes setmanes no hi han hagut noves arribades.

Per al consum es cotitzen els següents preus:

Mercat anímat

Bacallà llibre de primera, a 82 pessetes els 40 quilos.

Bacallà d'Islandia de primera, a 73 pessetes els 40 quilos.

Bacallà d'Islandia primes, a 68 pessetes els 40 quilos.

Bacallà d'Islandia de segona, a 60 pessetes els 40 quilos.

Tripes de bacallà, a 300 pessetes els 40 quilos.

FARRATGES

Dia 5 de gener de 1923.

Alfals d'Urgell de primera, a 27'50 pessetes els 100 quilos estació de Barcelona.

Alfals d'Urgell de segona, a 25 pessetes.

Palla d'Urgell, a 12'25 pessetes.

Palla del país, a 12'25 pessetes.

Palla curta d'Aragó, a 12'25 pessetes.

Palla per a embalatges, a 11 pessetes.

Palla per a omplir màrtegues, a 11 pessetes.

ZENC, PLOM ALBAIALDE, MINI, ESTANY

Dia 5 de gener de 1923.

Els preus que regelen són els següents:

Pessetes per 100 quilos

Zenc: En lingots de primera fosa, 150

En lingots refinats, 180

Xapes número 5, 205

Xapes número 6, 195

Xapes número 7, 185

Xapes números 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 18, 20, 22 i 24, 170

Planxes ondulades números 13 i 14, 170

Planxes per a setinar paper, 207

Planxes per a calderes de vapor, 180

Discs i tires per a gibralls, 242

Claus de zenc, 235

Zencs amb especial per a piles Leclanché, 255

Piom: Tubs de plom pur de 6 a 8 m/m, 118

Tubs de plom pur de 10 m/m, 118

endavant, 118

Planxa de plom pur de 1, 1 1/2, 2, 2 1/2, 3 i 4 m/m, 135

Mini: Pur de plom en barrils de 50 quilos net, 135

Pur de plom en barrils de 100 quilos net, 135

Pur de plom en barrils de 200 quilos net, 135

Albaialde: Pur en barrils de 150 quilos i 250 quilos net, 180

Estany: Fi en barretes, marca Billiton, 750

Fi en lingots d'uns 18 quilos, marca Billiton, 750

El Carnaval

El Comitè Pro-Carnaval en la seva última reunió acordà nomenar una Comissió denominada d'Ornamentació perquè cuidi que la presentació general de la Rua, sigui digna de la fama de bon gust de què gaudirà la nostra ciutat.

Acordà significar el seu agraïment a la Junta de l'Exposició de Barcelona, per permetre la celebració de les festes en aquell lloc, i per l'activitat amb què es prossegueixen els treballs d'urbanització de la gran Avinguda del Parc de Montjuïc, la qual quedarà convertida en una veritable pista, les on desfilirà la Gran Rua i

en la forma que s'indica.

Va pendre nota dels premis que té fins avui oferts, que són els següents: de l'Alcaldia de la Junta de l'Exposició, de la Societat d'Atracció de Forasters i de l'Agrupació de Fabricants de Confeti i Serpentina. Importants industrials i Companyies han promès trametre aviat la nota dels premis que ofereixen.

El Comitè Pro-Carnaval, la principal finalitat del qual és proporcionar estones d'esbargiment al poble, prega a totes les indústries i comerços relacionats amb les festes de Carnaval, cooperin en la forma que millor entenguin, a la seva obra, que és també la de fomentar el treball en el nostre comerç en general, durant les dites tradicionals festes populars.

Els Pomells de Joventut

El Pomell de Joventut «Amics dels Infants», del Prat de Llobregat, celebrarà la Festa de la Llengua Catalana demà, diumenge, a les quatre de la tarda, que consistirà en programa literari-musical executat per diversos Pomells i un Esbart de Dansaires.

Hi assistirà un delegat del Directori.

Com és costum, es convidarà els pomellistes i llurs famílies.

Reial Acadèmia de Ciències i Arts

OBSERVATORI FABRA

Secció Meteorològica i sísmica

Setmana del 25 de desembre de 1922, al 2 de gener de 1923, a les 8 hores

Estació Meteorològica

Temperatura màxima, 11'8 graus el dia 30, a les 13 h.

Temperatura mínima, 2'0 graus el dia 28, a les 6 h.

Màxima velocitat absoluta del vent, 25 metres per segon el dia 31, a les 3 h, 20 m. del WSW.

Pluja total en mil·límetres, 0'1 els dies 30 i 31.

Saturació de l'aire, 0 hores en total.

Humitat relativa inferior a 50 per 100, 0 hores en total.

Humitat relativa mínima, 46 per 100 el dia 30, a les 12 h.

Estació sísmica

Dia 28.—A les 9 h. 51 m. 50 s. es registra un tremolor de terra ocorregut a 153 quilòmetres de Barcelona. L'epicentre es troba a la vall de l'Agly (Pirenus Orientals). A la Sella ha estat sentit per don Calixte Noguera com de grau II de l'escala de Mercalli.

Dia 29.—A les 12 h. 24 m. 49 s. s'inscriuen les ondes superficials d'un terratrèmol, l'epicentre del qual es troba als Abruzzos.

Dia 31.—A les 8 h. 43 m. 49 s. apareixen les ondes transversals d'un terratrèmol, la distància epicentral del qual és d'uns 7.000 quilòmetres.

El director de la Secció, Dr. Fontseré.

Espectacles

Gran Teatre del Liceu

Demà, 7, tarda: FAUST, pels celebrats artistes Bonaplata Bau, Lucci, Pintucci, Zalesky, Sarobe. — Dilluns

nit: **ELS MESTRES CANTORS**. — Dimarts: Serata d'Onore de l'eminent sopran T. Poff Randaccio. — Aviat: Presentació de l'eminent divo tenor CARLO HACKET.

Principal Palace

Plaça del Teatre, 214. Tels. 5195 i 4736 A

Últims dies

de la fastuosa revista de gran espectacle,

CRI-CRI

Les representacions de la qual terminaran irremissiblement el diumenge, dia 14 del corrent, per haver estat contractada per als teatres

APOLLO, de València

i REINA VICTÒRIA, de Madrid

AVUI, DISSABTE, DIA 6

Festivitat dels Reis

Aquesta nit, funció amb el concurs dels ovaconats dansarins

Lydia Jonhson

i K. Alperoff

L'actuació dels quals s'ha prorrogat i representantse el deliciós quadro

Idil·li de Ninots

Dilluns, dia 8

ESDEVENIMENT ARTÍSTIC

100 representació

de CRI-CRI

estrenant-se el nou quadro

LA TEYA DANSA I LA MEYA

Nous balls per la parella

JOHNSON & ALPEROFF

Teatre Català ROMEA

Telèfon 3500 A. — Avui, dissabte.

Nit: reposició de la celebre obra d'En Frederic Soler, unys ha no representada, LA CREU DE LA MASIA I CIVILITATS, TANMATEINI. — Demà,

diumenge, tarda, a les tres: ELS PAS-TORETS, amb els REIS, i present als nens i nenes, A DO SQUARTS DE SIS: LA CREU DE LA MASIA I LA CASAMENTERA. Nit: 2 èxits, 2: EL PAQUEBOT

«TENACITY», del Teatre Selecte, i la comèdia en dos actes, de gran broma, QUAN ELLES VOLEN... — Es despatxa a Comptaduria.

— Es despatxa a Comptaduria.

— Es despatxa a Comptaduria.

— Es despatxa a Comptaduria.

— Es despatxa a Comptaduria.

— Es despatxa a Comptaduria.

— Es despatxa a Comptaduria.

— Es despatxa a Comptaduria.

— Es despatxa a Comptaduria.

— Es despatxa a Comptaduria.

— Es despatxa a Comptaduria.

— Es despatxa a Comptaduria.

— Es despatxa a Comptaduria.

— Es despatxa a Comptaduria.

— Es despatxa a Comptaduria.

— Es despatxa a Comptaduria.

— Es despatxa a Comptaduria.

— Es despatxa a Comptaduria.

— Es despatxa a Comptaduria.

COTA, pels eminents artistes senyora Vela i senyor Sagi-Barba, i primer acte de la preciosa obra PEL TEU AMOR, per la senyoreta Bugatto i el senyor Vendrell. — Es despatxa a Comptaduria. — En aquest teatre hi ha calefacció central.

Teatre de Novetats

Circ Equestre

Gran Companyia de Mr. Ventura Gannau. — Avui, dissabte, diada dels Reis, tres quarts de deu de la nit:

EXTRAORDINÀRIES FUNCIONS, ÚLTIMS DIES DE LA TEMPORADA. — Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

— Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

— Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

— Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

— Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

— Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

— Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

— Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

— Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

— Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

— Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

— Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

— Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

— Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

— Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

— Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

— Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

— Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

— Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

— Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

— Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

— Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

— Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

— Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

— Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

— Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

— Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

— Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

— Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

— Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

— Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

— Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

— Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

— Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

— Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

— Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

— Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

— Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

— Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

— Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

— Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

— Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

— Grandios exit de tota la Companyia, ovacions delirants al simpàtic domptador, únic al món, BRECKERS, amb els seus

Beker, Saint-Saëns, Boellmann. — Localitats: Unió Musical Espanyola, 1 i 3, Portal de l'Angel.

TEATRE NOU

Companyia d'opereta, sarsueles i revistes

dirigida per ENRIC BEUT

Nit a tres quarts de deu, NOCHE DE ANIMAS I S. M. EL DOLLAR. — Nota: Dissabte, 13 de gener, debut, de la companyia argentina Muñio-Alippi.

TEATRE COMIC

Avui, dissabte, dia 6 de gener. Nit, a dos quarts de deu: Primer, el drama en tres actes LOS DOS SARGENTOS FRANCESES; segon, LA TORNADA D'EN NANDU, i tercer, la revista de gran èxit, PIPI. — Demà, diumenge, tarda i nit, LA DAMA DE LAS CAMELIAS, LA TORNADA D'EN NANDU i la revista PIPI.

— Demà, diumenge, tarda i nit, LA DAMA DE LAS CAMELIAS, LA TORNADA D'EN NANDU i la revista PIPI.

— Demà, diumenge, tarda i nit, LA DAMA DE LAS CAMELIAS, LA TORNADA D'EN NANDU i la revista PIPI.

— Demà, diumenge, tarda i nit, LA DAMA DE LAS CAMELIAS, LA TORNADA D'EN NANDU i la revista PIPI.

— Demà, diumenge, tarda i nit, LA DAMA DE LAS CAMELIAS, LA TORNADA D'EN NANDU i la revista PIPI.

— Demà, diumenge, tarda i nit, LA DAMA DE LAS CAMELIAS, LA TORNADA D'EN NANDU i la revista PIPI.

— Demà, diumenge, tarda i nit, LA DAMA DE LAS CAMELIAS, LA TORNADA D'EN NANDU i la revista PIPI.

— Demà, diumenge, tarda i nit, LA DAMA DE LAS CAMELIAS, LA TORNADA D'EN NANDU i la revista PIPI.

— Demà, diumenge, tarda i nit, LA DAMA DE LAS CAMELIAS, LA TORNADA D'EN NANDU i la revista PIPI.

— Demà, diumenge, tarda i nit, LA DAMA DE LAS CAMELIAS, LA TORNADA D'EN NANDU i la revista PIPI.

— Demà, diumenge, tarda i nit, LA DAMA DE LAS CAMELIAS, LA TORNADA D'EN NANDU i la revista PIPI.

— Demà, diumenge, tarda i nit, LA DAMA DE LAS CAMELIAS, LA TORNADA D

NYOR SECRETARI i la revista KRO. KRO. — Demà, LA VENTAFOLS

CIRC PALISSE

Marquès del Duero, cantonada Comte Asalto

L'exhibició de feres més gran del món
22 Ocos, 6 Elefants, 10 Lleons, 6 Tigres reals, 17 Simis, 32 Cavalls, Camells, Búfals, etc., etc.

Avui, dissabte, 6 de gener, FESTIVITAT DELS REIS MAGOS.

Gran extraordinària funció

Les deu, selectíssima completa. En totes dues funcions pendran part els FEROGES TIGRES REALS, ELS GEGANTS ELEFANTS, ELS 30 OSSOS BLANCS, ELS EXTRAORDINARIS CODONAS i altres grans atraccions. Exhibició permanent del GRAN PARC ZOOLOGIC des de les deu del matí a les vuit del vespre.

PALACE CINE

Gran Saló de Moda

Avui, dissabte, a les deu de la nit. Programes extraordinaris. L'emocionant pel·lícula, L'AUDAC, per George Walsh. La deliciosa, EL PRESENT DEL REI BALTASAR, formós film de dia de Reis, i la formosíssima pel·lícula d'emocionant argument i grans èxits, L'HABIT, per Mildred Harris, esposa divorciada de Charlot, de la marca First National Circuit. A la

sessió de la nit, augment de programa. — Demà, diumenge, sessions matinal, tarda i nit. Grans programes amb estrènes.

Diorama

Avui, dissabte. Vespre, augment de programa i estrèna de la superproducció del Programa Ajuria, per Paulina Frederick; «Anima extraviada», «El capità Kidd», episodis novè i desè; «Reputació», per Priscilla Dean; «A cops de puny»; «La reconciliació dels nuvis», comèdia de gran broma; «Poesies i àpats», per Charles Ray. — Demà, diumenge, grans sessions a la tarda. Estrèna dels episodis onzè i dotzè de «El capità Kidd». Nit, grans estrènes.

Saló Catalunya

Gran Cine de Moda

Notable sextet Jordà. — Avui, dissabte, festivitat dels Reis. Vespre, estrèna: «L'alegre mentider», preciosa comèdia, pel simpàtic artista W. Kerigan. — Demà, diumenge, matinal i tarda, colossal programa. Nit, estrèna: «La dama de la flor» (Repertori M. de Miguel), el més gran de la producció nacional, pel·lícula deguda a l'encertada direcció d'un gran mestre de la cinematografia nord-americana i director que fou de la importantíssima casa Famous Playes, de Nova York, serà el més legítim triomf de la cinematografia.

Cap País com el nostre!

Per la seva bellesa i pel seu cel reuneix les condicions per a impressionar pel·lícules. Tot consisteix en tenir un bon operador i un bon director d'escena, i així quedarà demostrat amb l'estrena de la pel·lícula

La dama de la flor

del REPERTORI DE M. MIGUEL (L'Aristocràcia del Film), que demà, diumenge, a la nit, s'estrenarà en el

Saló Catalunya

ASSOCIACIÓ DE MÚSICA DA CAMERA

Dimarts, 9 de gener, a tres quarts de deu en punt del vespre.

RECITAL DE GUITARRA

per l'il·lustre artista català

MIQUEL LLOBET

Obres de Sor, Tàrraga, Costa, Villars, Mendelssohn, Rubinstein, Albeniz i Sor-Llobet.

EXCLUSIVAMENT PER ALS SOCIS

KURSAAL - Aristocràtic Saló

PALAU DE LA CINEMATOGRAFIA

El saló de més confort de Barcelona. — Sextet Sufé i Trio Moltó. — Avui, dissabte, dia dels Reis. Nit, últim dia del primer llibre del sensacional cine-drama de sorrells èxit ROGER LA HONTE (exclusiva), se-

gons la cèlebre novel·la de Jules Mary, magistralment interpretada pels eminents artistes Signoret, Rita Jolivet i la simpàtica nena Regina Dumian, completant el programa la meravellosa comèdia dramàtica L'AUDAC, pel famós artista George Walsh; NO EM DONI TANTA GRASIA, de gran broma i les ACTUALITATS GAUMONT i la formosa comèdia L'AMIGUETA, per la gentil artista Mlle. Madys. — Demà, diumenge, extraordinari programa. Gran sessió matinal, d'onze a una, Tres estrènes. Segon llibre de la colossal producció francesa ROGER LA HONTE, FUNCIO BENEFICA i la grandiosa comèdia dramàtica JIMMI SANSON, L'AVENTURER i altres.

Frontó Principal Palace

Nit, no hi ha partit. — Aviat, debut de l'aplaudit pelotari ARRATE.

Exposició del Pessebre

CASA DE CARITAT

Grans exhibicions artístiques dels senyors Junyent, Ros i Güell, Morales, Bulbena i Girbal. Hi pendran part en les veïlades de els a vuit de la tarda dels dijous i dies festius, fins a la Candelera, diferents orfeons i agrupacions de dansalres.

Entrada pel carrer de Valldonzella

PUTXINEL·LIS «MIRIA»

Demà, diumenge, dia 7, a les cinc de

la tarda: EL GUARDA BOSCH i PASSA-TEMPS pel TRANQUILL, BALL DEMONI TURURUT.

FUTBOL

Extraordinari partit internacional

Dia 7. Ales 2'45 tarda.

A. C. Sparta

onze internacionals contra

Werein fur Rasenspiele

Finalista sud Alemanya vuit internacionals

Camp Espanyol Preus reduïts

Casa Beethoven

Tenim un gran assortit d'òperes antigues i modernes, d'ocasió, que realitzem a preus sumament econòmics.

Terramar-Sitges

PARO HOTEL, deliciosa carretera asfaltada. — Telèfon 341.

EDEN CONCERT

Asalto, 12. — Gran èxit de GLORIA GIL REY, cançonetista. HOU JANOT, parella de ball; CAROLINA DE LA RIVA i altres importants atraccions.

Tots els dies, Aperitiu - Dancing i Tabari America.

Els monjos de Montserrat i la casa J. Fonollada Serra, de Barcelona

fan avinent que l'únic licor elaborat en aquell Monestir és el que es ven a tot arreu amb el nom de

AROMES DEL MONTSERRAT

Molta

ACCIDENTS IMPREVISTOS

poden ésser fatals si no es té ben a prop un remei d'urgència

En totes les castes, en lloc preferent, deu haver-hi sempre una botella de

Aigua Oxigenada VOLCÁN

Un cop, una ferida, una lesió no s'endanya si es renta desseguida amb aquest remei senzill i d'efectes immediats

Depositaris: J. URIACH I C

FARMACIES PRINCIPALS

Bruch, 49

MÉS DE 8.000 PERSONES

podent justificar avui la perfecció amb que aquesta casa fa examens visuals per a l'aplicació de lentes o ulleres. Si vós té algun defecte de refracció, no dubti: vagi tot seguit a

LA OPTICA MEDICAL

on, amb aparells matemàtics, li diran els cristalls que vós necessiteu. Com aquesta operació es per a vós de molt interès, no esperi a demà, vingui avui i quedarem molt honrats en servir-lo.

Carles Tutusaus Optic-Fabricant

Boqueria, 22 : : : Raurich, 2
BARCELONA

CASA FUNDADA EN 1890

Carme, 51, botiga

AL REGULADOR

TELEFON A G

BARCELONA

Herniats (Trencats)

Volen curar les vostres hernies? Volen evitar el seu desenrotllat? Volen prevenir els seus perills? Volen anar còmodes? Amb els braguers que fabrica l'especialista PÉRE SIMÓN obtindreu aquestes avantatges.

Hi ha braguers de 5, 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45 i 50 pesetes un. Faixes higièniques per a evitar l'abort i dilatació del ventre. Braguers per a la curació radical de les criatures. Objectes de goma per a la higiene en general. Cotons i gasses per a la curació de ferides segons el Dr. LISTER.

Fàbrica de Flors, Corones i Plantes

Tot el que's necessita per a fer-les

Antiga Casa T. COSTAS. Palla, 13 i 15, pral.

Catarro dels nois

L'anti-catarro BORONET, és el veritable específic acreditat per a curar en pocs dies la Coqueluche, Bronquitis de tota mena de totes les criatures.

Farmàcia de l'autor, Carders, 46; Doctor Andreu i J. Viladomat. Rambla de les Flors.

Vendes

Venc o necessito

soci per a tenda de comestibles acreditada prop de Barcelona. Raó: Comte del Asalto, 15, principal. De 8 a 12.

Tenda a Granollers

tocant al mercat amb tots els utensilis barats, 1.000 pesetes. Ocos Boqueria, 5.

Vene mobles

per haver de sortir de Barcelona. Vene tot el mobiliari en molt bones condicions i a bon preu. Dirigir-se a LA VEU, número 550.

Ofertim en immillorables condicions algunes màquines de compondre «Typograph». 80n moderns i a punt de funcionar.

Dirigir-se a P. A., número 13, d'aquesta Administració.

Vene tota la meua col·lecció de llibres de la «Biblioteca Literària» de les publicacions de l'editorial en molt bones condicions. Gairebé no n'hi ha cap de tallat. Dirigir-se a J. C., número 33, d'aquesta Administració.

Piano d'ocasió

venc. Carders, núm. 13, botiga

TERRENYS

el millor de Santa Coloma de Gramanet es ven. Raó: Carrer Sant Pau, 70. «La Cruz Blanca»

Torra i casa

a Dos-Rius es ven. Raó: Carrer Sant Pau, 70. «Cruz Blanca».

Venc un Omnibus

30 x 40 Hispano Suissa de cabuda 30 seients en perfecte estat, model nou. R. Catalunya, 52, principal, segona.

VENDA

arrendo, vedat miner coure, plata, labors, 16 km. carretera, estació Robledo. Arrendat Peñarroya es disposava explotació quan es van suspendre els negocis. Llista Madrid, cédula 3753. Sense corredera.

MEDICAMENTOS

química pura, específics farmacèutics i altres minerals, es venen directament dels punts d'origen. Farmàcia de Botta i Balbà, Rambla de Catalunya, núm. 1, cantonada Ronda de la Universitat.

Màquines de calcular

en marques canviades per les calculadores suïsses representades per la casa.

JOAN FREY, BARCELONA

Ronda Sant Pere, 25

Plaça: en facilitem de 30, 50 i 70 pesetes, ràpidament. Bruch, 71, 3er, 2.º i 4.º i de 1.º a 1.º

Compres

Compraria caseta de baixos i primer pis en barriada obrera de Barcelona, que no s'hi hagin de fer despeses.

Escriure al senyor Blanc a l'Administració de LA VEU DE CATALUNYA, núm. 16.

Compraria el tomet de Puericultura «Per quans s'es marxa», ja poc esgotat.

Ofertir-les al núm. 102 d'aquesta Administració.

Compraria cubetes fotogràfiques de ferro esmaltat i de 50 x 60 cm., si estiguessin en bon estat i a preu d'ocasió.

Ofertir-les al núm. 102 d'aquesta Administració.

Compraria els núms. 1 i 2 de 1918 per a completar la meua col·lecció del «Magazine» «D'ací i d'allà».

Podem oferir-los al núm. 103 a LA VEU DE CATALUNYA.

Lloguers

Gran ganga

Gran torre 3 pisos amb mobles, jardí, aigua i telèfon, 30 ds. al mes, prop de Barcelona. Urgell, 40, pral. 1.º De 10 a 1.

Pis

Formosíssim principal tocant a la Rambla, cediré a comprador dels meus mobles. Raó: Passeig de Gràcia, 49, botiga.

Solar emmurallat

a La Sagrera, contracte 8 anys, es lloga 35 ptes. mes, sols per a indústria. Claria, 73, 4rt, 1.º

Pianos

de lloguer de diferents preus. Bruch, 71, 3er, 2.º i 4.º i de 1.º a 1.º

Pis esplèndid

a diari amb set dormitoris i tres balconis al carrer, molt ben amoblat, especial per a dispenes o artistes; res d'agències. Raó: Gualdà, 14, 1er, 1.º E. Irigoyen, avui i demà, de 9 a 12.

Entregaré 100 pesetes en firmar el contracte, al qual em faciliti pis de menys de 15 duros al mes en lloc proper al tramvia.

Escriure al 1002 d'aquesta Administració.

Dispeses

Habitació

a senyor estranger.

Barbà, 11, tercer.

3 habitacions

dret enina. Vallbonat, 12, botiga, Poble Sec.

Habit. 2 llits

sols dormir, balcó carrer, Ariabau, 13, primer, primera.

PENSIÓ

GRANDS BOULEVARDS

Aigua corrent, calefacció, bany, ascensor, telèfon, saló de lectura, piano, etc.

COSETS, 622

Xamrà Rambla de Catalunya, prop del Passeig de Gràcia.

INAUGURACIÓ, diàluna, dia 8

Habitació

Per a dos amics a tota pensió.

amb balcó al carrer. Cardenal Casañas, 15 i 17, principal.

Magnífica habitació

sol, llum, net, a senyor, en famílla, bany, ascensor. Rambla Catalunya, 24, tercer, 2.º

Saló-dormitori

a tota pensió a matrimoni o 2 amics. Independent, 2 balconis al carrer. Ronda Sant Antoni, 49, tercer, 2.º

CASA particular cedirà habitació a tot estar a senyor formal. Cardenal Casañas núm. 15 i 17, segon, segona.

Demandes

Comanditaré

negoci seriós i que porti anys establert. Intil contestar sense aquests requisits. Escriure al número 2490. «Empresa Ideal d'Informació». Rambla de les Flors, 16 (ANTUNIS).

A cada poble

persona activa amb poc diner empleat, es guanyarà la vida venent novetats en perfumaria. Escriure a C. D. Aparat 378 C. 14, Barcelona.

Cuina

per a sis persones, bon son, propines. Corta, 431, entresol, 2.º

Falta professor

mandolina per a llicons a domicili. Balmes, 69, 1er, 2.º

Matrimoni

sense fills, de fora i amb quelcom de capital, s'ofereix per a servir a persona sola amb referències. Escriure R. Pi. Prim, número 47, Terrassa.

Serventa

20 a 25 anys falta a casa de senyor sol. Dirigir-se de 3 a 6, Provença, 159, quart, 2.º, dreta.

Les millors ampliacions fotogràfiques surten del taller de Reproduccions i ampliacions fotogràfiques de J. Castell. Sant Antoni, 44 (Sans) Barcelona.

Avisos

L'anunci

més eficaç i econòmic és l'instal·lat a les pàgines dels baixos de

l'«Empresa Ideal d'Informació»

Rambla Flors, 16, baixos

Administrat anuclis per a totes els períodes.

Grans descomptes

Per a Comerç i Idiomes, Taquí-Meca, etc., estudi, senyor o senyoreta, en la

ACADEMIA COTS

Carrer Archs, 10

Telèf. 5.041 A.

La més important d'Espanya.

Jove amb extraordinària

pràctica en negoci de gran rendiment, necessita soci capitalista per a establir-se. Podrà dur el negoci personalment.

Es segur i rendeix molt.

Dirigir-se a l'Administració del diari LA VEU DE CATALUNYA, núm. 7760.

Boliga sense traspàs

Raó C. Universitat, 65, baixos.

S'ADMETEN

fins a les vuit de la nit quantitats per a imposar en el

GIR POSTAL

en l'Administració principal de Correus

Certificació de cartes, Valors declarats, Sobres moneders

i gestionem la tramitació de tota classe d'assumptes en les Oficines de Correus

EMPRESA IDEAL D'INFORMACIÓ

Rbla. Flors, 16, baixos.

Telèfon 4863 A.

Ofertes

Senyoreta molt ben educada i de bona presència, solerex per model de casa de modes.

Escriure a 1.750 de LA VEU DE CATALUNYA.

Comptable amb molta pràctica, és disponibles dues hores al matí i dues a la nit.

Dirigir-se a F. A., 180, d'aquesta Administració.

Mencarregu del cobrament de subscripcions i quotes de tota mena d'entitats a tot Catalunya.

Condicionis especials per a la província de Barcelona.

J. Genovart. Olginalles, 32, baixos.